

de simplă; elvețienii și germanii sunt niște excursioniști pasionați și îndrăzneți, pe când francezii și cei-l'alți, se mulțumesc să privească muntele de jos, ori de la oare-care distanță.

Așa spune statisticianul italian; noi credem însă, că faptul relatat se datorește cu totul altor cauze. În adevăr, toată lumea știe cât de pasionați și de îndrăzneți excursioniști sunt englezii de exemplu.

Mulți turiști englezi au urcat unele piscuri îngrozitoare, în urma unor rămașaguri excentrice.

Piscuri necunoscute

În frumoasa sa revistă, «Clubul alpin», d. Curzon observă cu drept cuvânt că nu este numai de cât nevoie de un pisc înalt și de o ascensiune lungă, pentru a deștepta interesul cui-va.

Aceia care iubesc în adevăr munții, găsesc același farmec în urcarea unor piscuri mai mici și mai necunoscute.

Ast-fel, d. Blanchet din Soussane a urcat anul acesta pentru întâia oară un pisc fără nume din masivul Tanneverge, pe care l'a botezat cu numele de «Cămila».

Muntele acesta a fost urcat cu multă greutate, mai cu seamă din pricina constituției stâncelor.

În multe locuri, d. Blanchet și călăuzele sale au trebuit să se servească de piramida omenească pentru a putea continua urcușul. La coborîre s'au servit de frînghi groase.

Ascensionistii au lăsat în multe locuri stâlpi de fer, pentru a ușura urcarea celor care vor veni după dânsii.

De asemenea, d. Curzon mai semnalează și ascensiunile d-lui Henri Brulle în piscul Pialbos, care este foarte puțin cunoscut până acum.

Recordul virstei

D. Ernest Solway, membru onorar al clubului alpin, în vîrstă de 68 de ani, a afectuat greaua și obositoare traversare a Greponului din Alpi. E în adevăr, un record.

Asaltul muntelui Mont Blanc în automobil

Un record de automobil în muntele Blanc, aceasta este în adevăr extra ordinar.

Pentru prima oară s'a văzut un automobil încercând asemenea experiență.

Două domnișoare din Paris, d-rele Maes și Arnossen, au avut ideea îndrăzneată de a porni cu automobilul pe un drum care nu mai era practicabil de cât pentru piciorul liber sau pentru oameni călări.

Se înțelege lesne că asemenea încercări nu pot fi repetate, pentru că succesul lor nu poate fi decât o importanță. Automobilul nu poate înainta cu succes de cât pe drumul liber. Prin urmare,

multă vreme încă, recordul în Alpi îl va ținea tot drumul de fier.

Ori cum însă, încercarea domnișoarelor din Paris merită să fie semnalată pentru originalitatea ei.

Munții lunei

Povestirile vechilor autori sunt pline de descrieri a munților din inima Africii, cunoscută sub numele de «Munții lunei».

Asaltul muntelui Blanc cu automobilul.

S'a crezut la început că este vorba despre Kenia sau despre Kiliman-Ojaro; dar mai pe urmă s'a văzut că numele acesta revenia de drept muntelui Ruvenzori.

Misterul a fost descoperit de către exploratorii Speke, Hairs, Scott Elliot, și mai cu seamă de către Harry Johnston, fostul guvernator al Irlandei.

Domnul Johnston a făcut numeroase ascensiuni în Munții lunei, ascensiuni care au fost oprite aproape în tot-d'auna la o înălțime de 4500 de metri de către niște imenși ghețari.

Tocmai din această pricină, Munții Lunei sunt înconjurați și astăzi încă de mister; nu se știu multe lucruri în privința lor. Fie-care pas înainte se face cu multă greutate, și exploratorii care se aventurează pe acolo, sunt foarte rari.

D. Johnson însuși, cu tot curajul său, a trebuit să dea îndărăt, de multe ori.

Paul

O VIZITĂ

la

SULTANUL DIN ZANZIBAR

Am vizitat cu interes, luna trecută, reîntorcându-mă din Madagascar, orașul Zanzibar, pe care l'am găsit foarte mult transformat, de la ultima vizită pe care o făcusem acolo cu zece ani în urmă.

S'au făcut foarte multe și foarte importante îmbunătățiri. Din luntrea care mă conducea în raza portului, un spectacol încântător se oferea privirii mele. Orașul forma un fel de amfiteatru: adunătură eterogenă de edificii disparate.

În primul plan erau un șir lung de case albe, cu acoperăminte în formă de terasă.

Apoi, la cele două extremități, se întindeau foburgurile, cu casele lor acoperite cu pae, cu colibele lor mizerabile, răspândite în mijlocul unei bogate vegetații tropicale.

Mai departe, formând un fel de cadru al acestui oraș curios, se întindea pădurea imensă.

Alături de debarcaderul la care m'am oprit eu, citadela, care are forma unui imens boloboc, salută cu lovituri de tun sosirea vaselor de război.

Ne-am apropiat de palatul sultanului.

Era o clădire mare, de formă pătrată, fără nici un stil particular, cu trei etaje.

Când sosește vre-un vizitator mai important, sultanul, înconjurat de principii familiei sale, îmbrăcați toți în haine de paradă, îl așteaptă în picioare la poartă.

El înaintează cel d'întâi într-o întămpinarea străinului, pe care îl introduce într-un vestibul pavat cu marmură. În această sală așteaptă războinicii arabi care formează garda particulară a sultanului.

Acești arabi sunt înarmați cu puști și cu iatagane superbe.

Din vestibul se trece în sala de recepție, ale cărei ferestre au vederea în port.

Suveranul își face semn că fotoliile sale sunt gata să-ți ofere un loc; se înclină, ținându-și mâna pe mânerul unui pumnal magnific, strălucitor de pietre scumpe. Convorbirea se urmează într-o englezească scâlciată.

Dar sultanul nu este omul care să dozească a te ține multă vreme sub farmecul vorbelor sale.

După câte-va frase banale, își chiamă eunucii, niște negri foarte majestoși, și se servește îndată o cafea excelentă în niște ceșcuțe.

După catea, audiența este considerată ca sfârșită. Sultanul te concediază strângându-ți mâna; soldații indigeni prezintă armele, pe când tambururile sună în câmpie.

Afară, o mulțime împetrișată și zgomoasă te primește cu strigăte vesele.

Statele sultanului se compun din insulele Zanzibar, care măsoară 70 de ki-

lometri în lungime și un maximum de 20 kilometri în lărgime. ■ ■ ■

Capitala Zanzibar este construită pe o peninsulă scaldată din trei părți de valurile albastre ale mării. ■ ■ ■

Orașul acesta numără vre-o patru-zeci de mii de suflete, de origini foarte diferite.

Arabi în însă par'că dominează. Restul populației, ca citră mai însemnată, îl formează negrii de pe coasta vecină, cartău fost multă vreme în stare de sclavie. ■ ■ ■

Sclavia nu este nici astăzi definitiv suprimată în Statele sultanului; dar cel puțin comerțul cu lemn de abanos nu se mai etalează cu cinizmul de altă-dată. ■ ■ ■

Imi amintesc de o vizită pe care am făcut-o în anul 1875 la acest faimos târg de sclavi. «Marfa», examinată, nu părea că se sinchisește tocmai mult de modul cum era considerată.

La vederea grupului format de europeni, negrii cari își așteptau un stăpân, rideau cu poftă, ca și cum i-ar fi așteptat vre-o fericire.

■ Negrii aceștia ofereau tipul complet al raselor bestiale.

Astăzi negri nu mai sunt sclavi prin forța obiceiului; ei cultivă pământul, lucrând mai cu seamă cafeaua, orezul, trestia de zahăr și bumbacul. Nu li se dau salarii mari, nici dreptul de a fi proprietari ai pământului; dar cât câștigă le este suficient pentru a trăi în mod onorabil în regiunea aceea bogată. ■ ■ ■

■ Englezii au înțeles de la început că desființarea sclaviei se impunea nu numai ca măsură umanitară, dar și ca măsură de progres economic; și pentru aceasta nu li se cuvina de cât cuvinte de laudă.

R. Chauvigny.

MAȘTILE GALBENE

MARE ROMAN DE AVENTURI

— Urmare —

Dar lucrul era foarte greu pentru că, în adevăr, dânsul nu putea să facă altceva de cât să ghicească; nu văzuse de cât fața unuia dintre ei, vizitiul Felix, și fără îndoială că acesta ar fi avut elementara prudență de a și constitui o față străină, anume pentru împerejurare.

Arta transformării figurilor a progresat așa de mult în timpurile moderne!

Un moment tânărul își opri cercetările amănunțite pe care le făcea cu ochii.

John Lobster ingenuchiase pe banchetă și ordona cu o îngrijere de părinte pachetele tinerei fete.

Max se folosi de acest moment, pentru a șopti amicelei sale:

— N'ai uitat zăvorul pe care ți l'am adus azi dimineață?

— Zăvorul automatic?... Nu, nu l'am uitat. Mulțumesc.

— Să ai grijă să-l pui în toate serile la ușa camerei pe care vei ocupa-o.

— Fii fără grijă... Nu-l voi uita nici odată; căci, pentru asta, ar trebui să te uit și pe d-ta.

Amândouă tăcură; erau foarte emoționate.

Lobster se întoarse spre dânsii, și nu mai putură să vorbească.

Un funcționar strigă în gura mare de-a lungul peronului.

— Direcția Vintimille. Poftiți domnii în vagoane!..

Sir John se coborî pe peron.

Un șuerat ascuțit și trenul plecă.

De la fereastră, Violeta salută cu mâna pe aceia cari rămăneau, și Max simți o durere vie când văzu silueta tinerei fete dispărând în depărtare, confundându-se cu linia vagoanelor.

— Acuma sunt pe deplin liniștit, murmură sir John cu veselie... Mă voi întoarce la hotel, pentru a prepara propria mea plecare.

Și cu o evidentă intenție de a fi ironic.

— Și d-ta vei rămâne singur în Marsilia, sârmane d-le Max!

Romancierul nu răspunse.

Cu figura întunecată, porni în spre oraș, întovărășit mereu de d. Lobster.

Ajuns la hotel, Lobster dădu ordin să i se facă conturile și să se pregătească totul pentru plecare, la orele cinci seara. După aceea, se retrase în camera sa.

La rîndul său, romancierul, puțin desorientat, cum i se întâmplă orîcui, când este părăsit de o persoană iubită, se duse să se închidă în camera sa.

Dar abia trecuse pragul și se simți cuprins de o emoție neînțeleasă.

Zărise pe măsută un pachet dragut, legat cu o panglică verde.

— Ce-o mai fi însemnând și asta?... își zise dânsul. Și sună.

Un servitor apărui.

— Da, domnule, zise acesta. Pachetul a fost depus la birou, și eu însumi l'am pus pe măsută.

— Așa dar, d-ta?

— Am făcut rău poate?

— Nu, nu, ai făcut foarte bine, amicul meu; poți să te duci.

Din moment ce pachetul sosise în camera lui pe o cale naturală, nu mai avea de ce să se teamă.

Il desfăcu; înăuntru era o fotografie care îl făcu să scoată o exclamație de bucurie.

Era o fotografie medalion, reprezen-

tând figura domnișoarei Violeta Fowler.

Pe verso, tinera fată scrisese următoarele rânduri:

«Regele nostru, Carol I, în momentul în care era să plece pentru marea și ultima sa călătorie, spunea reginei și copiilor săi, adică acelor pe care îi iubia mai mult în lume, un singur cuvânt:

Remember (aduceți-vă aminte).

Cuvântul acesta mi se pare foarte frumos: *Remember!* Te rog să-l iubești.

Supărarea lui Max se risipi cum se risipește ceața sub bătaia razelor soarelui. Despărțirea nu mai avea de ce să-l dezoleze acum. Cu o dragoste de ingeniositate, Violeta îi lăsase puțin din inima ei.

Pe la orele patru, tînărul se coborî. Sir John se agită prin coridor, supraveghind de aproape instalarea în omnibus a tuturor pachetelor sale.

Parizianul fu primit cu cea mai mare curtenie.

Drace! Nu poate cine-va să se arate prea sever cu un dușman învins, mai ales atunci când crede că-l vede pentru cea din urmă oară.

El îl lăsa pe Max să-i strângă mâinile cu cordialitate.

Putin mirat de atîta dragoste, sir Lobster își spunea:

— La urma urmei e un tînăr foarte cum se cade. Se poartă cu cea mai desăvîrșită corectitudine.

Și pentru a fi și dînsul tot așa de corect, îl invită pe Max să-i facă cîns-tea de a ciocni cu dînsul câte-va pahare de cocktail.

Băutura îl predispune în tot-d'a-una pe om în spre bine; sir Lobster, încălzit, îl rugă pe Max să-l întovărășească la gară, adăugând că un refuz al acestuia l-ar indispuce.

Așa încât, pe la orele cinci și un sfert Max Soleil răspundea de pe peron, salutărilor amicale pe care i le trimetea englezul cu mâna.

John Lobster alerga acum spre Paris.

Dar după ce trenul dispăru, Max înălță capul.

— E rîndul meu acum. își zise dînsul. Ultimul tren în spre Veynes pleacă la 12 și 50 de momente. La Aix se întâlnește cu trenul care merge în direcție inversă. Reîntoarcerea... traversarea orașului.

La orele patru dimineața voi putea fi la gară pentru Vintimille. Voi străbate Italia, Austria, Bohemia, și mă voi opri la Stittsheim, unde s'au refugiat nenorocitele victime ale Măștilor galbene.

Porni din gară, și după ce se opri un moment într'un birou telegrafic, se reîntoarse la hotel.

Cină cu poftă și trecu în salon, unde se apucă să citească ziarele.

Pe la orele opt și două-zeci de minute, se aduse o telegramă.

Max o desfăcu cu gravitate, și îndată

ce o ceti, dădu ordin să i se pregătească bagajul și să i se aducă o trăsură.

Își expediase el însuși o telegramă, pentru a-și motiva plecarea-î neașteptată.

Pe la orele nouă, își făcea intrarea la gara Veynes, și-și depunea bagajele.

După aceia se reîntoarse în oraș, omori două ore într'un teatru și reveni din noă la gară, unde luă loc în trenul de Aix și Veynes.

Luându-și biletul și traversând sala de așteptare, Max arunca priviri scruta-toare în toate părțile.

Partea cea mai gravă a planului său de eliberare, avea să se joace acum.

Trebuia cu orî-ce preț să descopere spionul care mergea pe urma sa și să scape de dînsul.

Dar în zadar scruta cu atenție pe că-lători și pe funcționari; nu descoperea nicărei măcar cel mai mic indiciu.

Și cu toate acestea, spionul trebuia să fie acolo, supraveghindu-î de aproape toate mișcărilor.

Oare Max avea să peardă partida toc-mai aproape de port, din pricina neputinței de a-și descoperi dușmanul?

Oare intuiția aceia care l' ajutase de atâtea ori, și în care avea o așa de mare încredere, avea să-l trădeze tocmai acum, când avea mai mare nevoie de dînsa?

Erau niște raționamente, niște întrebări cât se poate de neliniștitoare.

Momentele treceau. Acele negre ale ceasornicului cel mare din gară se în-vârteau mereu, făcându-î impresia unui ceasornic al destinului.

Din timp în timp sosia câte un că-lător; mai deș era bătut purtând pachete de jurnale, care erau expediate din Marsilia la acea oră tardivă pentru a putea fi trimise prin provincie a doua zi dimineață.

Căpî-va negustori cari veniseră în Marsilia pentru afaceri, umpleau peronul cu risul lor zgomotos și comunicativ. Dar nimeni dintre toți aceștia, nu i se părea romancierului că ar putea ascunde persoana spionului căutat.

Și acum, mai era numai un moment până la plecare, mai erau numai trei-zece de secunde.

Trenul avea să se pue în mișcare, și Max nu-și îndreptase încă asupra nimă-nuia bănelile sale.

Ce naiba! Poate orî-cine să se ferească de un spion, când îl cunoaște. Dar să te feresti de un om pe care nu-l bă-nuești? Ajungi să te temi de toată lumea.

Dar în ultimul moment, un călător înaintă alergând.

Călătorul acesta purta în cap o cascheta care-î era înfundată până peste ochi, și în jurul gâtului un fular de mătase care-î da o înfățișare aproape fantastică.

Romancierul simți o zguduire adâncă.

I se părea că revede silueta șefu-î Măștilor galbene, în haina sa lungă, albă,

i se păru chiar că surprinde o privire plină de ironie a celui întârziat.

Omul se urcă într'un compartiment, care venea în urma aceuia pe care l' ocupa scriitorul.

Șueratul locomotivei zgudui aerul și o clipă după aceea, trenul se puse în mișcare încetitor.

Plecaseră. Max se lăsă să cadă pe per-nele vagonului, murmurând:

— A așteptat ultimul moment, pen-tru a se arăta, dar eu l'am recunoscut. Acuma știu bine cu cine am de-a face.

În noapte trenul înainta repede, lă-sând un zgomot prelung în câmpia liniștită, și lăsând unul câte unul în ur-mă, felinarele roșii, care păreau niște ochi de gigant supraveghindu-î mersul.

Veni prima stație.

O stație tăcută, adormită, în care nu se vedeau de cât umbrele funcționarilor alergând încoace și încolo.

Max se repezi la fereastră.

Foarte bine; romancierul nu se înșe-lase.

Omul cu cascheta stătea și dînsul sprijinit de fereastra vagonului. Și nu era greu să-î dai seamă cu ce se ocupa dînsul. Îl supraveghia pe romancier; se asigura că dînsul nu părăsea trenul.

O zguduitoră puternică și vagoanele se puseră din nou în mișcare.

Apoi veni a doua stație; din nou cascheta apără la fereastră.

— Aix!.. Aix!..

Cu un huriu zgomotos care amintea tunetul, un tren pătrunsese în gara cochetei cetăți provinciale.

Abia se oprise și noui strigăte se au-ziră. Era trenul de sens invers care so-sea, îndreptându-se spre Marsilia.

Cele două trenuri se opriseră pe două linii paralele.

Venise momentul în care Max trebuia să-și pue în executare planul. El aruncă o privire repede asupra grămezei de că-lători care se agita pe peronul gării. Omul cu cascheta era la fereastră, supraveghind cu atenție pe toți aceia cari se coborău.

Haide, curaj!

Și cu aceste cuvinte, romancierul stră-bătu compartimentul, deschise portiera care dădea de cea-laltă parte a liniei, după ce se asigurase mai întâi că nici un agent nu circula între cele două trenuri imobile.

Făcu două pași și se urcă în trenul vecin.

Acum avea să se întoarcă spre Marsilia, pe când spionul avea să-și continue calea spre Veynes.

Strigăte, semnale de plecare.

Cele două trenuri de direcții contrarii, porniră la drum aproape în același timp.

Tinărul romancier se aplecă pentru a nu fi zărit în momentul când avea să treacă prin fața dușmanului său; după aceea se tolăni pe perne, cu un aer de mulțumire evidentă.

Trenul care îl ducea în spre Marsilia,

lăsase acum cu mult în urmă clădirea gării Aix.

La plecare parizianul își luase un bi-let de dus și întors, așa în cât n'avea să se teamă de nici o dificultate din partea conductorilor.

El merse pînă la gara Vintimille-Li-gune și la orele patru și zece minute «specialul de noapte» îl ducea de-a lun-gul liniei delicioase, care prelungește coasta de azur.

Acum, Max Soleil se întinse fără nici o grije pe banchetă, și murmură:

— În sfârșit, voi putea să dorm liniștit timp de câte-va ore.

Și aceasta, nu era de loc o apreciere greșită.

În adevăr, cinci minute dupe aceea, Max plutea în țara visurilor; trenul de sud transporta un romancier, cu totul dezlipit de grija lucrurilor pămîntești.

PARTEA II

In spre lumină

CAP. I

Vae victis!

Trei mii de locuitori, dintre cari două treimi aproape sunt ocupate în sticlăriile medicale de precizie ale societății «Her-belar și Starem formează toată populația orașelului Stittsheim.

Orașelul acesta este una din acele aglomerații industriale, care se nasc din pămînt, odată cu uzinele.

În veacul de mijloc, satele se creiau în jurul castelelor, de la cari își așteptau toată protecția; în epoca noastră modernă, lumea săracă se adună în jurul uzinelor.

Un hotel, căruia i s'ar fi potrivit mult mai bine numele de han, dacă proprietarul n'ar fi avut grija să-l decoreze cu titlul pompos de «mare hotel» era singurul loc în care călătorul putea să găsească adăpost.

Era de alt-fel, un hotel curat, vesel, cu zidurile acoperite de inscripții comerciale; sus se vedea o firmă cu titlul: «La bătrânii Cehi.»

Sunt câte-va cuvinte, în cari se pot ceti toate aspirațiunile unei rase.

Cehii autochtoni din Boemia, plecați sub jugul monarhiei austro-ungare, amenințați de aproape de lăcomia germanilor, își voesc autonomia. Ei lucrează fără încetare pentru atingerea acestui scop; au fondat numeroase ligi, și au readus din nou în locul de onoare, bă-trâna limbă națională cehă, așa de armonioasă și de limpede.

Franța trebuie să dorească din toată inima eliberarea cehilor, orî ce francezii are datorită să dorească lucrul acesta, cel puțin din recunoștință, pentru că, în 1870, atunci când Franța însângera, îngenunchiată, gemea sub apăsarea grea, a prusienilor învingători, în mijlocu Europei terorizate, cehii au fost sin guu

popor care a îndrăznit să ridice vocea pentru țara galilor.

Și n'a fost de loc o protestare timidă ci o revoltă indignată, plină de putere și de entuziasm.

Max, după ce întrezări într-o goană repede câmpiile italiene și acele ale Dunării, după ce salutase în fugă Viena, debarcă la Stittsheine, cinci-zeci și două ore după ce plecase din Marsilia.

Prima lui grijă fu să alerge la uzinele Herbelar și Starem.

Directorul îl primi cu multă amabilitate.

La întrebările sale, el răspunse că nu văzuse nici o nebună, dar că un tânăr turist, în care bănuise de la început o femeie deghizată, se prezentase pentru a cumpăra o gamă de tuburi phototerapice, adică o serie de tuburi care dădeau cele șapte culori ale prizmei sau ale curcubeului.

Persoana aceasta ceruse chiar unele modificări neobișnuite; între altele, ceruse ca la suprafețele radiante, să se adauge niște sticle măritoare foarte puternice, care, concentrând razele, cum le concentrează o lupă pe acelea ale soarelui, trebuiau să provoace multiplicarea la infinit a radiațiilor colorate, trebuiau să facă efectele acestea, într'un anumit punct, aproape fulgerătoare.

— Și sub ce nume a'ți efectuat comanda aceasta?

— Sub numele d-lui Laroche.

— Bine.... Unde locuiește domnul acesta, dacă nu vă supărați?..

Directorul stătu un moment la îndoială.

Max se grăbi să-și prezinte cartea sa de vizită și carnetul de identitate eliberat de societatea oamenilor de litere din Franța, care avea și fotografia sa.

— Știți acum cine sunt; voiți adăoga că clientul d-voastră îmi este rudă.

— Oh, d-le, nu mai este necesară nici o explicație. Numele de Max Soleil este cunoscut pe la noi; nimic din ce se produce în Paris nu rămâne ignorat în Bohemia. Rudă d-voastră locuia la hanul «Bătrânii Cehi», singurul hotel din acest oraș.

După ce mulțumi și strânse cu cordialitate mâna directorului, parizianul se retrase.

Cu cea mai mare ușurință găsi hotelul indicat. Când își spuse numele și și declară naționalitatea, o servitoare drăguță și plină de viață îl lăsă în prag și alergă în interiorul clădirii, strigând veselă:

— D-nă Corcek, d-nă Corcek!.. Iată încă un francez!..

O voce tot așa de veselă îi răspunse:

— Spui adevărul, Zos?

— Da, d-nă, da...

Și o femeie de vre-o patru-zeci de ani, bine făcută și măstoasă, își făcu apariția.

După începutul acesta de conversație, cititorii pot lesne bănuși în ce mod a fost primit francezul.

I se dădu camera cea mai frumoasă a hotelului, care avea două ferestre cu galerii pompoase și cu ghirlande de flori naturale.

Camera aceasta era liberă; ar fi putut țără îndoială s-o dea unei tinere doamne engleze care sosise seara trecută, dar camera aceea nu era pentru străin.

Era păstrată în tot d'a-una numai pentru cehii aristocrației sau pentru francezii.

Această afirmație grațioasă îl făcu pe Max să întrebe:

— Atunci, fără îndoială că nu pentru toți francezii?..

— Ba da, d-le, pentru toți; noi iubim foarte mult Franța.

— Atunci din ce pricină excepția pe care o constată?

— Care excepție?

— Camera cea frumoasă trebuia să fie deja ocupată de către compatriotul meu, d. Laroche.

Doamna Corcek clipi cu șiretenie din ochi.

— Mica brună, murmură dînsa.

Și cum Max avu o mișcare repede de uimire, dînsa adăugă:

— Oh, nu vă fie teamă... Eu n'am obiceiul să fiu prea flecăre; și apoi, din

tradiție, respectez cu sfințenie secretele clienților mei... Cuvintele pe cari le-am pronunțat adineauri, au fost numai pentru a vă dovedi că noi, cehii, înțelegem foarte bine finețea francezilor.

— În sfârșit, reluă romancierul, învelit și dînsul de veselia comunicativă a doamnei hangioaice, faptul este că d. Laroche n'a ocupat camera cea frumoasă.

— Ba, a ocupat-o, domnule.

— În cazul acesta, nu voesc nici de cum să-ți fac o neplăcere, depozându-l.

— Nu e nici o primejdie, domnule, pentru că d. Laroche a părăsit camera.

— Cum ai spus?

— D. Laroche a plecat ieri, împreună cu sărmana nebună care îl întovărășea.

— A plecat?

— Da, în spre un oraș din Italia, care se numește Brindisi. Sunt acolo corăbii cari conduc în India.

Max n'o mai asculta.

Prin urmare, după atâtea cale, pe care o străbătuse numai în speranță de a se putea întâlni cu cele două nenorocite, iată că acum seosea la Stittsheim tocmai cu o zi după plecarea lor.

(Va urma)

Logodnicele Cafrilor

Hainele de logodnă la Cafri

Cafrii cari locuiesc în partea de nord a Zambezeului mai practică și astăzi încă poligamia. Șefii lor au de obicei atâtea neveste, câte familii mari sunt în trib.

Din această pricină, căsătoriile sunt cât se poate de dese.

Dar cum Cafrii sunt foarte superstițioși, pentru a-și apăra logodnicele de influența spiritelor rele, le îmbracă pe deasupra hainelor lor obișnuite, compuse din o bucată de stofă oarecare, cu o

rețea de liane, care le face să aibă un aspect cât se poate de bizar.

Ast-fel echipate, logodnicele Cafrilor au înfățișarea unor adevărate ghemuri, și e de mirare cum simțul estetic al tinerilor Cafri nu se revoltă.

Dar poate că domnișii Cafri, găsesc că tocmai în ast-fel de costume logodnicele lor devin mai frumoase.

Gusturile nu se discută; e locul aici, mai mult de cât ori unde, să aplicăm acest dicton.

P. C.

El veneau din susul Nilului pentru a lua parte la o sărbătoare locală.

Cântăreții din liră la Luxor

În spre seară, când nisipurile Nilului încetează să mai scânteieze în miliarde de culori aurii și când aerul începe să fie ceva mai recoros și mai respirabil, nu este nimic mai frumos de cât o preumblare în ținuturile Luxorului și ale Karnakului, cari se știu că în timpurile imemorabile ale egiptenilor erau un fel de «Champs-Elisées» sau «Montmartre» ale francezilor de astăzi. Cine nu și aduce aminte de frumoasa Teba cu o sută de porți? Limpeziciunea cerului, reflexele raze ale Nilului, dulceața de neînchipuit a vântului, clătineala lenevoasă a palmierilor; toate aceste lucruri mă atrăgeau groaznic la preumblări pe seară, mai ales că tot în spre seară al

ocazia să vezi și pe faimosii cântăreți din liră și pe agerii dansatori egipteni.

Într-o seară vazu la Luxor doi cântăreți din liră a căror figură avea o înfașare extraordinară și a căror îmbrăcăminte era cât se poate de ciudată. Ei veneau din susul Nilului ca să ia parte la o mare sărbătoare locală. Culoarea feței lor era de un negru intens, iar părul de pe cap avea o pieptănătură dintre cele mai ciudate aducând foarte mult cu țepele de pe spinarea unui porc mistreț. Acești doi cântăreți făceau un contrast destul de mare cu cei-l'alți egipteni liniștiți și îmbrăcați mult mai simplu. Privind mult la cei doi cântăreți fără voia mea, gândul îmi zbură în Europa, unde totul se schimbă și se transformă cu repeziciunea fulgerului. În bătrânul continent al Africei și în cele-

lalte continente chiar, datinele se țin cu sfințenie.

Privind multă vreme frumoasele ruine din Luxor, Teba și Karnak înveți un lucru: că orîcât de măreață ar fi o capitală, orîc-are i-ar fi taima, cu timpul va trebui să piară, sau — în cazul cel mai fericit — să rămăie o frumoasă ruină în genul celor de la Luxor sau Teba.

Parisul însuși cu toată măreția lui, cu toată piața Concordiei și Turnul Eiffel al lui, va sfîrși — când va — prin a fi o masă de ruine.

ARCHIPELAGUL MONȘTRILOR

ROMAN DE AVENTURI

DE

LOUIS BOUSSENARD

— Urmare —

«Dar cum să fac? Ah! am găsit!

Și făcând câțiva pași înainte, apucă un braț de alge marine sărate și le întinse pe porțiunea pielei tăiată. După aceea își continuă lucrul cu înverșunare. După o bucată de vreme, cușitul, tocit, nu mai voi să tace. Atunci, Totor, îl ascuți repede de o piatră madreposică, și-i redădu tăișul de la început.

Merinos se reîntoarce, aducând cu dinșul patru nucii. Le ținea cu îngrijire, două în mână, și două sub braț, pentru ca nu cum-va să verse prețiosul lichid, adus până aproape de suprafață, de către mândăciosii raci.

— Ține, bunul meu Totor; bea și mănâncă.

— O gură de sirop! Tot setea este mai chinătoare! Drace... pare că așa avea un adevărat vulcan în piept!..

Merinos se îndepărtă din nou și din nou se reîntoarce, aducând câte-va nucii.

— Dar raci? întrebă Totor.

Au început să facă pe supărații și să își arate formidabilele lor apărături.

— Atunci să stai liniștit. De acum înopțează și am sfârșit de despoiat narvalul. Uf! știu că n'a fost ușoară muncă!

«Acum să tragem din toate putele pielea și s'a aducem pe țărm, departe de mare, care ar duce-o la mama dracului.

«Trage, Merinos! Haide, să ne facem curaj. Trage!

Cu toată greutatea lui enormă, cei doi tineri reușiră să tragă animalul mai în spre interiorul stâncii, până la o distanță de vre-o trei-zece de metri. Il acoperiră cu alge marine și după aceea, rușii de oboeală, adormiră adânc.

Lungiți pe calcarul tare, care păstra și în timpul nopții o mare parte a căldurii toride pe care o aduna ziua, cei doi tineri nu se deșteptară pînă la orele patru dimineața.

Dar atunci fură deșteptați de o senzație bizară; li se părea că aud în jurul lor un amestec de zgomote nelămurite, nedefinite. Un fel de pocnituri sinistre, întovarșite de impresia unor ființe vii și mișcătoare, cari mișunau, venind în spre dinșii.

Totor presimți adevărul și sări în picioare, exclamând:

— Mii de tunete!.. Sunt raci! Au simțit mirosul cărnii, și au venit să devoreze narvalul!.. Fără îndoială că după aceea ne vor ataca și pe noi!..

În jurul lor, se agita, sub lumina stelelor, cari mai scânteiau încă pe firmament, o trupă nenumărată. Mii de ființe

hidoase, fantastice, înaintau, formând un fel de semi cerc. Era o adevărată fantasmagorie de monștri, care înaintau în rânduri strânse spre cadavrul narvalului.

Totor nu se înșelase, raci! soseau la măcel.

Cu toate că animalele acelea erau prin excelență erbivore și mai cu seamă fructivore, când se oferea prilejul, nu detestau de loc o orgie de carne.

Oreștii vegetariani, care se nutriseră atâta vreme numai cu nucii de cocos, devin niște înverșunați carnivori.

Parizianul și toată lucrurile acestea; din niște povestiri pe care le cetise, văzuse că raci! aceștia de uscat, fuseseră în multe ocazii teribili.

Animale sau oameni, căzuți în ghiarele lor, pe asemenea stânci deșerte, fuseseră prefăcuți în bucăți, devorați de vii.

Raci! aceștia, în principiu, și pe câtă vreme n'am gustat încă deliciile cărnei, sunt niște animale timide, inofensive. Ori ce ființă insufletită, și mai cu seamă omul, le pune pe fugă cu cea mai mare ușurință. Dar îndată ce s'au atins de o pradă sau chiar numai când au simțit-o. Îndrăzneala și sălbăticia lor, devine fără margini. Atunci atacă tot ce le este în cale, orbește, cu o feroțitate ne mai pomenită. Și numărul lor mare, mărimea lor neobișnuită, îi fac de temut.

— Ei!.. Merinos, bătrînul meu prieten! exclamă Totor, curaj!.. Să lovim în grămadă!..

— All right!.. Oribilele animale ne atacă... să ne apărăm.

Și pe pipăite, apucară fie-care câte o frunză de cocos, și scoțând niște strigăte ascuțite, începură să lovească la întâmplare, în dreapta și în stînga.

Apărarea aceasta, mai mult zgomoasă de cât primejdioasă, urletele, gesturile acelea dezordonate, opriră invaziunea. Raci!, zăpăciți, se opresc, dau îndărăt, se îngămădesc uni peste alții, și o dezordine teribilă se produce.

Urmează un moment de armistițiu, care îngăduie celor doi prieteni să răsuflă în voie. Afară de asta, primele raze ale aurorei apar la orizont, și odată cu răsăritul soarelui, îndrăzneala crustaceelor avea să scadă.

În adevăr, fără să fie cu totul nocturne, animalele acestea evoluiază, se mișcă pentru a-și găsi hrana, mai mult sub lumina zorilor și a crepusculului. Orele de căldură toridă, și de orbitoare lumină, cu care par a nu se prea învoi, și le consacreză mai mult siestei.

Ne fiind încă excitați prin gustul cărnei, ei se dădura îndărăt încetșor, pe măsură ce soarele se ridica la orizont. Și retragerea aceasta se efectua în niște gesturi, cu niște mișcări așa de caraghioase, în cât Totor nu și poate opri un hohot de răs.

— Victorie! exclamă Merinos, victorie! Dușmanul se retrage!

— Da! dar se va reîntoarce. Și atunci, D-zeu știe ce se va întâmpla! Mă înfior numai când mă gândesc.

Și cu tot curajul care-l însuflețea de obicei, ștregarul se înfioră în adevăr, din creștet până în tălpi. Cu vocea înăbușită, dânsul continuă:

— Da, la noapte, vom avea mii de vaci în jurul nostru, și de astă dată nimica nu va putea să-și mai oprească... Vor devora totul: narvalul, pielea sa, la care ții mai mult ca la propria mea piele... Apoi, ne vor devora și pe noi...

«Pentru a le opri invadarea, ar trebui o barieră de toc, o flacără strălucitoare... un focar imens!..

— Va! sârmanul meu amic, dar de unde să căpătăm noi foc?

— Tocmai, lucrul acesta mă scoate din fire.

«Odinioară, în Australia, am reușit să produc foc. Aveam pe acolo leamne inflamabile; dar aici, cu cocotierii aceștia plini de sevă, cu coaja aceasta umedă ca bureții, ne este cu neputință.

— Dar, privește frunzele acestea de cocos; sunt seci, seci ca niște bucăți de iască.

— Și în ce mod vorști tu să aprindem focul cu dănele?

— Cușitul meu, lovit cu o bucată de piatră, ar putea să producă scântei.

— Încearcă!

Merinos apucă o bucată de piatră, și își puse în aplicare ideea. Dar, va! nici o scântee nu țigii; piatra era calcaroasă, și de la primele lovituri începu să se sfărâme.

Americanul, nevoind să se dea învins, reîncepu experiența; dar nu reuși să facă alt-ceva de cât să-și chinuiască degetele. După zece minute de sforțări zadarnice, se mărturisii învins.

— Vezi! zise Totor, cu un accent ușor de imputare.

— Ah! îmi vine să mor de ciudă.

Cu frutea încrețită, cu sprîncenile strânse, parizianul privea pretutindeni, ca și cum ar fi presimțit că trebuia să găsească unde-va lucrul negăsit, obiectul misterios producător de foc.

— Nimic!.. nimic!.. murmură dânsul; și cu toate acestea, trebuie să găsim ceva, să vom pieri.

«Mii de tunete!.. Când mă gândesc că razele arzătoare ale soarelui ar putea să ne producă o așa de mare cantitate de căldură!

«Ah!.. dacă aș avea macar o lupă, o simplă bucată de sticlă biconvexă!

În timpul acesta, privirea lui Totor se fixă mașinalicește asupra cadavrului

monstrului de mare. O rază de soare se opri în ochii monstrului, și scânteia ca și cum s'ar fi oprit într'un cristal poleit.

Parizianul reluă, gânditor :

— Da, o lupă, pentru a concentra aceste raze, care ard ca o flacără, și ne încălzesc până în măduva oaselor... În câte-va secunde numai, am putea produce focul.

Un moment rămase pe gânduri, hipnotizat de razele care scânteiau în ochii monstrului.

— E o prostie ! murmură dânsul ; e o adevărată prostie ; și cu toate acestea...

— Ce !.. Nu cum-va ți-a venit vre-o idee nouă ?

— Da !.. Culmea prostiei... E vorba nu numai de a încerca imposibilul, dar de a face o minune.

«Cu toate acestea, voi încerca.

CAP. VI

Cristalinul ochiului și lentilele convergente. Totor operator. În ce mod extrage dânsul foc din ochiul narvalului mort. Vin și carne friptă. Ce se poate face din pielea unui cetaceu. Totor constructor. Mirarea lui Merinos. Momente de neliniște.

— Spune, Merinos, ai cetit tu lucrarea unui cunoscut autor francez, intitulată : Inconjurul lumii ?

Auzind această întrebare, care în asemenea momente era cât se poate de bizară, americanul își privi amicul, ca și cum l'ar fi întrebat dacă nu cum-va aceasta își perduse mințile. Apoi, cu vocea supărată, răspunse :

— Nu, dragul meu ; dar pentru ce mă întrebi ?

— Rău ai făcut că n'ai cetit această lucrare importantă.

«Mai întâi, pentru că coprinde niște povestiri magnifice, care au fost traduse în toate limbile : engleză, germană, italiană, spaniolă, irlandeză, japoneză și patagoniană. Sunt întâmplări adevărate din călătoriile tatălui meu. Cartea aceasta este un fel de «vade mecum» al exploratorului în primejdie.

— Te rog să mă ierți pentru această lipsă... Dar urmează.

— Al doilea pentru că această lectură te-ar fi făcut să afli existența d-lui Filibert Barbanton, jandarm legendar al armatei coloniale a nobilei mele țări.

— Văi, nu știu nimic despre existența acestui brav militar...

— Și cu toate acestea jandarmul despre care îți vorbesc a fost tovarășul de drum al tatălui meu !..

Harry Stone ridică capul și-și contemplă amicul, murmurând cu tristețe :

— Sărmanul Totor nu mai știe ce vorbește !.. Fără îndoială că din pricina razelor prea ferbinti ale soarelui.

— Haida, de !.. nu mă privi ca și cum ai avea aerul să-mi spui că sunt bun de

trimes la zidirea sfintei Golii ; imi urmează departe raționamentul.

— Dar, dragul meu, te ascult cu cea mai deosebită atenție.

— Așa, da !.. Ceea ce am a-ți spune e foarte important... Veți vedea îndată.

«Așa dar, dacă ai fi citit opera despre care îți vorbeam, ai fi făcut cunoștința prețiosului domn Barbanton ; te-ai interesa poate să știi ce s'a făcut acest glorios membru al armatei noastre.

— Ași fi foarte curios să aflu lucrul acesta din gura ta, răspunse Merinos cu cea politeță pe care o are oricine pentru sărmanii nenorociți atinși de nebunie.

— Ei bine, jandarmul acesta, care acum este bătrân, a fost aproape să-și piardă vederea.

«Căpătase boala care se numește cataractă ; așa este firea omului... Odată cu vârsta vin și infirmitățile.

«Cataracta este o boală foarte tristă, ea atacă ochii și face cristalinul opac ; cristalinul este organul principal al vederii. În modul acesta se împiedică sosirea razelor luminoase în partea posterioară a ochiului.

«Așa dar, sărmanul Barbanton a devenit orb.

«Și cum nu-ți plăcea de loc să meargă pe dibuite, a suferit o operație. Operația aceasta a fost făcută de un medic celebru și a reușit de minune ; eram și eu de față, împreună cu tata.

«E foarte curios ! Doctorul a scos ambele cristaline ale d-lui Barbanton, devenite opace ca piatra, și vindecarea a fost complectă.

«Scumpul nostru jandarm și-a cumpărat o pereche de lunete biconcave și și-a pus cristalinele sale într'un flacon cu alcool, unde le conservă ca pe un obiect prețios. Acum bunul om vede tot așa de bine ca și noi.

«Ei bine, dragul meu, ce spui tu despre toate acestea ?

La auzul acestei povestiri bizare, pe care împrejurările o făceau și mai extravagantă încă, nici o îndoială nu mai putea să încapă, cel puțin pentru Merinos : nenorocitul Totor înnebunise.

Acesta din urmă continuă fără cea mai mică turburare :

— Nu este așa că povestea mea este și veselă și instructivă în același timp ?.. Și în timp ce soarele se va urca, eu imi voi continua micul meu discurs plin de efecte oratorice ; aceasta numai pentru că am nevoie ca soarele să se urce sus, cât se poate de sus, până la zenith.

«De atunci m'am interesat cu o deosebită atenție și am făcut mai de aproape cunoștință cu cristalinul, cu forma sa particulară, cu soliditatea, cu transparența sa.

«Acum să-mi dai voie să te întreb dacă cunoști lentila biconvexă ?.. Da, fără îndoială că o cunoști... nici nu ți voi face injuria de a mă îndoi despre așa ceva.

Merinos răspunse cu rezemarea sa du-reroasă :

— Yes !.. E un corp transparent, terminat prin două suprafețe de revoluție convexe, opuse, ale căror axe coexistă.

— Perfect !.. Vorbești dragul meu ca un adevărat tratat de optică !..

«Acele lentile biconvexe mai poartă și numele de convergente, pentru că au proprietatea de a concentra razele luminoase care le străbat.

«Și vasele aceste luminoase, astfel concentrate, asupra unui obiect oarecare, îngrămădesc destulă căldură pentru a aprinde materia — bine înțeles dacă este o materie combustibilă.

— «Yes» !.. Focarul de lumină, și distanța de centrul focarului ; lucruri cunoscute !

— Foarte bine !.. Acuma să scurtăm discursul, căci peste puțin, soarele va fi aproape la înălțimea necesară.

— Ce vom avea de făcut atunci ?

— Până atunci, să strângem cât mai multe frunze de cocos... Să le alegem pe cele mai uscate și mai fine.

Se puseră pe lucru și în mai puțin de un sfert de oră, adunară o adevărată grămadă. Totor trase o parte din ele lângă cadavrul narvalului, alese pe cele mai lungi, le tăie cu cuțitul, și le transformă într'un fel de pastă elastică.

— Foarte bine, zise dânsul, mulțumit de lucrarea pe care o făcuse ; foile acestea se vor aprinde cât ai clipi din ochi.

— Și acum ?.. Întrebă Merinos, din ce în ce mai încurcat.

— Ei bine scumpul meu regent al linei, afli deci că cristalinul unui ochi, este o lentilă animală biconvexă... având aceleași proprietăți fizice... mă auzi ? ca și lentilele biconvexe, de cristal.

— Și prin urmare ?

— În lipsa unei lentile biconvexe de cristal, care să mă ajute a da foc acestor grămezi de frunze, voi întrebuința cristalinul unui animal.

— Dar de unde să luăm animalul acesta ?.. În ce mod să-l găsim ?

Cât de greoaie îți este înțelegerea asta-ză, dragul meu !..

— Uite... privește !

Și zicând acestea, luă cuțitul și se apropiă de narval. Îi desfăcu pielea din jurul globului ochiului stâng, și ochiul apără, enorm, monstruos.

— Ce faci ? exclamă Merinos, uimit.

— Drace !.. O mică operație medicală ; vezi bine.

— Oh !.. Totor ! scumpul meu Totor !.. Și când mă gândesc că eu te-am crezut nebun !.. Dar tu ești un om de geniu !..

Parizianul răspunse cu un singe rece admirabil :

— Se pare că aceste două stări min-tale ; nebunia și geniul, sunt foarte apropiate una de alta...

«Și acum, să ne continuăm operația ! Ochiul narvalului mort, devenise tare ca o piatră. Operația era cât se poate de grea și Totor nu se putu opri de a nu murmura :

— Spre norocul nostru, pacientul nu se mișcă, nici nu scoate strigăte de durere, căci altminteri...

Și zicând acestea, lărgi încă și mai mult cu cuțitașul deschiderea pe care o făcuse în orbita animalului; în curând dădu peste un corp tare, pe care îl recunoscu îndată, era cristalinul.

Substanța limpede și transparentă eși la iveală, și Totor nu-și pierdu multă vreme admirând-o. Se temea de acțiunea atmosferei asupra țesutului acela așa de delicat, și așa de lesne impresionabil.

Sus pe întinderea cerului albastru, li-cărea teribilul soare al equatorului.

Totor, apucă de o margine cristalinul încă umed, și-l prezentă razelor solare, îndreptându-l asupra grămezei de frunze uscate.

Găfitor, cu fruntea încrețită, cu trupul în sudoare, Merinos contempla fără să pronunțe vre-un cuvânt, bizara operație, de a căreia succes atârna acum și viața lor.

Totor foarte liniștit, îndreptă asupra frunzelor, razele concentrate de cristalin...

O minune!.. organul vederii se comporta exact în același mod ca și o lentilă de sticlă.

Dar, cu toate acestea, timpul trecea repede și cristalinul se deteriora văzând cu ochii; o membră așa de delicată, nu putea să reziste multă vreme unor raze așa de distrugătoare, cum sunt acelea ale soarelui de sub equator.

Merinos credea că-și va perde respirația; însuși Totor își perdu sângele rece, și se îngălbeni de moarte.

Cum?... Atâta ingeniositate, atâtea sforțări, atâta luptă; totul avea să rămăie zadarnic?..

.... Dar iată... O adiere slabă de fum se ridică din grămada frunzelor uscate și se perde în spațiu. Dar în curând, adierea deveni o urmă pronunțată, apoi un nor, o flăcără țâșnește, se întinde, se înalță, vâpăște prin aer. Cristalinul este distrus dar minunea a fost îndeplinită!

Merinos nu se mai putu stăpâni. În bucuria sa, începu să urle ca un nebun, să sară în sus, și să vocifereze cât îl ținea gura:

— Ura, Totor!.. Trăiască Totor «for ever!»

Și continuă să râdă, să sară, să strige, așa în cât, în cele din urmă, Totor îi zise:

— Mi se pare că a venit rândul meu să-ți spun că ești nebun!..

— Ah! da, sunt nebun de bucurie, de admirare... Nu cred să se găsească două oameni ca tine, în lumea întreagă!

— Mulțămesc!.. Imi faci în adevăr niște complimente cam prea exagerate.

«Dar, prea multă vioiciune; pe căldura asta, nu este de loc bine să faci niște mișcări așa de repezi».

«Am izbutit. Sunt cât se poate de fericit. Lucrul acesta trebuie să ne dea încredere în viitor, dar mai cu seamă tre-

bue să ne facă a nu uita nici un singur moment situația prezentă.

Da, dragul meu, ved bine că ai dreptate; dar bucuria mea era prea extravagantă pentru ca să mi-o pot stăpâni.

— Da, da, și mai ales modul în care ți-ai manifestat-o, a fost extravagant... Gândește-te și tu la costumul pe care-l porți și vei vedea cât de aproape ai fost de înfățișarea Pieilor-Roșii.

«Dar, acumă desul cu gluma; să ne ocupăm de foc. Lui, focului, trebuie să-i acordăm toată atenția noastră. Să adunăm ramuri, frunze, tot ce credem noi că poate să ardă.

— Foarte bine! Mi se pare chiar, că nici o dată nu vom fi adunat destul material, pentru ca să aruncăm între noi și răci, o barieră de foc, de netrecut.

Focul ardea mereu, alimentat cu înțelepciune.

— Astă-seară, zise Totor, vom mări doza, și vom organiza un focar în semicerc.

«Și acum, la lucru!

— Dar eu mor de foame! exclamă Merinos.

— Ei bine! din fericire, acumă vom avea cu ce să dejunăm. Se apropie de narval, tăia o bucată enormă de carne și adăogă:

— Trebuie să fie aici câte-va livre; s'o punem pe foc, și să așteptăm în liniște să se frigă.

Americanul privi carnea aceea tare, compactă, foarte puțin atrăgătoare, și murmură:

— Știu că vom avea de furcă cu friptura aceasta!

— Drace! când are cine va dinți buni, și când stomacul îi urlă de foame...

«Haide, domnule Merinos, dacă se poate, fără mofturi.

— Dar eu mor de sete, adăogă Merinos!

— Dar eu!..

«Și lucrul acesta nu este de loc de mirare, când suntem lângă un asemenea foc, și pe o asemenea căldură.

«A!.. Dar mi se pare că noi suntem niște dobitoци și jumătate!

— Totor, ne calomniem noi singuri.

— Ba nici de cum... Suntem în adevăr niște idioți. Nici unul dintre noi nu s'a gândit la un lucru, care este așa de evident, în cât sare în ochi!

Și zicând acestea, Totor se apropie de un cocotier, și cu cuțitașul, îi făcu o tăietură adâncă în coajă. Apoi adăogă:

— Se pare că seva acestui copac este foarte abundentă.

«Ar fi în adevăr un lucru fermecător să avem și puțin lichid pentru a ne uda friptura!

— Câte-va momente trecură. În curând, un lichid limpede ca apa de izvor, începu să se prelingă de-alungul coajei copacului.

Totor întinse buzele. o gustă, plescăi din limbă, și exclamă:

— Minunat! Este o băutură divină!

Proaspătă, dulce, delicioasă și abundentă! — A!.. amicul meu, dar tu ești diavolul în persoană!

— Mă lingusești! Dar nu mai sta acum de vorbă, ci vino de pune și tu gura la robinet.

Și pe când Merinos bea cu aviditate, eternul flecar, reia:

— Hm!.. Ce-ai fi zis tu, dacă ar fi venit cine-va să-ți povestească despre un asemenea dejun, cu câte-va zile mai înainte?

— Mulțumită mie, dragul meu Totor, am devenit niște Robinsoni cât se poate de onorabili, și însumi eu, am început să mai prind puțină speranță.

— Bine, bine; acum, să ne continuăm afacerile.

Merinos se apropie de foc, și priveghiă ca friptura să nu se pirlască prea mult, întorcând-o pe toate fețele.

Totor se apucă de un lucru mai serios, el întoarce cadavrul narvalului și-i spintecă burta.

Grămada intestinelor apăru. Totor care fără îndoială își avea ideea sa, scoase afară o parte din ele. Le desfăcu în bucăți, și apoi le tăie cu cuțitul, sub forma unor curele lungi și subțiri. Curelele acestea fură frecate cu grăsime, și întinse pentru a li se încerca soliditatea. După aceea le fixă pe niște bucăți de stîncă, zicând:

— Vom avea vre-o trei-zeci de metri de sfoară, excelentă..

Și cred că atâtea ne va fi de ajuns!

După aceea, ștrengarul adăogă:

— Acumă va trebui să fabricăm un ac.

«Bine înțeles că nu l voi fabrica din oțel fin, ci pur și simplu din lemn.

Ochii cu atenție o foare de cocotier, și din nervura ei mediană fabrică un sc lung de vre-o două-zeci și cinci de centimetri, care semăna mai curând cu un pumnal.

Sfoara fabricată însă din intestinale narvalului, se potrivea de minune cu acest ac enorm.

Totor se apropie de partea narvalului care stetea la adăpost, acoperită de frunze.

Ștrengarul o descoperi, o măsură de câte-va ori de la un cap până la cel-alt și rămase pe gânduri, ca și cum ar fi meditat un plan adînc.

După o clipă, apropie cele două capete ale pielii, și încercă să le coasă, pentru a da sacului o formă anumită; dar văzu îndată că încercarea n'avea să-i izbntească.

O asemenea cusătură n'avea să fie nici o dată destul de solidă pentru a putea împiedica apa să pătrundă înăuntru.

— Ce naiba este de făcut? se întrebă Totor, cuprinzându-și capul între palme. Cu ce să întăresc cusutura, pentru a o face impermeabilă?

(Va urma)

«PFAFF» RESSEL «PFAFF»

Singurul reprezentant al renumitelor fabrici de automobile «de Dion Bouton» și biciclete «Peugeot» «Auto-Garage»

Atelier cu motor pentru reparat ori-ce sistem de MASINE DE CUSUT, BICICLETE și AUTOMOBILE, precum și pentru arămuit nichelat și emailat.

SĂBII se nichează cu prețuri reduse. — Atelier special pentru colțuit, gravat, plisat, soarel și evantail.

CAȘTIG MARE

Representanți capabili, funcționari, etc., își pot dobândi un frumos câștig accesoriu, scriind:

Agentiei de Publicitate „Presa” București pentru S. B. No. 20.

Către cititori

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica bucuros ori-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vânători, în țară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate redacțiunii «Ziarului Călătorilor», str. Brezoianu 11, București.

Magazinul General de Muzică

LA HARPA

București, Strada Colței No. 5

Cel mai mare depozit de

Gramofoane americane

cu renumita marcă «The Har», și

◆ INSTRUMENTE MUSICALE ◆

Prețurile cele mai reduse

— Cataloage gratis —

MARELE MAGAZIN DE ARME

București **B. D. ZISMAN** Suc. Craiova
Cal. Victoriei, 44 St. Unirii 48

Furnisor al Curții Regale

are onoare a aduce la cunoștința Onor. sale clientele din toată țara, că a înființat în magazinul său o secțiune specială de

PUȘTI pentru pădurari

lucrate special pentru acest magazin și fiind de o construcție solidă și

— PREȚURI FOARTE AVANTAGIOASE —

Model No. 230 — Pușcă cu capsă, cu o țevă, lei	15
Model No. 285 — Pușcă cu capsă, cu două țevi, solidă, recomandabilă, lei	30
Model No. 236 — Pușcă cu capsă, cu două țevi, oțelurile înainte foarte solidă, funcționare admirabilă, model f. recomand.	40
Model No. 133 — Pușcă foc central, cu o țevă, sistem «Mau-ser, cal. 12 sau 16, robustă, recomandabilă, lei	30
Model No. 101 — Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, cheia de deschidere între cocoase, cocoasele punându-se singure la piedica de siguranță, m. solid, lei	55
Model No. 1103 — Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, cheia de deschidere între cocoase, cocoasele punându-se singure la piedica de siguranță, oțelurile înainte (armă de reclamă a magazinului), pușcă recomand., lei	65

Prețurile sunt reduse, fixe și se înțeleg numai cu bani gata. — Expedițiuni în toată țara. — Comandele se efectuează în ziua primirii.

Reclama este sufletul comerțului

Dacă voiți să CÂȘTIGAȚI O AVERE COLOSALA ?

Grăbiți-vă de a vă abona la ziarul

UNIVERSUL

Cel mai răspândit din întreaga țară

Cel mai bine informat și cel mai în curent cu întreaga mișcare politică, economică și financiară din țară și din străinătate.

Care are corespondenți speciali în : Paris, Berlin, Londra, Viena, Budapesta, Roma, Sofia, Constantinopol, etc.

◇◇◇◇◇ **Singurul ziar independent și impartial** ◇◇◇◇◇

Cu începere de la 1 Martie 1907, ziarul „UNIVERSUL” dă următoarele însemnate premii la abonații săi :

- 1) Un mare premiu de **1200 lei.**
- 2) 2 premii de câte **250 lei.**
- 3) Trei lozuri întregi ale Loteriei de Stat Român purtând No. 52.583, 52.594, 52.599.
- 4) 5 premii de câte **100 lei.**
- 5) Patru premii de câte **40 lei.**
- 6) 10 abonamente pe un an la „Universul” **180 lei.**
- 7) 10 abonamente pe 6 luni **91,50.**
- 8) 10 abonamente pe 6 luni **46,50.**

In cazul cel mai norocos se poate câștiga

900,000 LEI

ast-fel că se pot cumpăra Palate și Moșii.

Cu nimic se poate câștiga o avere enormă !

— UNIVERSUL pregătește frumoase surprize numeroșilor săi cititori —

Pe lângă acestea abonații vor mai primi gratis un frumos roman intitulat

Răzbunătorul sau Vendetele Corsicane

Tipărit înadins pentru abonații ziarului „Universul”.

De asemenea toți abonații primesc gratuit «Universal Literar» ziar săptămânal, care conține, pe lângă o bogată materie literară și o frumoasă ilustrație în culori.

Abonamentele la UNIVERSUL sunt excepțional de eftine :

Pentru un an lei 18, Pentru 6 luni lei 9,15. Pentru 3 luni 4,65

Abonații, spre a participa la tragerea premiilor de mai sus vor primi : Pentru un an 25 bonuri de premii. Pentru șase luni 10 bonuri de premii. Pentru trei luni 3 bonuri de premii.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

SI AL ÎNTÂMBLARILOR DE PE MARE SI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI
Lei 5. — pe an în toată țara
« 2.60 « $\frac{1}{2}$ « « «

Redacția și Administrația :
No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
apare o dată pe săptămână
— MARȚA —

Vânătorii sunt coborâți pe stâncă pentru a prinde păsări. — (Vezi pag. 1720)

ABONAMENT

— LA —

„Ziarul Călătoriilor”

Pentru 1 an 5 lei

Pentru 6 luni lei 2.60

PĂSĂRILE DE MARE IN NORVEGIA

D'alungul coastelor septentrionale ale Norvegiei, trăesc numeroase colonii de palmipede, pescărești, gârbițe, cormoranți, eideri, macarenți și alte păsări. Cu cât înaintezi mai mult în spre Nord, cu atât numărul acestor păsări de apă se mărește; în regiunile cele mai septentrionale stâncile sunt acoperite cu milioane din aceste păsări. Vinătorii cunosc anume locuri unde găsesc ouă și puf în cantități considerabile. Palmipelele sunt singurele păsări care ajung până la regiunile polare. Speciile *alca*, *uria* și *colymbus* sunt cele mai caracteristice păsări din regiunile polare.

Din specia *alca* cele mai remarcabile sunt așa zisele brachytere, botezate astfel din cauză că au aripelă prea scurte și nu se pot servi cu ele ca să zboare.

Aceste brachytere—care i-au câte o dată mărimea colosale—sunt acum cu totul epuizate. Se găsesc din aceiași specie *alca*, alte păsări numite macroptere și macarenți, care sunt mai mici și sunt mult mai răspândite cu deosebire în regiunea boreală unde stânci întregi sunt acoperite de corpurile lor.

Printre stâncile acoperite cu păsări de mare cele mai celebre de pe coastele Norvegiei sunt cele din insulele Lovunden și Thienen din provincia Helgeland. Aceste insule sunt foarte periculoase, căci cea dintâi are o înălțime de 650 de metri. Pe aceste insule se găsesc niște păsări aquatice a căror ouă au o lungime de 85 milimetri și o grosime de 52. Aceste păsări sunt foarte numeroase și sunt foarte căutate. Ele își depun ouăle lor în niște găuri foarte adânci și vinătorii se chinuesc mult până ce să pună mână pe cuiburi.

Partea de nord a peninsulei Spirten-Njarga, care se mărginește la Est cu Porsanger-fjord este foarte însemnată prin cantitățile de păsări aquatice care se găsesc. Pe această peninsulă se găsește stânca Svæzhokklubben, care se ridică drept în sus ca o lumânare și atinge de multe ori o înălțime de 300 metri. Stânca întreagă e formată din sist argilos și cantitatea de păsări care se găsește pe ea este de nedescris. Aci

se văd mai ales așa zisii pescărești tridactylici. Croncâitul lor produc un șomot asemănător celui care se aude la o mare mașină cu abur. Aceste păsări stau ascunse cea mai mare parte din timp în niște găuri foarte adânci de unde, privindu-le, îți dau înfățișarea unor lungi corderne de perle.

Când tragem foc de armă în apropierea acestor vâgăuni, cât ai clipi din ochi pescăreii toți își iau sborul în spre mare. Se face un negoț foarte bun cu vinzarea ouălelor acestor pescărești. Aceste ouă au un gust cu totul particular și sunt foarte nutritive. Păsările acestea odată ucise, servesc de hrană animalelor.

Vinătorii după ce ucid pescăreii îi țin cât-va timp în niște gropi mari și apoi îi transportă în butoaie enorme.

În toate aceste centre septentrionale, fie Norvegia, fie insulele Lofoden, fie coastele Rusiei sau Finlanda, negăsindu-se nici o cultură, singura resursă a locuitorilor este vînătul și pescuitul. Locuitorii acestor ținuturi au o adevărată patimă pentru vînăt și pescuit. Păsările de mare sunt prinse și ucise fie pentru fulgi, fie pentru vînăt. Prinderea acestor păsări se face fie cu ajutorul lașurilor, fie cu ajutorul unor câini cu botul ascuțit și foarte bine dresați, care găsesc pasărea în gropile cele mai periculoase. Sunt cazuri însă când prinderea acestor păsări nu-i tocmai ușoară. Unele din aceste stânci se ridică drept în sus dinasupra nivelului apei și vinătorii sunt puși în imposibilitate de a coborî la vale aceste stânci periculoase.

În cazul acesta se uzează de niște funii cu care vînătorii sunt legați bine de mijloc și lăsați încet d'au lungul stânței, în timp ce trei, patru înși îi susține de sus de pe platforma stânței. Odată coborîți la vale vînătorii se susțin cu ajutorul mâinilor și al picioarelor și caută cuiburile și păsările. În această coborîre de multe ori se petrec lucruri periculoase; fie că se rupe funia cu care sunt legați de mijloc, și cad în apă, fie că alunecă pe vre-o stâncă de argil și riscă să-și spargă capul.

Printre aceste păsări marine care își fac cuibul în stâncile sure ale Nordului, se găsește o specie numită *eider* care este foarte însemnată din cauza fulgilor caracteristici speciei acesteia. Păsări de felul acestei specii se găsesc mai ales în partea occidentală a Norvegiei, spre polul Nord și în Islanda. Eiderul ouă de la cinci la opt ouă și își face cuibul cu fulgiul lui. Aceste cuiburi odată curățate dau la fie care cuib o cantitate de trei-zece grame fulgi și un frumos număr de ouă.

Cu vînătul și cu pescuitul se fac afaceri destul de frumoase în Norvegia. Se capătă până la 1.500 kilograme de puf de eider pe an în Norvegia. Numărul ouălelor de diferite păsări aquatice care trăesc în această țară este de 500.000.

O luptă în Maroc

Armata japoneză a învins pe Kuro-patkin, dar armata marocană l'a învins pe Raisuli!...

Și putești fi sigur, că de două luni, această veste mare trebuie să răspândită în tot Marocul cu acel lux de amănunte imaginare, și de epitete licăritoare, particulare orientailor.

Se va vorbi multă vreme, și prin orașe, și pe la țară, despre marea victorie a lui Si Guebbas, ministrul de război al Majestății Sale șerifiene.

De ce s'a mai întâmplat oare ca mar-torii oculari să descrie această bătălie, și să arate rolul exact pe care l'a jucat armata marocană?

Cel mai lămurit, cel mai exact dintre toți, a fost corespondentul ziarului „Times”, d. Harris.

Dânsul a fost capturat de către Raisuli și pus în libertate în urma unei sume de bani pe care a primit-o; dacă întâmplarea aceasta i-a dat posibilitatea să scrie niște articole senzaționale, și-a plătit reportagiul cu o reședință destul de puțin confortabilă la regele Munților în jurul Tangerului.

De aceia a și ținut dânsul să fie în primele rânduri, pentru a vedea armata lui Guebbas scoțând pe exbanditul Raisuli din cuibul său de la Zinat.

Cititorii noștri știu că guvernul marocan, desperat de a pune mâna vre-o dată pe Raisuli, care terorizase cu banditismele sale un ținut întreg, l'a numit Caid al regiunii, ca și cum un ministru de interne al unui stat apusan, ar da funcția de prefect de poliție unui apaș.

Cât-va timp lucrurile au mers foarte bine; dar în curând Raissuli a ridicat niște pretenții prea mari; el voia să guverneze până chiar și orașul Tanger.

Nesiguranța în care căzuse acest port mare, devenea neliniștitoare; Franța și Spania și-au trimis fără întârziere vasele lor.

— Gizele și bate joc de pești, spunea Raisuli și muntenii săi.

Dar guvernul a înțeles bine că dacă situația nu se schimba repede, din vasele acelea de război, vor debarca niște mateloți hotărâți, pe care înălțimea munților nu-i va opri în loc.

Guebbas a fost însărcinat prin urmare să-l readucă pe Raisuli, pe calea adevăratului, pentru ca as-fel, ori-ce complicație să fie înlăturată.

Prin ce minuni oare, a reușit ministrul de război să aducă de la Fez o trupă, relativ numeroasă?

Armatele marocane sunt de obicei niște adunături de aventurieri și de prădători, lipsite de ori-ce organizație serioasă.

Trebue să recunoaștem că Guebbas n'a fost lipsit de oare-care energie.

În ziua de 5 Ianuarie, soldații săi, cu

steagurile desfăcute, înaintau spre Zinat, aclamând pe sultan, marele profet al lui Allah !..

D. Harris găsisese mijlocul de a se urca pe o stâncă înaltă, de unde putea domina în același timp și castelul lui Raisuli și armata marocană.

Totul era tăcut, când, de odată, sunetul unui corn spintecă aerul, și bandiții, din ascunzătoarele lor, traseră în grămadă marocanilor care înaintau.

O dezordine generală urmă.

Căți-va nenorociți căzură la pământ, mușcând țărina; cei-l'alți se opriră și începură aproape îndată să se retragă, trăgând orbește asupra zidurilor.

Cavalerii galopau în toate direcțiile; numai înainte, însă, nu mergeau. Descărcau focuri de carabină, ca niște copii, pentru a prinde curaj.

Atunci intră în joc artileria.

Două tunuri de câmp și două mitralize Maxim începură acțiunea.

Cu toate că nu erau situate de cât la o distanță de o mie de metri, efectul produs de către aceste tunuri fu nul, din pricina lipsei complete de dibăcie a tunurilor. Un sat situat la o mică distanță, fu incendiat, fără nici un folos.

Baghdadi, care comanda în momentul acela, își duse din nou oamenii săi la asalt; dar nu putură înainta de cât până la o înălțime de 700 de metri.

O femeie eși din castel, și de departe începu să arunce războinicilor tot felul de insulte. După aceea, se retrase maestru, sub ploaia de gloanțe care curgea din toate părțile.

O mână de războinici din Zinat, electrizată de curajul femeii, eșiră și dânsii din castel, și angajară o luptă corp la corp cu banda lui Baghdadi. Insuși șeful fu rănit dar războinicii din Zinat fură uciși până la cel din urmă.

Era un simulacru de succes; și cu această presupusă victorie, fu încheiată ziua. Eroul din Zinat triumfă.

Dar a doua-zi, lucrurile aveau să se schimbe.

De astă dată, Guebbas făcu apel la lumina unui ofițer francez. Trăește în Tanger, un ofițer de artilerie, Ben Sadera, care este renumit prin abilitatea sa.

La dânsul alergă Guebbas, și nu greși de loc; pe când cu o zi mai înainte, 130 de lovitură de tun, nu avuseseră nici un rezultat, Ben Sadera, din două lovituri, distruse citadela.

Cavalerii și pedestri se repeziră îndată asupra castelului.

Dar castelul era deșert. Raisuli și bandiții săi, luaseră calea munților.

Acum pentru că nu mai era nici o primejdie, soldații armatei marocane își recăpătară tot curajul, și... prada începu.

Era, spune d. Harris, o scenă inter-nală. În loc să pornească în urmărirea bandiților care mergeau destul de în-cet, de vreme ce erau împreună cu fe-

meile și copiii lor, soldații își disputa-
cu sălbătăcie prada.

Aceasta a fost marea victorie de la Zinat !..

Fără cele două lovituri de tun ale locotenentului Sadera, Raisuli ar fi și astăzi încă stăpân în castelul său.

Și multă vreme se va celebra cu pompă, până în creștetele Atlasului, succesul desăvârșit al invincibilelor armate ale descendentului profetului !..

Victor.

Fermele de struți

Struții sunt păsări sociabile; industria omenească s'a folosit de această sociabilitate, pentru a-i domestici și a-i reuni în ferme. Ideia este laudabilă și practică în același timp, pentru că struțul era amenințat cu o distrugere completă.

Credem că amănuntele pe care le dăm mai la vale, vor fi interesante pentru cetitorii noștri.

În Africa australă — țară care de un secol încoace a fost aproape cu totul transformată de colonizarea olandez-
engleză, — s'au înființat cele mai multe ferme de struți.

Din Cap pleacă regulat nenumărate cantități de pene, care sunt transportate spre Paris și Londra.

În acest din urmă oraș are loc, în fie care lună, un fel de expoziție de pene.

Negustorii prepară penele cumpărate în stare brută, în diferite moduri, le clasează după calitate, și numai după aceea, elegantele noastre doamne le pot cumpăra și agăța cu mândrie la pălăriile lor.

Penele cele mai frumoase și mai căutate sunt — după cum se știe — acelea care se scot din coada struțului.

Struții de partea bărbătească însă, mai posedă niște foarte frumoase pene negre, care îi învâlesc corpul ca o manta.

Penele acestea, care de asemenea sunt mult căutate, nu apar de cât de la etatea de trei ani în sus.

Struțul din Colonia Capului, independent de funcțiunea sa de furnizor de pene, mai este întrebuințat în ferme pentru multe lucrări.

S'au văzut adese-orî la Capetown, chiar vehicule trase de către struți, străbătând străzile orașului, conduse fiind de către un cafru sau de către un ho-tentot.

Trebue să adăogăm însă, că soiul acesta de vehicule nu prea are mult succes și că nu dă de loc semne de dezvoltare.

De și penele din Africa australă fac să se vorbească foarte mult despre ele din pricina regulatei comunicații maritime dintre Cap și Europa, nu urmează

de loc că acestea sunt singurele pene de struț existente.

Regiunea struțului se întinde de la Capul Bunei Speranțe până în Sudan și Sahara. În Sudan mai ales, creșterea acestei prețioase păsări se practică de veacuri întregi.

Altă-dată erau nenumărate trupele de struți cari trăiau în stare liberă prin regiunile calde ale Africei, nutrindu-se exclusiv cu vegetale, insecte, moluște și mici vertebre.

Căci struțul, ca și găina, — dacă ne este îngăduit să comparăm acest minuscul galinaceu cu pasărea gigantă — nu este de loc pretențios la mâncare; mănâncă orice, cu singura condițiune să fie în cantități mari.

Struțul bea foarte mult; de aceea, cei cari mai trăiesc încă în stare de libertate, se stabilesc de obicei prin preajma cursurilor de apă.

Aici mai vin încă vânătorii indigeni, îmbrăcați în haine acoperite cu pene, să pândescă prețioasa pasăre și s'o abată cu o săgeată sau cu un glonte.

Câte odată vânătorii urmăresc struții călări; nimic nu este mai interesant de cât întrecerea aceasta vertiginoasă dintre patrupezi și pasăre.

Au sosit însă vânătorii europeni; mai întâi olandezii și apoi englezii. Aceștia din urmă mai cu seamă ucideau mulți struți. Ei erau în cea mai mare parte vânătorii de plăcere; ucideau numai dintr'un fel de poftă bolnăvicioasă de a vedea întinzându-se în fața lor, scâldate într'un lac de singe, animale mari și puternice. Pofta aceasta este un fel de rest dintr'un atavism preistoric.

Mulțumită unor ast-fel de vânătorii barbare, struțul, ca și leul, era amenințat să devie în curând o specie moartă. Noroc că a intervenit domesticirea și creșterea în ferme.

Oul de struț cântărește în medie aproape un chilogram și jumătate, ceea ce reprezintă greutatea a două zeci și patru de ouă de găină.

Clocitul durează șase săptămâni și jumătate. În stare liberă, femeia își depune ouăle pe nisip, fără a prepara vreun cuib.

Adese-orî mai multe femei își depun ouăle în aceeași grămadă, venind apoi să clocească la un loc, fără nici un sentiment de gelozie.

Este familia amorfă, necunoscătoare a exclusivismului și rivalităților, ideal pe care mulți filosofi comuniști, între alții Platon, l'au propus omenirei.

Dar oare rasa omenească este tot așa de sociabilă ca și aceea a struțului?

Aceasta este întrebarea.

Cu toate acestea struțul are o reputație de dobitocie aproape clasică. Este o mare nedreptate ce i se face. Legenda prostiei lui provine din faptul că, urmărit și văzându-se în primejdie, struțul se oprește și-și ascunde capul în pământ. Lucrul nu provine de loc din pros-

tie și este foarte explicabil. Strușul are conștiința forțelor sale de apărare. El știe că nici o parte a corpului nu-i este mai solidă de cât piciorul și de aceea își înfundă capul în pământ. E o poziție eare îl face lovitura piciorului mai eficace; de alt-fel, modul acesta de apărare este întrebuițat de multe ori și de cal, animal a căruia inteligență este destul de bine stabilită.

... Atâta timp cât va exista în lume eleganța temeiască, atâta timp cât va exista moda industria penelor de struș va merge mereu prosperind.

Aden, Alep, Tombuctu, Cairo, Tripoli, Benghazi, Mogador, sunt împreună cu Capetown, orașele cele mai renumite pentru comerțul și prepararea penelor de struș.

Penele cele mai puțin apreciate, sunt cunoscute în comerț sub numele de «Jamacii», «Senegal» și «Alep fals».

Fermele de struși numeroase în Cap și în Sudan, au început a fi creiate în timpul din urmă și în Congo.

Ele se vor înmulți în curind și aici, pentru că, ori cât de numeroasă, ori cât de mare ar fi producția penelor de struș,

desfacerea lor va fi în tot-d'a-una asigurată.

Am dori să dăm aci câte-va date statistice asupra acestui comerț înfloritor; din nenorocire pînă acuma, nu s'au întocmit încă nici-erî statistice precise, astfel în cât am risca să dăm cifre neexacte.

Putem afirma însă, că dintre țările europene, folosul cel mai mare, din vânzarea penelor de struș, îl trage Anglia.

Didi

Aceste instrumente formează baza orchestrelor lor.

BURIAȚII

D'asupra văilor pline de păduri ale Angarei, între bazinurile lui Yenisei și Lena e lacul Baikal, marea sfântă a Siberienilor. În împrejurimile acestea se ved poziții cum poate în întreaga Asia nu se mai pot vedea. Munții cei înalți cu arborii lor seculari își oglindesc fețele lor în apele limpezi ale Baikalului. Unde-ți aruncî ochii vezi riuri și pâruri cari vin să-și dea tributul lor sfîntului lac. Acest lac sfînt al Baikalului este de șeaze-zeci de ori mai mare ca lacul Lemman și adîncimea lui e cu mult mai mare de cât a celor-l'alte lacuri din Asia.

Dejur împrejurul acestui lac trăesc numai popoare slave cu foarte puține urme de alte popoare.

Slavii au o foarte mare influență asupra celor-lalte popoare pe care le asimilează cu multă ușurință. Printre triburile cele mai de seamă din regiunile Baikalene sunt și Buriatii.

Se zice că acest trib locuiește în Siberia de pe vremea lui Gengis-Khan; adică de pe la finele secolului al VII. După oare-care tradiții, cari aproape s'au pierdut, se zice că Buriatii făceau în alte

vremuri parte din tribul Kalmuk. După fața lui rotundă, ochii lor mici, culoarea galbenă a pielii și lipsa de barbă și mustași îi poți foarte lesne lua drept niște kalmuki sau mongoli. Cu toate acestea prin moravurile lor, ei se deosebesc foarte mult de aceste două rase. Hoști, leneși, grosolanți și brutalți în mișcări: iată trăsăturile caracteristice ale Buriatilor, cari sunt aproape niște sălbatici. Poate că acest lucru se datorește religiei lor.

În timp ce kalmukii și mongolii au îmbrățișat lamaismul—religia popoarelor Lamas—Buriatii, mai ales cei de la Nord, au rămas credincioși carnanismului, acest cult al popoarelor vechi siberiene. Toți Buriatii sunt păstori de origină; însă acuma, sub influența slavă, se ved și la ei slabe urme de agricultură. De alt-fel în zilele noastre se ocupă d'abinelea chiar cu agricultura. La început viața le-a fost cu totul nomadă și au venit rătăcind din ținuturile mongolice.

Acum ei s'au așezat întru cât-va și se ocupă cu creșterea vitelor. Cum sunt toate popoarele care se ocupă cu păstoria, iei au turme întregi de vite cornute, de cai, oi și berbeci.

Ei trăesc din ceea ce le produce aceste

vite și din pescuitul destul de abundent care-l fac în apele acestui lac enorm al Baikalului. Contrar celor-lalte populații siberiene, ei sunt mai mult hipofaghi de cât ichtyofaghi.

Grație contactului intim care-l au cu Rușii, au început și ei să cultive pămîntul, să părăsească coliba și să-și zidească case în lemn; în a n'au putut scăpa de anume obiceiuri păstrate de la frații lor originali din stepile Mongoliei, din faimoasa «Țară a Erburilor». Printre vechile obiceiuri păstrate este și acela d'a zidi soba în mijlocul camerei și d'a da drumul fumului printr'o gaură făcută d'asupra, în mijlocul tavanului. Limba lor e un fel de dialect mongol, care se deosebește foarte mult de dialectul vecinilor lor Tunguși.

Buriatii în această limbă a lor își dau denumirea de: «Hunn», ceea-ce înseamnă «om». Când pronunță cuvîntul de «Hounn» pe fețele lor se citește o mare mîndrie. Ei se consideră deci între ei ca tipurile cele mai perfecte de oameni. Acest orgoliu știm că l'a avut mai toate rasele primitive!

Băutura cea mai favorabilă la Buriatii este ciaiul. Ei însă nu prepară această băutură în chipul cum o fac Rușii.

La ei ceaiul se face prin decoctiune nu prin infuziune ca la noi și aceasta lăsându-l să fiarbă multă vreme cu un pumn de sare în niște vase mari.

La această fiertură ei adaugă făină, secară și grăsime de berbec.

Ceaiul pe care îl utilizează ei de altfel este de o calitate inferioară: este vechiul ciaiū uscat, pe care îl folosesc și Chinezii săraci și care se vinde și în comerț.

De oare-ce au dus — și chiar duc și acum — o viață de păstori, la ei nu se prea găsesc meșteșugari.

Unii dintre ei lucrează însă fierul și încă cu multă dibăcie. Iarășii sunt mulți printre ei cari se pricep de minune să fabrice niște instrumente muzicale foarte ciudate care formează baza orchestrelor lor.

Buriații au pe figura lor ceva femeesc, care se datorește faptului că n'au barbă și mustăți.

Ei poartă coada ca Chinezii. Deasupra pălăriei lor conice acoperită cu pene, se găsește un mare nasture de argint. Imbrăcămintea lor constă dintr-o haină cam

lungă prinsă la mijloc. Vestmintele Buriaților bogați sunt acoperite cu broderii și pietre scumpe.

Această slăbiciune pentru bijuterii se vede mai ales la femeile Buriaților.

Acestea după ce și împart bogatul lor păr în trei părți, pune între aceste părți fel-de-fel de lucruri scumpe: mătani, mărgean, sedef, malachite, bucăți de aur și monede de aur și de argint. Una din suvițele de păr atârna pe spate. Celelalte două sunt aduse pe piept, dupe ce, mai întâi, au fost înfășurate în jurul unui bastonaș transversal așezat în dreptul tâmpelor și de care atârna și niște cercei cu pietre de o mărime colosală.

Rușii fac mari încercări d'a aduce pe acești Buriați la religia ortodoxă.

Până acum însă n'a reușit la nimic.

Cu toată blânzimea cu care-i tratează guvernul rus, acești buriați se sting zi cu zi, ceea ce se întâmplă de altfel mai cu toate populațiile siberiene.

Istoricilor viitori le va fi foarte greu să mai vorbească ceva de acești Buriați cari se sting zi cu zi.

Herman, de astă dată, nici nu clipise.

Pintenul era gata acum. Am plătit și m'am sprijinit de un stâlp pentru a mi-l pune la picior. Australianul ne dădu bună seara, și-și închise prăvălia. În momentul acela, cerșetorul pe care-l mai întâlnisem pe drum, trecu pe lângă noi.

Intră în prăvălia grănarului, pentru a cere de pomană.

— Ei bine, imi zise Herman, încetisor, ce-ai auzit?

I-am tradus toată convorbirea, pe care o auzisem, repetată de două ori.

— Bine, imi zise dînsul; și n'ai văzut nimic?

— Nimic, de cât pe cei două hamali cari au intrat în prăvălie, și au eșit aproape îndată.

— N'ai observat nimic particular la dînsii?

— Nimic.

— Mi se pare că te-am înștiințat de mai înainte, că nu trebuie să perzi nici cel mai mic amănunt!..

— Dar nu era nimica de observat.

— I-ai privit bine când au intrat în prăvălie?

— I-am privit cu cea mai mare atenție, și când au eșit.

— Și n'ai băgat de seamă că nu erau aceiași oameni!

— Cum asta, nu erau aceiași oameni? Cei cari eșau, nu erau aceia cari...?

— Nu erau aceia cari intraseră. Nu.

— Dar de unde știi d-ta? Mi se pare că steteai întors cu spatele.

— Dar reflexiunea ochelarilor mei?

Ai uitat să pui la socoteală și ochelarii.

Atâta siguranță mă lăsa uimit. M'am adunat amintirile, și mi s'a părut și mie că Herman avea dreptate. În adevăr cel de pe urmă care eșise, părea mult mai înalt de cât cel-altul.

— Fie, zisei eu; și ce ai de gând să faci, acum?

— Să lucrăm... Să lucrăm cât mai repede ne va fi cu putință. Trebuie să ne grăbim, cât mai suntem încă singuri. Fii gata de luptă, și mai cu seamă, bagă de seamă să nu faci sgomot! Dă-mi batista d-tale; să le înodăm împreună... Așa!..

Herman intră în prăvălia negustorului de grâne, ținându-și pălăria în mână, și ștergându-și fruntea cu cele două batiste înodate.

În prăvălie era așa de întuneric, în cât abia se mai vedea. Omul se ridică din umbră și veni întru întâmpinarea noastră. Nici nu puteam să-l disting bine trăsăturile feței.

— Ovêzul este gata? întrebă Herman.

— Vi-l dau îndată, fu răspunsul.

Negustorul deschise un fel de ladă, și se aplecă d'asupra ei. Dar, mai înainte de a-și fi sfârșit mișcarea, îl văzu pe Herman repezindu-se.

Intr-o singură clipă, și fără ca să mai fie nevoie de ajutorul meu, chinezul fu trântit la pământ.

Bietul om voi să strige, dar nu mai

CETATEA TORTURILOR

ROMAN DE AVENTURI

— Nu înțeleg nici un cuvânt din limba voastră, amicul meu tot așa, răspunse Herman. Dar d-ta vorbești englezeste?

— Da, da, răspunse negustorul. Cu ce vă pot servi?

— Te rog să ne prepari patru porții de ovăz. Avem de făcut o cursă lungă și caii noștri sunt obosiți. Vom lua ovăzul peste câte-va momente.

Apoi Herman eși din prăvălie fluierând și reveni spre fierar, de al căruia lucru părea că se interesează foarte mult.

Își pusese ochelarii de nas și stătea cu spatele la drum.

Eu am rămas la locul meu, rezemat de zid, pârind de asemenea că dădeam tot interesul lucrării ferarului.

Dar puteam vedea fără să fiu văzut, și supraveghiam cu atenție drumul.

Hamaliul trecură; cu panerele lor pe umeri, unul dintre ei intră în prăvălia de grâne.

— Aduci orez, sau grâu? întrebă negustorul.

— Numai orez. Recolta de grâu nu este încă coaptă.

— Mai are mult?

— Nu; peste puțin va fi și grâul gata.

— Și de unde va veni calitatea cea mai bună?..

— Din oraș; numai din oraș.

— Calitatea superioară?

— Cea mai superioară.

— Ce greutate?

— Cea mai mare.

— De unde vii?

— De la iarmarocul din Kooringa.

— Nu mai vinzi nimic alt-ceva?

— Nimic.

— Voști să bei ceai?

— Nu voi bea de cât când voi ajunge acasă.

— Foarte bine. Poți să-ți pui panerele aici.

Dacă toată convorbirea acestor oameni se va reduce la atât, cugetai eu, cunoștința mea de limba chineză nu va putea să-i folosească mult lui Herman.

De altfel, peste puțin, hamalul eși din prăvălie, cu panerul gol pe umeri, și porni din nou pe drumul pe care venise.

Când trecu pe la spatele lui Herman, mi se păru că acesta făcu o mișcare ușoară. Dar nu se întoarse de loc, și nu avea figura omului.

— Prinde bucățile bine, zise dînsul fierarului.

Incepea să înopteze. Toate prăvăliile din sat se închideau una câte una. Numai la ferar se vedea o lumină mai mare.

Prăvălia de grâne rămase și ea deschisă, dar negustorul n'aprinse nici o lumină.

Năsipul scârțâi sub apăsarea unor pași greoi. Un alt hamal intră. Negustorul îi puse exact aceleași întrebări, ca și celui dintâi. Peste puțin eși și acesta, trecu din nou pe lângă prăvălia ferarului, și se perdu în noapte.

avu timpul necesar; gura îi era astupată.

— Leagă-îi mâinile, îmi ordonă Herman...

Și în timp ce eu făceam ce mi se ordonase, dânsul îi lega picioarele.

Acum, chinezul nu mai era în stare să facă nici cea mai mică mișcare.

Herman puse un genuchiū pe pieptul victimei sale, scoase un pumnal din buzunar și îi zise :

— Dacă veți încerca să faceți cea mai mică mișcare pentru a ne scăpa, împlânt pumnalul acesta în tine.

După aceea, chinezul fu dezbrăcat de rochia sa, și trântit într'un colț întunecos, după lada cu grâne.

Abia avusesem timpul să înțeleg ce se petrecuse.

— Acumă, îmi zise Herman, îmbracă repede haina aceasta.

Am îmbrăcat rochia chinezească, și am luat loc pe lada de grâne.

— Caută să stai ast-fel, în cât să nu ți se vadă figura, îmi zise Herman. Foarte bine; așa. Acuma ascultă-mă :

Dacă prevederile mele sunt adevărate, vor mai veni în curând și alți hamali, purtători de orez.

Când vor intra, să le puți exact aceleași întrebări pe care le-ai auzit adineoră. Exact aceleași întrebări; să poți, nici nu le mai ții minte?

— Le ții minte, cuvânt cu cuvânt, răspunsei eu.

— Bine. Pentru moment, atâta ne este de ajuns. Ce va mai fi mai pe urmă, vom mai vedea.

— Așa dar, d-ta crezi că convorbirea pe care ți-am relatat-o, nu este de cât un cuvânt de ordine?

— Sunt sigur. De alt-fel, vom avea îndată dovada. Vine cine-va.

În adevăr, un pas greoi se auzi afară. Un hamal intră.

— Aduci orez, săi griu?... îl întrebai eu.

— Numai orez; griul nu este copt

— Mai are mult?

— Va fi gata peste puțin.

Dialogul se urmă, identic cu acela pe care-l auzisem mai înainte.

La urmă, spusese :

— Bine. Poți să-ți lași panerele aici.

Omul rămase în fața mea, cu brațele atîrnate, pîrînd că așteaptă ceva.

Un curent rece îmi trecu prin spate. Ce trebuia să mai spun acum? Ce trebuia să fac?

Omul stătea nemișcat.

— Ei bine? întrebai eu în cele din urmă.

— Uiți să-mi dai cheia, îmi răspunse dînsul.

— Ce chee?... îmi spuneam eu, în gând. Ce naiba să-î răspund?

Hamalul stătea în fața mea, răbdător, nemișcat.

Am deosebit în umbră un fășiit aproape imperceptibil. Apoi un obiect

îmi atinse mîna. Am strîns degetele. Era o chee grea de fer.

Am întins-o la rîndul meu hamalului care a luat-o îndată.

— Guzanîi vor avea de lucru astă seară, îmi zise dînsul rîzînd.

Apoi, se îndreptă spre fundul prăvăliei, deschise o ușă și pătrunse într-o magazie dosnică.

Am auzit cheia învîrtînduse într-o broască, și o ușă deschizîndu-se. Apoi omul se reîntoarse, îmi dădu îndărăt cheia, și plecă pe unde venise. Ușa se închise în urma lui. Eram din nou singuri.

— Uf!.. murmură Herman, din umbră. Partea cea mai grea a operației a fost efectuată. Să ne grăbim, leapădă rochia aceasta, care ar putea să-ți încurce mișcările, și la drum!

Păși și dînsul în mijlocul camerei, și mi luă cheia din mîna.

— Unde-ai găsit-o?... l'am întrebat eu.

— Omul o purta la gât; n'a fost de loc greu de ghicit.

— Foarte bine; dar ce vom face acum cu dînsul?

— Omul acesta trebuie să merite de o mie de ori moartea, zise Herman. Dar nu e al nostru rolul acesta; așteaptă.

Se întoarse din nou în umbră, apucă corpul chinezului, îl trînti în lada de grîne și lăsă capacul să cadă greoi la locul lui.

— Așa, murmură dînsul; dacă vom scăpa cu viață, vom veni să-l eliberăm. Dacă nu, se vor ocupa de dînsul amicii săi. Acuma, să mergem repede înaintea.

III

Era foarte întuneric, și am găsit ușa cu multă greutate.

În cele din urmă, reuși să introduc cheia într-o broască. În clipa în care eram să deschid, auzii de cea-altă parte, mică bătăi, regulat distanțate.

— Deschide, îmi șopti Herman.

— Cum?... dar...

— Deschide, îți zic. Am deschis, și m'am dat în lături. O umbră mă atinse. Apoi, văzuî un om intrînd în prăvălie, străbătînd-o, dispărînd prin ușa exterioară și pierzîndu-se în noapte.

Ușa secretă rămăsese deschisă; Herman trecuse pragul. Inima mi se strînsese.

În ce necunoscut plin de oroare intrasem oare? Ce era să vedem?... Am scos cheia din broască, și am pus-o în buzunar.

În fața noastră, niște trepte coborau în spirală, într'un puț foarte întunecos, și care părea foarte adînc.

O lumină bizară venea de jos. Herman începuse să coboare treptele. De o dată, îmi veni o idee, care mă făcu să mă înfior. Mă oprii un moment pentru a pipăi; ușa n'avea nici un fel de clămpă pe dinăuntru.

Așa dar, noi n'aveam s'o mai putem deschide.

M'am apropiat de Herman, și i-am împărtășit neliniștea mea.

— Nu e nimic, îmi răspunse dînsul. E cu neputință să nu mai existe și o altă eșire. Atîția oameni nu se pot lăsa numai în voia portarului. Un om poate muri să poată trăda; și în cazul acesta, s'ar da prinși cu toții, ca într-o cușcă.

Mai există și alte uși, și eu știu unde se află cel puțin una dintre ele. Dar acumă, tăcere; ne apropiem.

Ajunsesem în josul treptelor, și în fața noastră se deschidea o sală largă, înclinată.

Bolta era susținută cu traverse mari, de lemn. Mai încolo, bolta era cimentată; mai la vale încă, pereții erau săpați în stîncă.

La capătul subteraniului, străluciau niște lumini; din când în când, în crîmpee neregulate, se auziau sunetele unei muzici bizare.

Am recunoscut câte-va siluete de clădiri.

Eram în fața unui oraș chinez. Începeam a înțelege acumă, într'un mod vag. Orașele acestea subterane există în multe părți. Sunt multe în China; vizitasem eu însumi unul, la San-Francisco. Dar pentru ce acesta era ascuns într'un mod așa de misterios? În fața căror spăimîntătoare probleme aveam să ne conducă acum pașii noștri?

Pe măsură ce ne apropiam, lucrurile se lămuriau tot mai mult; vedeam chiar umbre omenești, mișcându-se de ici pînă colo.

Un miros special caracteristic Orientului, un miros pe care-l simți neînterupt de la Singapur pînă la capul Soya, se răspîndi în jurul nostru. În aer plutia parfumul opiumului.

Sunetele gongului și a flautului deveniseră acumă mai distincte.

A înainta mai mult, în asemenea condiții, devenia cu totul primejdios. Herman se opri.

Eram ascunși îndărătul unor grămezi de stînci, din stînul cărora picura apa.

— Trebuie să înaintăm, zise Herman.

— Ce să facem?... răspunsei eu; strada aceasta este iluminată ca o sală de serbare. Îndată ce vom eși din umbră vom fi văzuți. Și cred că, cu toată dezvoltarea gigantică a mușchilor d-tale, nu veți avea pretenția să țiți piept mulțimei acesteia?

Herman rămase o clipă gînditor, privind orașul.

— Vom înainta pe acoperișuri, zise oînsul.

Am înțeles îndată ce voia să spue tovarășul meu. Cetatea se întindea dreaptă, de-a lungul, și cea mai mare parte a caselor erau lipite de stîncă.

Cum apa se scurgea mereu de-a lungul pereților stîncosi, casele acestea aveau acoperișuri, ca și cum ar fi fost clădite în aerul liber.

(Va urma)

Massaisul bea sîngele ce pîșnește din rana taurului.

BĂUTORII DE SÎNGE

Sub numele de «Massais» se înțelege în limba africană un popor care locuiește mai ales ținuturile muntoase ce se întind de jur-împrejurul cîmpiei Kilimandharo. Această cîmpie se află alături de colonia germană din Africa orientală, colonie care știm că este foarte puțin cunoscută. Nu de mult ținuturile acestea sunt proprietatea Germaniei. Tribul Massaisilor e considerat de germani ca cel mai inteligent dintre toate triburile negre care locuiesc bătrînul continent african. Craniul lor nu prezintă acea depresiune caracteristică rasei Chamitice, și au nasul mai puțin turtit și buzele mai puțin groase ca cei-l'alți consăngenii ai lor de rasă neagră. Corpul lor e foarte bine făcut, avînd niște mușchi de atlet; lucru care-i face să ducă foarte mult la oboseală și să arate un curagiu foarte mare la luptă. Germanii înșiși recunosc că le va fi foarte greu s'o scoată la capăt cu aceste populațiuni mai mult sau

mai puțin sălbatice, care își petrec mai tot timpul liber în brigandaje și în pîștorit. Pungășia și luptele cu arcurile încinse, iată toată viața acestor Massais.

Copilul unui massais de cum se naște este supus la exerciții care de care mai grele. Cu totul gol și cu corpul uns cu un amestec de grăsime și de pămînt luncos, micul massais este obicinuit cu armele și cu bătaia și furțișagul. În jocurile lor se bat pînă la sînge și de îndată ce ajung la etatea de patru-sprezece ani, copiii unui Massais sunt considerați că de la această etate sunt în deajuns de înarmați în lupta pentru existență și o-i-ce educație de luptă și pungășie încetează.

De la această etate, Massaisul își împodobește capul c'o mare grămadă de pene, își ia în viguroasele lui brațe sulita și arcul, își prinde scutul lui acoperit de piele de taur, de antebrațul lui de atlet și părăsește Kraal (satul) luându-se după cei mai bătrîni, care gonesc după pungășii și lupte.

Tînărul Massais își alege un trib care i convine lui și aci își ridică cortul începîndu-și viața obicinuită de lupte și furțișaguri. Hrana de toate zilele a acestui trib constă din lapte, sînge și carne crudă. Laptele, el îl găsesc la vitele asupra cărora dau năvală în timpul nopții. Tot de la biete vite își procură el carnea crudă necesară și sîngele cald și proaspăt care îl bea cu multă aviditate și care ajută mult la formarea construcției lor cu totul atletice.

Iată chipul cum acești briganzii ai stepelor africane bea sîngele vitelor: Unul din Massais își ochește un taur asupra căruia vrea să dea năvală în timp ce tovarășii săi cei l'alți îl gonesc cu zgomete înfricoșătoare pînă ce taurul cade în genunchi. Odată taurul căzut, Massaisul năvălește pe grumazul lui, îi implîntă lancea ascuțită în gât, s'agată de coarnele lui și cu gura-i avidă bea sîngele lui cald și proaspăt care izvorăște din rană. În timpul când Massaisul năvălește d'asupra taurului și îl lovește, acesta se ridică din nou și pornește o goană nebună cu sălbatecul în spate. Când Massaisul a băut destul sînge și e adăpat în deajuns, astupă gaura cu un mînunchi de iarbă și coboară jos de pe taur. Acesta e mijlocul prin care se adăpă acești carnivori grozavi ai cîmpiilor africane.

Cînd stau la masă, el procedează la fel, atît numai că de data asta rana o deschid chiar în carotidă; așa că pot bea cît de mult sînge posibil. Taurul odată lovit la carotidă, e înconjurat de întreaga ceată din care se desprinde rînd pe rînd cîte un comesean ca să bea sîngele cald și să guste cîte o bucată de carne proaspătă. La el, toată această masă copioasă se face fără multă ceremonie și libațiune.

După ce s'au săturat cu toții, astupă rănile cu iarbă și masa se ridică, iar comesenii o pornesc prin cîmpii după hoții. În calea lor el nu prea fac multă alegere: atacă ce le vine înaintea ochilor. Dacă trece o caravană mai încărcată e bine venită și el se năpustesc asupra ei. Dacă întîlnesc un trib sălbatic străin lor, nu mai stau de fel pe gânduri și-l atacă, dacă întîlnesc locuințe de ale europenilor albi pustiesc totul și nimic nu poate sta în fața acestor sălbatici. Tînărul Massais nu-și duce toată viața lui numai ca nomad și ținându-se de hoții, căci vine o vreme cînd nostalgia îl apucă, dorul de ai lui îl frînge, îl chinuște și atunci lasă tovarășii lui de hoții și fuge, cu tot ce a putut agonisi în anii lui de pungășie, în spre cîminul părintesc, unde începe d'aci încolo o viață cu totul pacinică. Ajunși aci, Massaisii se însoară și viața de familie începe, uitînd cu totul viața plină de aventuri din alte timpuri. Germanii admiră mult chipul șiret în care acești Massaisii își duc viața.

MAȘTILE GALBENE

MARE ROMAN DE AVENTURI

— Urmare —

«Ah!.. dacă ar fi știut lucrul acesta, poate că le-ar fi putut întâlni în drum.

— La urma urmei, reluă hangioaica, văzând mutra supărată a călătorului, se prea poate că informațiile pe care vi le dau, să fie greșite. Puteți întreba mai bine pe vizitiul Pavel, care le-a transportat bagajele la gară.

— Și unde locuiește acest domn Pavel?

— În casa vecină, domnule... Înțelegi bine că la hotel, avem des nevoie de serviciile sale.

— Al dreptate, doamnă, mă duc să-l întreb pe d-nsul.

— Peste o oră se servește cina, d-le; vă informez, pentru că știu să apreciați și d-tră deliciile bucătăriei cehe.

Romancierul se înclină și eși.

În casa vecină, îl găsi îndată pe Pavel, un bărbat cu privirea veselă și plină de vioiciune, care-l primi surizând, cu aceste cuvinte ospitaliere:

— Cu ce vă pot servi, domnul meu?

Și după ce Max îl explică că sosise cu o zi prea târziu pentru a se putea întâlni cu ruda sa, d. Laroche Pavel se explică fără să stea la îndoială.

— Am dus la gară o ladă, pe care era lipită eticheta «Brindisi»... Dar părerea mea este, că nu într-acolo se îndreptau cele două persoane...

— Nu se duceau în spre Brindisi?... Atunci, ce însemna eticheta?

— Eticheta era pusă pentru ca s-o cetească toată lumea, și aceia care ar avea interes să afle drumul, să fie înșelată...

Apoi, observând un gest de mirare al francezului, bunul om continuă:

Vezi, d-ta domnule, doamna aceea, căci cu toată îmbrăcăminte ei bărbătiescă, ghicia bine că e o femeie, d-na aceea, zic, și sârmana ei prietenă, trebuie să aibă mulți dușmani. Ghicia lucrul acesta din modul ei de purtare, din graba pe care o pune la plecare... din trica pe care o manifesta la fie-care pas.

Romancierul făcu un semn afirmativ cu capul.

— Așa dar, continuă Pavel, alt-cuiva i-aș fi repetat că cele două doamne pleacă în spre Brindisi...

Dar cu d-ta, e alt-ceva... Nu știu ce presimțire am, că nu le voadă răul...

Pentru ce?... Nică eu n-aș putea-o spune; atâta știu că am încredere.

Mica doamnă brună avea un dicționar sau un catalog în buzunar... După ce l-a consultat, s'a apropiat de ghișeu, și-a cerut două bilete pentru Lemberg...

Funcționarul a întrebat din nou pentru că doamna nu vorbea tocmai bine limba noastră.

— Pentru Lemberg, în Galiția, a repetat buna femeie.

— Lemberg?..

— Da... De acolo pornește o linie, care merge prin Bucovina și Moldova, în spre Marea Neagră... Eu cred că cele două doamne se vor imbarca mai degrabă la Odesa, decât la Brindisi.

Romancierul strînse mâna vizitiului mulțumindu-i pentru încrederea pe care i-o acordase.

Max luase într-o singură clipă o hotărâre energică.

Avea să consulte orarul Europei centrale, și avea să plece spre Lemberg, chiar în aceeași zi.

Acum, se părea un lucru aproape imposibil, să-și mai reia șirul obișnuit al vieții, mai înainte de a se fi întâlnit cu cele două fugare... Voia cu orî-ce preț să le ofere ajutorul său și acela al d-rei Violeta.

Ah! dulce, mica d-ră Violeta, unde era d-nsa acum?

Pe drum spre Anglia, fără îndoială; pe valurile albastre ale Mediteranei.

I se părea chiar că o vede pe puntea vasului pe care îl alesese, admirând întinderea nemărginită a mării și albastrul curat al cerului.

D-nsul n-avea nici o clipă de pierdut. Tînăra fată n-avea să ajungă la destinație de cât patru sau cinci zile mai târziu. Avea să-i scrie de pe drum.

Și întărit puțin de amintirea blondei fete saxone, se reîntoarse la hotelul «Bătrânilor Cehi».

Doamna Corcek îl aștepta în prag și romancierul crezu că trebuia să răspundă privirii sale interrogative.

— Au plecat în adevăr spre Brindisi, răspunse d-nsul.

— Atunci, zise hangia cu amabilitate, veți bine-voi să treceți în sala de mâncare. Masa va fi servită peste un moment.

Ascultător, Max pătrunse în încăperea indicată, unde erau întinse mai multe mese mici, care nu se distingeau prin nimic alt-ceva, de cât prin albeața cuverturilor întinse.

Era singur însă; de alt-fel, nu era lucru de mirare, că în orașelul acela retras, călătorii să fie așa de rari.

Jos, servitoarea, plină de veselie, alerga în toate părțile, ordonând pahare, farfurii, șervete, ca și cum ar fi trebuit să servească cinci-zece de persoane.

Romancierul observă că scaunul uneia dintre mesele vecine era rezemat de masă; în toate timpurile și în toate părțile, acesta a fost un semn că locul este ocupat.

— Mai aveți un oaspete? întrebă d-nsul cu indiferența unui călător care așteaptă.

Joe clătină din cap, răzătoare.

— Da, răspunse d-nsa, avem o doamnă engleză, care a sosit încă de ieri.

— Ah!..

Exclamațiunea aceasta fusese atât de plină de uimire, în cât servitoarea era aproape să scape din mână teancul de farfurii pe care l'avea.

Căci, în același moment, usa se deschise, și în prag apăruse d-ra Violeta în persoană.

Violeta la Stittsheim! Bietul romancier! d-nsul o credea pe drum în spre Anglia.

Ma! mult de cât atâtea; tînăra fată nu păru de loc mirată când se văzu în fața lui Max. Ea merse drept spre d-nsul, îi întinse mâna, și murmură:

— Vezi bine, îndată ce am primit telegrama d-tale, am alergat.

— Telegrama mea? Și o privi cu o uimire așa de adâncă, în cât d-nsa murmură:

— Dar s'ar părea că d-ta nu mă înțelegi?

— În adevăr, nu te înțeleg nici de cum.

— Haide! să fim serioși

— Dar sunt cât se poate de serios. Eu nu ți-am trimis nici o telegramă.

Englezoaica sări în sus.

— Nu mi-ai trimis nici o telegramă! exclamă d-nsa; atunci ce înseamnă asta?

Și scoase din buzunarul hainei o telegramă pe care o prezentă romancierului. Max citi, plin de uimire.

Marsilia, pentru Livorno.

«Ești așteptată la Stittsheim fără întârziere. Totul s'a schimbat.

«Semnat: Max».

Și cu o furie subită exclamă:

— Dar telegrama aceasta n'a fost expediată de mine!

— Atunci cine a expediat-o?

Max o învălui într-o privire turburată și cu vocea înceată răspunse:

— Trebuie să fie «dânșii».

Acest singur cuvânt avu un efect teribil asupra tinerei fete. Dintr-o dată se îngălbeni de moarte.

«Dânșii», erau măștile galbene, dușmanii primejdioși, îndrăzneți, ingenioși, împotriva cărora luptau de câte-va zile.

De ce o atrăseseră ei în orașelul acela al Bohemiei?

Avea impresia unei nenorociri care plana asupra ei și asupra lui Max, francezul acela despre a căruia existență nici nu știa cu o lună mai înainte și care acum ocupa un loc atât de mare în viața ei.

Și din instinct își sprijini mâna sa fină de brațul tînărului.

— În sfârșit, murmură d-nsa, le mulțumesc. Fără intervenția lor n'am fi fost reuniți.

— Vat l.. suspină Max.

— Și de acum înainte, continuă Violeta, prefăcându-se că nu auzise exclamația dezolată a tînărului; de acum înainte, orî-ce s'ar întîmpla, nu ne vom mai despărți.

Dânsul se înfioră.

— Ce voești să spuî?

— Voesc să spun că nu te voiî mai părăsi; că voiî fi tovarășa...

Se opri un moment; o roșeață ușoară îi acoperi figura; apoi continuă:

— Voiî fi tovarășa d-tale de călătorie... Căci sper că nu renunîi la întreprinderea noastră.

— Dacă aș fi singur, n'aș renunța. Dar să te iaî și pe d-ta într-o întreprindere așa de nesigură...

Violeta îl întrerupse.

— Ah!.. bagă de seamă bine. Nu-î dau voe să spuî prostii.

— Eu nu spun de cît adevărul.

— Nicî de cum... Primejdia cea mai mare este plictiseala. De cînd s'a început afacerea celor două doamne, mî simt vindecată. Și dacă ar fi să înceteze așa dintr-o dată... Și-apoi... și-apoi...

Tăcu; ochii ei marî fură acoperiî de un nour ușor.

— Și-apoi?... întrebă romancierul.

— Și-apoi, mî se pare că la sfîrșitul drumului voiî întîlni fericirea.

Vocea îi devenise dintr-o dată emoționată; închise ochii și rămase nemișcată, scîldată în razele limpezî și calde ale privirei tînărului romancier.

Tot ea însă întrerupse tăcerea cu oarecare bruschetă.

— Mî se pare că e timpul să dejunăm.

— Cum voești.

— Și pe urmă...

— Și pe urmă?

— Pe urmă vom lua împreună o hotărîre.

Dânsa avu un suris plin de lumină și de dragoste și luară amîndouî loc la aceeași masă, spre cea mai mare bucurie a servitoareî, care în modul acesta își vedea serviciul simplificat.

Cei două tinerî mâncaî în tăcere, întristaî și veseli în același timp. În fiecare clipă unul dintre ei ridica ochii pentru a privi pe cel-l'alt și le părea bine cînd vedeau că privirile li se încrucișează.

Dar era scris se vede să nu poată gusta în pace nicî această bucurie nevinovată.

De odată ușa se deschise cu violență și o voce iritată se auzi:

— Ită-î în sfîrșit din nou sub supravegherea mea!

Și sir John Lobster, mai roșu de cît orî cînd, năvăli în sală.

De astă-dată tinerii aventurierî rămaseră în adevăr fără glas.

Prezența deputatului camerii comunelor, pe care îl credeau în mijlocul Parisului, devenea cu totul fantastică.

Englezul se apropie cu gravitate de masă și plantându-se în fața celor două comesenî, începu ast-fel:

— Domnișoară Violeta Fowler, îți mulțumesc pentru călătoria pe care m'ai făcut s'o întreprind în spre Paris; îți mulțumesc cu atît mai mult, cu cît persoana pe care mi-ai indicat-o nicî nu exista.

Și cum dânsa nu răspundea, deputatul continuă:

— Ți-ai bătut joc de bună-credința unui gentilom; ar trebui să mî supăr, dar nu mî supăr, pentru că am în mîna răzbunarea.

Și scoțînd din buzunar o hîrtie mototolită, continuă:

— Iată ce m'ai expedit amicii mei la Paris, la Cambon's Hotel, unde trag în tot-d'a-una. Voiî citi documentul acesta pentru ca să înțelegeî amîndouî toată primejdia purtării pe care aî avut-o față de mine.

Și pentru că cei două tinerî păstraî mereu aceeași tăcere, dânsul începu să citească:

«D-lui John Lobster, Cambon's Hotel.
Paris

«Violeta și Soleil sunt pe drum pentru a se întîlni la Stittsheim (Boemia). Acești două nebunî...

— Nebunî?... exclamă cei două tinerî.

Gentlemanul își continuă citirea fără să răspundă acestor întreruperi.

«Acești două nebunî s'au amestecat într-o afacere care nu-î interesa nicî cît de puțin. Ușuraticul francez a atras în cursă și pe d-șoara Violeta și acum o conduce cu pași repezi spre abis.

«Va recunoaște și dînsa, dar puțin cam prea tîrziu, cît de mare e pericolul de a asculta cine-va ademenirile imaginației bolnave a unui fiu din rasa aceea nebunică, care populează Franța.

— Mulțumesc, răspunse Max cu ironie; tînărul romancier își regăsise tot singele rece.

«Voim să apărăm pe d-ra Violeta, chiar împotriva voinței ei. Amicii sinceri ai Mareî Britaniî, noi pretindem că o fată engleză nu poate fi lăsată să devie victima unui francez. Am cugetat că d-ta, perfect gentleman, vei bine-voi să ne ajuî pentru a o scăpa de tovarășia primejdiosului Max Soleil.

«Dacă nu ne-am înșelat în privința spiritului de dreptate care te-a însuflețit în tot-d'a-una, te rugăm să pleci fără întîrziere spre Stittsheim, și vei găsi pe cei două călători la hotelul «Bătrînilor Cehî.»

«O dată ce vei fi lângă dînșii, nu-î mai părăsi. Supraveghiază-le toate mișcările.

«Ne vei înștiința și pe noi în fie-care zi, de toate mișcările pe care le vor face, pentru că noi n'avem timpul să-î urmărîm de aproape.

— În fie-care zi, murmură Violeta.

— Așa dar, d-ta îi vei vedea în fie-care zi? întrebă Max, în adevăr intrigat de împrejurarea aceea, care făcea afacerea și mai complicată încă.

— Nu-î voi vedea nicî de cum răspunse englezul, sentențios.

— Cu toate acestea, pentru a îî face raportul?

— Raportul mi-l voi face în fie-care zi cu gura, și cu micul aparat vorbitor.

— Ce spuî?

— Spun că dacă nu m'ai fi întrerupt, aî fi avut de mult răspunsul la întrebarea d-tră.

Și englezul continuă să citească scrisoarea.

— În mica cutie alăturată.

Englezul ridică ochii de pe hîrtie, și explică cum primise o dată cu scrisoarea, și o mică cutie.

«În mica cutie, continuă dânsul, vei găsi un aparat de vorbit, fără fir. Receptorul special va fi în mîna d-tale.

Va fi destul să aplici receptorul acesta pe un stîlp telegrafic oare-care, și să vorbești d'asupra discului, pentru ca noi să te auzim și să-î răspundem. Ajută-ne s'o salvăm pe d-ra Viorica, chiar fără voia ei. Trăiască bătrîna Engliteră!

Cei două tinerî se priviră plini de uimire.

Măștile galbene le dăduse acum a un supraveghetor.

Și numai privindul pe sir John, înțelegeam bine că orî-ce încercare de discuție ar fi fost zadarnică.

Gentilomul englez, care la urma urmeî era un om foarte bun și foarte cum se cade, avea defectul de a fi o inteligență puțin cam obtuză.

Și această îngustime de spirit era mărită și mai mult încă acum, cînd își vedea vanitatea așa de grav rănită.

Se știa tras pe sfoară de cei două tinerî și devenise dușmanul lui Max din instinct.

Romancierul îl opri cu un gest.

— Sir John, îi zise dânsul cu vocea măsurată, aș putea să te provoc la duel, să te aștern în pat pentru vre-o cinci-spre zece zile, și să te pun ast-fel în imposibilitate de a mî supraveghia. Dar știu bine că d-ta ești un om cum se cade, și nu vreau să adaog o nouă victimă la lista foarte numeroasă a victimelor acelora care te-au luat în serviciul lor.

— Eu sunt în serviciul inimii mele amenințate.

Orî-cine ar fi voit să lucreze în contra planurilor lui Max și Violeta, era sigur că va găsi în sir John un aliat.

Englezul urmă aproape cu violență:

«O mică observație: Chiar dacă d-ra Fowler s'ar despărți acum de francez, ar rămînea mereu expusă celui mai mare pericol, pentru că nebunicul tînăr i-a încredințat un secret mortal.

«Încredințam salvarea tinerei fete curajului și loialității d-tale britanice.

«Dar mai cu seamă, te rog să nu perzi nicî un singur moment. Căci dacă vei întîrzia, ei vor fi plecat din Stittsheim, și atunci nimica nu va mai putea să fie îndreptat».

Englezul pronunță aceste ultime cuvinte cu un ton lugubru, apoi, cu o privire triumfătoare, se plantă în fața celor două tineri care deveniseră dușmanii săi, și căută o frază fulgerătoare, pentru a-l zdrobi.

Fără învoială, fraza aceasta nu voi să se prezinte în spiritul său greoi, căci după o pauză destul de lungă, se mulțămii să conchidă :

— Iată !..

Violeta tremurătoare de indignare, se pregătea să-l răspundă.

Voia să facă imputări grave presupusului ei logodnic, pentru faptul că primise să fie spionul unor oameni necunoscuți, care, după toate probabilitățile, nu puteau să fie de cât niște criminali.

Dar în momentul în care deschisese gura, Max o atinse încetișor cu piciorul pe sub masă. Își ridică îndată privirea spre fața tinărului, și-l văzu surîzând.

În surâsul acesta tinăra fată citi o idee, o speranță, și rămase tăcută.

Romancierul își întoarse scaunul drept în fața lui sir John, și cu voce tare, zise :

— Foarte bine ; iată un lucru cât se poate de amuzant.

— Amuzant, magi englezul, supărat de puținul efect pe care-l produceau cuvintele sale ; vom vedea noi dacă lucrul va fi așa de amuzant cum ți se pare d-tale acum.

— Să nu ne jucăm cu vorbele. Mai târziu, vei recunoaște d-ta însuși toată dreptatea aprecierilor mele... Pentru moment aș vrea să mă încredințez dacă nu cum-va naivitatea d-tale ți-a pus viața în pericol.

— Viața mea ?

— Fără îndoială. Cu ajutorul științei și a imaginației omenesci s'a ajuns de multe ori la niște rezultate cu totul surprinzătoare... Vei fi așa de bun să-mi arăți și mie receptorul pe care l-ai primit?..

Lobster stătu la îndoială un moment ; era evident că argumentul scriitorului îl turburase. Cu toate acestea protestă.

— Da, da, zise dânsul ; să-ți arăt aparatul, pentru ca să poți mîna pe dânsul, și să-l distrugi.

Surisul lui Max deveni și mai amabil.

— Mă calomniezi, murmură dînsul ; mi-l vei arăta numai de la distanță.

— Ah!.. așa da!..

Și englezul făcu trei pași îndărăt, și scoase din buzunar o cutie, pe care o acționa, apăsînd un resort. Un disc alb apărui, în jurul unei axe centrale metalice.

Max nu-și putu stăpîni o mișcare de bucurie.

— Ce este ? întrebă Violeta, care nu-l mai părăsia din ochi.

Cu vocea foarte înceată, Max răspunse repede :

— Aparatul acesta este identic cu cel

pe care l'am luat din vila Loursinade...

Sir John mi-a arătat fără voia lui, cum să mă servesc de dînsul... Foarte bine... vom încerca!..

— Ce spui?.. exclamă John, furios că nu auzise nimica.

— Spun, răspunse francezul cu cea mai mare nepăsare, că întru cât ne privește, vom cere permisiunea de a ne continua cina.

— Și cu o ironie care-l făcu pe englez să se înroșiască pînă în albul ochilor, adăugă :

— D-ta ai putea foarte bine să-ți încerci receptorul... Timpul este cât se poate de potrivit... Ai putea anunța onorabililor d-tale corespondența ; că mis Violeta și cu mine, dejunăm cu foarte multă poftă.

(Va urma)

El făcuse în jurul fetei un cerc de fier, săgețile sburau și mitzli căzu străpuns de moarte.

O vânătoare îndrăzneată

Ajunsesem la un lagăr ospitalier de indieni în provincia Amazonului. Vre-o douăzeci de bordeie construite într'un mod cu totul grosolan din pari bătuți în pămînt și acoperiți deasupra cu iarbă și ramuri, formau întregul lagăr. Bordeele erau așezate în semicerc de jur împrejurul unui torent de apă. Mai mulți câini d'o mărime colosală și cu nasul ascuțit păzeau aceste bordeie.

Un bătrîn ne eși întru întâmpinare rugându-ne să rămânem noaptea în satul său, căci împrejurimile sunt foarte periculoase. Sclavi noștri sedeau liniștiți pe cel'alt mal și pregăteau, jucându-se, gustarea de seară.

Șeful tribului ne dădu cel mai frumos bordeiu care-l avea și ne servi o masă foarte copioasă. Obosiți cum eram, n'apucasem să terminăm bine masa și ne-am și culcat.

Cînd ne deșteptarăm, lagărul întreg

era în picioare. Femeile plîngeau în jurul bordeilor și scoteau, în plînsul lor, niște gemete desperate. Oamenii fugeau la arme.

Întrebați care e cauza acestui mare zgomot și auzii că o mare nenorocire căzuse în timpul nopții pe acest mic lagăr de indieni. O bună parte din bogățiile lor era distrusă și parcul unde erau berbecii era cu totul devastat !

M'am dus imediat la locul dezastrului fiind coprins de o mare curiozitate. Aci ochii mi s'au văzură ceva cu totul curios. Pe o câmpie brăzdată de mici pârâiașe zăceau mai bine de o sută de berbeci. Cadavrele lor erau acoperite de ramuri, frunze și pămînt. Berbecii cari mai rămăseseră în viață, o luaseră razna prin câmpii și cu nici un chip nu mai puteau fi ajunși.

«Cauza este «mitzli» » mi zise arendașul locului. În tot-d'a-una face ast-fel de buclucuri.

— Ce înțelegi d-v. prin «mitzli» ?

— Ceea-ce d-voastră numiți puma

sau leul de America, felin concolor, animalul cel mai periculos care-l avem din stramtoarea lui Magelan si pana la Pensilvania si California. Față de el jaguarul nu-i de cât un miel cu toate că-i mai mic ca el și mai slab în forțe. Ca cruzime cred că nu există ceva mai înfiorător.

«Acest felin e cu atât mai periculos cu cât el nu se retrage în întunecimile pădurilor ca cele-lalte fiare, ci rătăcește zi și noapte prin câmpii și în jurul satelor pândind pe oameni și pe vite și sfâșiind la moment tot ceea-ce îi ese în cale.

«Jaguarul cel puțin își pune la un moment dat frâu poftelor lui: cu un cal sau două se satură. Când a mâncat două trei vite jaguarul se liniștește pentru câte-va zile. Puma însă e singurul felin, care ucide numai și numai pentru necesitatea care o are d'a ucide tot ceea-ce îi ese în cale. Leul și tigru nu ucid de cât pentru a mânca; ei se supun stomacului lor și odată sătulți, nu mai iau nimic. Cu mitzli lucrurile se petrec cu totul alt-fel. Acest animal e de o lăcomie uimitoare, ochii lui sunt vecinic holbați după sânge. După ce a supt sângele cald și proaspăt a o sută de berbeci în loc să se sature, se și gândește la ce ar mai putea devora a doua zi.

«Ți-e imposibil să-l surprinzi. Simțurile lui sunt cu mult mai subtile și mai exacte ca acelea ale jaguarului. El simte prezența omului de la distanțe colosale și nu atacă de cât atunci când e sigur că omul e departe, sau e întors cu spatele sau doarme. Este o fiară teribilă.

— De ce nu căutați s'o exterminați?

— Singurii cari o vinează sunt indienii, căci ei o cunosc din toate punctele de vedere. Dacă ai puțin timp de pierdut, poți să stai aci să asisti la o vânătoare de puma. Nu-ți va părea rău de timpul pierdut.

«Vezi toți acești berbeci morți și acoperiți de nisip? Puma a făcut această ispravă, ca să-i ascundă vederilor celorlalți și mâine va veni din noaptea, ca să bea din sângele cald, sau să sfâșie din carnea cea proaspătă. Indienii știu acest lucru. Ei nu vor deranja nimic din situația locului până la întoarcerea grozavei fiare, chiar dacă va fi nevoie s'o aștepte mai multe nopți d'a rândul.

În cele din urmă vei vedea însă că indienii vor fi răzbunați.

Tot ceea-ce mi spusesese plantatorul american s'a împlinit în tocmă. Oamenii cei mai voinici din trib se îmbrăcară în niște saci, se acoperiră cu piei de animale, cu trunze, cu mușchi și se culcară pe câmpul de doliu printre victime.

Femeile lor trecură și-i acoperiră cu pământ. Bieții indieni abia mai puteau respira de câte lucruri și pusese pe ei. Nemișcați ca niște adevărați morți, indienii stătură nemâncați mai bine de trei-zece de ore fără a lua în gură nimic.

În fine așteptarea lor nu fu zadarnică. A doua-zi în spre amiază grozava fiară și făcu apariția. Eu priveam toată scena din depărtare.

Fusesem opriți să eșim din bordeiele noastre. Negrii se dărtaseră la mai mulți kilometri.

Mă pusei să observ tot ceea-ce se petrecea în parc, prin deschizătura strâmtei a colibei mele.

Puma înainta cu mișcări feline. Luase toate măsurile necesare. Privindu-l cu atenție puteai observa cum și studia pas cu pas terenul.

Pământul era foarte ondulat și acoperit pe jumătate cu mărăcin. Fiara înainta din săritură în săritură, ascuțindu-și urechile și mirosind la fic-ce săritură. Când fu aproape de câmpie, aruncă o ultimă privire, miroi lung pentru ultima oară și se urcă pe un arbore din apropiere. Cățarat pe arbore stătu câte-va minute nemișcat și în urmă nezăvînd nimic care să miște în jurul lui, sări d'odată jos fără să se mai atingă cu ghiarele de arbore cum ar face un jaguar. Săritura lui fu una din cele mai curioase; întocmai cum ar sări un om jos de la o înălțime de două metri. Când clipi din ochi, toți indienii fură în picioare cu arcurile întinse.

Ei făcură în jurul animalului mirat, încurcat, un cerc de fier.

Șigețile ascuțite sburară d'odată și fiara căzu la pământ străpunsă pretutindeni de săgeți

Nici un răcnet nu eși din gura crudei fiare. Întreaga ceată s'apropie de animalul mort, care căzuse ca trăznit. Aruncând cu săgețile în sus, dansând și chiuind, ei nu mai puteau de bucurie.

Femeile veneau și ele în fugă cu copii în spate și acompaniați în urmă în chiote și în dansuri pe soții lor. Îi urmau și felicitau pe energicii vânători. Le dădui tot coniacul care-l aveam în sticla mea și ei băură cu mult nesăț.

Leul de America ucis semăna mult cu un leu de Africa. Pe pielea lui nu se vedea nici o pată.

Dacă ar fi avut o coamă, o măciulie în vârful cozii, care era prea neagră, l'ar fi luat drept un leu mic de două ani. Cu coadă cu tot avea o lungime de două metri. Corpul lui era foarte lungăreț și labele foarte mici îi dădeau înălțimea unei mari pisici sălbatice.

Capul foarte mic nu era de fel în armonie cu restul corpului și popila ochiului era rotundă în loc să fie ovală.

Indienii jupuiră fiara și-și aleseră bucățile cele mai bune. Seara furăm invitați cu toții să luăm parte la această masă. Carnea pumei mi se păru foarte tare și cu un miros insuportabil. Aducea mult cu mirosul cârnei de vulpe. Dacă aș fi avut o excelentă friptură de berbec lucrul m'ar fi satisfăcut mai mult; însă eu m'am prefăcut că mi place, ca să nu stric pofta de mâncare nebună a indienilor.

ARCHIPELAGUL MONȘTRILOR

ROMAN DE AVENTURI

DE

LOUIS BOUSSENARD

— Urmare —

Și pe când își puneam întrebarea aceasta, fără de voe privirea îi căzu asupra centurii de salvare, care zăcea aruncată într'un colț.

Centura aceasta—care constituia singurul obiect scăpat în naufragiul lor—avea pe margini niște plăci de alamă cari puteau foarte bine să servească pentru întărirea cusăturii.

— A!.. am găsit! exclamă Totor, bătându-și fruntea cu mâna.

Și fără să mai întârzie, desfăcu două dintre plăcile de alamă și aplicându-le pe marginile pilei narvalului, reuși să facă o cusătură impermeabilă.

De acum înainte apa n'avea să mai poată pătrunde înăuntru, și se părea că scopul ascuns în spre care ținea Totor acum era ajuns, căci strengarul nu și putu opri un suris.

În timpul acesta friptura fu gata; Merinos o luă de pe foc și și pofti prietenul la masă.

Dar Totor înghiți îmbucătură după îmbucătură fără să pronunțe vre-un cuvânt, adânc cufundat în gândurile cari îl preocupau.

De odată zise lui Merinos:

— Ne-ar trebui, vre-o două-zece de frunze mari, cele mai mari și mai frumoase pe cari le-am putea găsi.

— Nu înțeleg unde vreau să ajungi.

— Va fi o nouă surpriză, dragul meu.

Restul zilei trecu cu recrutarea acestor frunze mari și frumoase și cu fabricarea unor bețe din nervurile lor mediane.

După aceea abia mai avură timpul să prepare o nouă friptură, să-și așeze bine focul pentru timpul nopții și soarele dispăru la orizont.

Se culcară rușiți de oboseală și adormiră duși.

A doua zi dimineața se deșteptară înainte de revărsatul zorilor. Erau înconjuți de jur-împrejur de carbuni aproape

stînși, în spre care racii înaintaseră cu o îndrăzneală ne mai pomenită.

Înaintaseră așa de mult, în cât vre-o cincî-zeci dintre ei, cari probabil fuseseră împinși de către tovarășii lor din urmă, nu se mai putuseră retrage din flacări.

Prin urmare cei două tineri avură gata fabricată un nou soi de friptură.

Totor, fără să se alarmeze, murmură:

— Oh, răutăcioase animale. Sunt milioane peste milioane!.. Și vin în spre noi cu grămada... În cele din urmă vor sfârși prin a trece peste foc, stingându-l cu masa corpurilor lor și vor ajunge pînă la noi. Atunci vom fi pierduți.

— Merinos, dragul meu, zise dănsul, nu mai avem multă vreme de stat pe gânduri; în cutând va fi prea târziu pentru a mai întreprinde vre-o acțiune.

— Așteptând, să devorăm racii!.

Ridicără unul dintre raci și se putură convinge prin ei înșiși că domniul răzvrătiți constituia o hrană cât se poate de delicioasă.

După ce mîncară cu poftă, începură din nou lucrul. Totul era acum gata. Totor apucă tulpinele pe cari le fabricase mai înainte și le introduse una câte una în pielea narvalului, care forma acum ca un fel de cutie. Le așeză perpendicular cu lungimea la o distanță de câte trei-zeci centimetri una de alta, formînd ast-fel un soi de armătură.

Pielea moale și flexibilă, devenise acum o cavitate lungă, perfect omogenă, care amintea forma corpului narvalului.

Era, cu un cuvînt, un fel de luntre solidă, rezistentă, ușoară, impermeabilă.

— Ah! bănuiam eu lucrul acesta! exclamă Merinos încântat; e o luntre!

— Da; e o luntre în genul caicelor eschimoșilor.

«Ah! dacă aș avea timp, aș face o barcă model; dar drăcoșii aceștia de raci, cari ne alungă de la spate.

— Ah! Totor, de-ai ști cât de mult te admir.

— St! Nu este acum timpul potrivit pentru a ne perde în complimente. Să ne vedem de lucru. Un moment prețuiește acumă cât o oră, și o oră cât o zi întreagă.

«Mirosul narvalului în putrefacție va atrage asupra noastră toți monștrii de pe stîncă, și mi-e teamă aproape fără de voce!»

CAP. VII

Totor constructor și Merinos calfă. O imprejurare din care se vede că nu este bine în tot-d-a-una să ai mirosul prea delicat. În mijlocul întinericului. Scheletul. După încercare. D-na Ionaș. În fața visurilor. Redeschetare teribilă. Inconjurată. Fuga disperată. Pe mare. Furtună. Fără hrană. În voia valurilor!

Orele treceau, și cei două tineri muncău ca niște nebuni. Până atunci, barca fusese pornită; nici una dintre păr-

țile ei mai principale nu era constituită.

Totor lucra cât zece, supraveghind în același timp de aproape și lucrul prietenului său.

Din când în când ștregarul mai scoate câte o exclamație veselă:

— Iată-ne acumă și ingineri de construcții navale! Iată-ne lucrători de arsenal, inventatori!

«Dar nu mai avem nici o clipă de pierdut; mirosul narvalului în descompunere va atrage toți monștrii de pe stîncă, și mi-e teamă, mi-e teamă aproape fără de voce.

«Vom construi barca noastră de salvare fără instrumente, fără planuri, fără budget, fără soldă, fără hrană aproape, și va! cu ce material!

— «All right!» Ești splendid, amicul meu Totor.

— Nu găsești că mirarea ta este de prea lungă durată?

Vorbeau liniștiți, ca și cum n'ar fi fost amenințați de nici o primejdie; lucrau fără întrerupere, ca și cum n'ar fi avut a se teme de insolăție, care putea să-i fulgere în orî-ce moment. Semănau mai curînd cu două copii, cari se jucau de-a naufragiații.

Cu toate că nu avuseseră de cât o hrană foarte proastă, cu toate că erau istoviți de sete, și încălziți peste măsură de razele prea ferbinți ale soarelui, lucrau mereu înainte, cu aceeași activitate surprinzătoare.

Ah! fericită vîrstă e aceia care îngăduie o asemenea desfășurare de forță și de energie! Te poți agita fără încetare, poți digera alimentele cele mai greoaie, poți dormi fără grije, poți rade cu hohote în fata celor mai grozave realități ale vieții. Și dacă vre-o dată se întâmplă să cazi pentru un moment, zdrobit de forța împrejurărilor, te redestești aproape îndată, păstrînd întreagă, cea mai chimerică, cea mai puternică speranță.

— Haide, tineri cavaleri, repede, repede! La lucru, căci timpul fuge!

.... Și cei două prieteni lucrau mereu; Totor întărea originala sa luntre prin părțile laterale, pe când Merinos o freca pe dinătru cu grăsimea infectă a narvalului pentru a face pielea să devie impermeabilă.

Bietul calfă miliardar freca din toată inima, fără să bage de seamă ce miros rău avea grăsimea, miros care în alte vremuri l'ar fi făcut să fie bolnav trei zile.

Se strîmba el puțin nu-î vorba, dar în același timp, rîdea din toată inima, pentru că își aducea aminte de toaleta lui elegantă și de parfumurile pe care avea obiceiul să le aspire.

— God! cât de rău miroase animalul acesta! zise dînsul în cele din urmă; mi se pare că abuzează de bunătatea noastră.

— Da, da, domnul narval își rade de noi; căci, pe lângă că amenință să ne asfixieze cu mirosul său infect, mai a-

trage, prin puterea aceluiași miros, toți raci de pe stîncă.

«Privește. Chiar în plină zi, au început să se arunce în foc. Auzi! Încă unul care face explozie.

Totor spunea adevărul. Atrăși de mirosul cărnii în putrefacție, crustaceii nu mai erau menținuți în loc, nici chiar de bariera de foc, care le oprea trecerea.

Era urgent ca cei două prieteni să le cedeze prada, pentru că în caz contrar, aveau să fie devorați împreună cu dînsa, în timpul nopții.

În cea mai mare grabă, Totor schimbă orientarea focarului. Lăsînd la o parte narvalul, se înconjură de un triplu șir de flăcări, și se aprovizionară cu combustibilul pentru timpul nopții.

Aruncară o ultimă privire asupra luntrei, a căreia formă lungăreață se profila îndărătul lor, aproape de țărni.

Pentru moment, totul mergea bine, n'aveau a se teme de nimica. Se culcară, hărțuiți de gândurile cele mai sinistre, și cu toate că erau foarte obosiți, neli-niștea îi ținu deștepti.

Abia se întinsese întinericul, deasupra insulei și monștrii începură să înainteze, plini de curaj.

Cu toată bravura lor neîntrecută, cei doi prieteni se înfiorară de groază, când auziră sgomotele bizare produse de spăimîntătoare hordă.

Căci, în adevăr, sgomotele produse de către membrele oribilelor crustacee în ciocnirea lor erau din cale afară sinistre, prevestitoare de moarte și de măcel.

Din timp în timp cei doi amici, morți de oboseală, cădeau; pentru o clipă închideau ochii. Dar somnul lor greoi, bătuit de cele mai grozave visuri, era repede întrerupt de clepăitul lăcom al fălcilor crustaceelor.

Răsăritul soarelui fu o adevărată eliberare pentru dînșii.

Îndată ce primele raze de lumină apărură, un strigăt eși din pieptul celor două tineri. Narvalul dispăruse întreg, sfărmat, ros în întregime de miile de crustacei.

Din grămada aceia enormă de carne, nu mai rămase de cât un schelet alb, din care câte-va crustacee mai înfometate rodeau încă, cu poftă.

Totuși, prada aceia fusese îndestulătoare pentru primul lor avînt de lăcomie. Dar mine!.. Dar când avea să înnopteze din nou!..

— Drace!.. murmură Totor, cred că nu este de loc acumă momentul de a sta mult pe gânduri... Nu mai avem de cât două-spre-zece ore înaintea noastră, și sunt atâtea lucruri de făcut!..

Mai întâi de toate, ne trebuiesc o păreche de lopeți.

Totor n'avu să-și chinuiască multă vreme imaginația pentru a găsi materialul din care avea să construiască lopțile, n'avea alt-ceva la îndemână de cât frunzele de cocotieri. Din fericire îi mai

rămânea încă destulă sfoară, pentru a încerca și această întreprindere..

Altă-ceva, omeneste, nici nu-i era cu putință să facă. Și, orî cât de grosolane ar fi fost lopețile fabricate, tot puteau să le fie de mare folos.

Acuma, trebuiau să se asigure că luntrea avea să se poată menține pe mare, că era în adevăr un obiect plutitor; trebuia să se asigure dacă avea să poată suporta greutatea a două oameni.

Trebuia prin urmare să dea drumul luntrei pe apă; și cum era un obiect cu totul ușor, operația nu prezintă nici o greutate.

Bravo!.. Barca lui Totor plutia ca orî-care altă barcă. Era însă lipsită cu totul de bănci; atîta pagubă... Cei două tineri aveau să se lipsească de asemenea instrumente.

Totor se îmbarcă cel dintîi, și luă loc în fund; Merinos îi întinse lopețile și veni și dînsul să se instaleze.

Și așa porniră la drum; vâsleau încetisor amîndouă, Totor rezervându-și dreptul de a da comanda.

Luntrea se puse în mișcare, înaintă destul de frumos.

— Dar barca noastră se mișcă aproape singură! exclamă Merinos. Curaj mateloți!

Întăi prin urmare, plecați din bae. Încântați, entuziasmați, se credea de-a binelea scăpați din primejdie, și nu mai știa cum să-și manifeste bucuria.

Cu toată acestea, balena, pe care dînsii o uitaseră aproape cu totul, nu părăsise încă apele acelea. Două aruncături puternice de apă, îi semnală prezența.

— A! exclamă Totor rîzînd, d-na Iona e tot prin părțile noastre!

— Cum asta, d-na Iona?

— E o simplă glumă! o glumă în amintirea profetului care a fost înghițit odinioară de către o balenă, și n'a scăpat din stomachul ei, de cât abia a treia zi.

— Și fie îți vine să rîzi, Totor?

— Știu că nu voi plînge acuma. Te temi poate că doamna să nu ne joace și nouă festa?

— Fără îndoială. Dacă ne va confunda cu narvalul în pielea căruia călătorim?

— Drace! În cazul acesta vom fi turțiți ca niște insecte neînsemnate!

«Iat-o, se apropie! Ei, mamă Iona! Să nu faci prostii!

În adevăr, monstrul cetaceu înainta cu repeziciune, lăsînd în urma lui o dungă lungă de apă.

Tinerii marinari putură să observe că doamna balenă era întovărășită de o balenă mai mică.

— A! exclamă Totor; este, după câte ved, o mamă de familie, care 'și scaldă copilășul prin bae.

— Da, da. Baia aceasta trebuie să fie considerată ca proprietatea ei.

Balenă avea cele mai pacifice intenții. După ce stătuse un moment neho-

tărâtă, se îndreptase în spre cea-laltă extremitate a țărmlui.

— A! exclamă Totor cam bănuiam eu că doamna nu va avea nimica cu noi...

«Drace: Cât de bine ne-ar putea remorca balena aceasta, dacă ar voi s'o facă.

— O balenă remorcînd un narval!.. Iată un lucru care ar fi foarte curios, dar în același timp foarte practic.

— A! «Narvalul!» Știi că acesta ar fi un nume foarte potrivit pentru barca noastră!

«Tu, dragul meu Merinos, ai fi nașul! — Ne-am înțeles. «Trăiască Narvalul!»

— Foarte bine. Acuma, după ce ne-am încercat vasul, și l'am și botezat, e timp să ne întoarcem în spre țarm.

— Da. Lucrurile merg foarte bine. Nici nu puteam spera mai mult.

— Hm! Trebuie să recunoaștem că lopețile nu sunt tocmai solide, și că însăși luntrea... Tare mi-e teamă ca în mijlocul mării să nu începă a trage apă.

— Se poate! Dar ce putem noi face?

— Veți vedea.

Se apropiară de țarm fără nici o greutate și debarcară.

Parizianul începu îndată opera de consolidare a vasului. Nu mai avea sfoară, dar o înlocui prin câte-va fibre de cotier, bine împletite.

După ce își sfîrși lucrul, murmură, satisfăcut:

— Da! În modul acesta, nu va mai fi cu putință o deplasare laterală, și prin urmare, vasul nu se va mai putea deforma.

Foarte ușoare de rezumat în două linii, lucrările celor două tineri erau în realitate cât se poate de lungi și de penibile. Așa în cât, aproape toată ziua le fu prinsă. În curînd avea să înopteze; abia dacă mai găsiseră timpul necesar pentru a mânca. Acuma, trebuiau să se gîndească la proviziuni.

Da, fără îndoială, trebuiau să se gîndească la proviziuni.

Lichide? Dar n'aveau nici un vas în care să le poată pune.

Solide? Aveau la îndemînă nucă de cocos. Dar în ce mod aveau să le deschidă?

Însuși Totor, în fața acestor imposibilități materiale, se văzu nevoit să se mărturisească învins.

— Drace! murmură dînsul; să luăm în orî-ce caz un transport de nucă. Avem mereu cușitul, și prin urmare, putem spera.

«Vom mai adăoga și câțiva dintre raci carî au fost surprinși de flacări.

«Crustacei copți, prăjiți prin însăși voința lor. Iată o nouă invenție culinară!

Nenorocul voi ca cei două prieteni să nu găsească de cât o singură nucă gata acționată de către raci. Merinos o ridică

și o așază în luntre. Apoi, cu oare-care tristețe, adăoga:

— Măine vom complecta alimentele.

— Da! așa este, măine dimineață. Astă seară abia mai avem destulă vreme, pentru a aduna combustibilul care ne este necesar pentru timpul nopții.

«Ne trebuiesc grămezi întregi de frunze pentru a întreține tot timpul un foc infernal. După aceea vom mai sta de vorbă.

Ultimele momente ale zilei fură ocupate de aceste pregătiri. După aceea, devorară un sac, băură ceva vin de Cocos, și se întinseră la pămînt, lângă foc.

Ca și noaptea trecută, abia închiseră ochii și se deșteptară chinuți de o groază; dar cum noaptea trecută nu dormiseră aproape de loc, în cele din urmă fură învinși de oboseală, și adormiră, cu pumnii strînși. Dormeau apărați de flăcări, care-i învăluiau în niște reflecte de incendii.

Cât timp înu somnul acesta, dătător de curaj și de forță?

Cei două tineri n'ar fi putut s'o spue. Totor visa un vas frumos de o viteză considerabilă, pe care dînsul îl construise, și tot dînsul îl comanda. Visa despre o balenă care voise să înghiță vasul și căpitanul său... despre un narval care se luptase cu balena, despre un rac gigantic. Și nu știu prin ce mister, dar racul acesta avea parcă fața rasă, corectă și enigmatică a d-lui Dick, bizarul și îndrăznețul pirat care pusese stăpînire pe Morgan.

În același timp o durere adîncă îl făcu să scoată un strigăt ascuțit. Se deșteptă și sări în sus. Alături de dînsul, Merinos urla ca un demon, se zbătea, se agita.

Ce era?... Ce dramă zguduitoare se petrecea în oroarea unei întunecimi subite?

Focul nu mai proiecta acuma de cât o lumină slabă.

Și cu toate acestea, combustibilul — frunze și lemne — era încă destul de abundent.

Cu un moment mai înainte, totul pocnea, scînteia, ardea.

De odată, teribilul adevăr apără în fața celor două tineri. În jurul lor, pămîntul furnica de raci.

Alergaseră mi și mi, de pretutindeni, din toate colțurile stîncei; alergaseră la un ospăț care promitea să fie tot așa de gustos ca și acela al narvalului.

Acuma gustaseră carnea, și nimica nu-i mai putea opri. Trecuseră peste bariera de foc, prin forța împingerii, cei din urmă îi siliseră pe cei din frunte.

Mulți dintre ei pieriseră, sufocați și calcinați. Dar în cele din urmă, corpurile lor sfîrșiseră prin a înăbuși flăcările.

Cei vii trecuseră fără frică și fără primejdie pe deasupra corpurilor lor... Sosiau acuma mereu, fără sfîrșit, cu un sgomot continuu și formidabil.

Totor, apucat de picioare, sări în sus, ca ars de un fier roșu. Merinos, ale căruia mâini erau însingurate, vociferau și lovia cu picioarele în toate părțile.

— Racii!.. Ah! Dumnezeu!.. racii!
Indată se gândiră la narvalul devorat, la scheletul alb de pe țărm.

Ce era de făcut? Erau înconjurati din

toate părțile, și aveau să fie stăpîniți în câte-va momente.

O singură speranță le mai rămânea. Luntrea. Dar aveau să poată oare ajunge pînă la dînsa?

— La luntre!.. Repede!.. la luntre!.. urlă Totor.

Și porni în fugă printre grămezile de

raci, pe de-asupra lor, căzînd și ridicîndu-se, cu o energie desperată, urmat de aproape de Merinos.

Cei zece metri care-i despărțiau de «Narval» fură ast-fel străbătuți. Nici o dată cei doi prieteni nu putură să aibă o amintire lămurită a acelor momente.
(Va urma)

Vânătoarea de crocodili în Ceylan.

Vânătoarea de crocodili în Ceylan

În Ceylan crocodilii sunt foarte numeroși, dar e foarte greu ca să te poți apropia mult de ei pentru a-i vâna și tocmai din această cauză vânătoarea lor produce o deosebită plăcere colonilor englezi. În apă animalul se mișcă încoace și 'n co'o, însă cu greu îl poți vedea. Singurul mijloc ca să-l poți vedea, e să stai la pîndă pe mal. Dacă se

întîmplă ca vînătorul să zărească pe mal urmele unui mare saurian, atunci el uzează de un șiretlic. Inchiriază de la un indigen negru un copil d'al lui și-l leagă de un arbore. Copilul fiind adus, tîrgul e gata, căci acești negri au prea mulți copii ca să mai stea la îndoială dacă mai trebuie să nu să și inchirieze copilul, fie chiar cu rizicul d'a fi mîncat de crocodil.

Odată legat, micul negru, din cauza friciei, începe să țipe. Crocodilul atras de

acest zgomot ce îl este cunoscut, se ridică încet pe mal înaintînd spre copil. Vînătorul—care stă ascuns după un stufiș—trage și dacă îl lovește, copilul scapă, dacă nu, de multe ori bietul copil e înghițit dintr-o dată de groaznicul animal.

În caz când copilul e mîncat de bestie, atunci tatălui i se mai dă, pe lângă suma pe care a luat-o și o primă, care îi vine oare-cum ca o consolare.

Un joc cu mingea

După cum l'a caracterizat foarte bine d. M. P. Daryl, jocul lawn-tennis (jocul de minge) este vechiul joc «courte-paume» al francezilor. Origina lui pare a fi Anglia. Tot așa cu «croquet», «mail» sau «palemail» jocuri foarte scumpe lui Henric al IV-lea și care se practică și acum la Montpellier. Crocheul nu se deosebește de celelalte jocuri cu mingea de cît prin introducerea acelor sîrme în formă de arcuri pe sub care trece mingea.

Jocul «golf»—un joc scoțian—se practică în niște ținuturi foarte întinse (de multe ori mai mulți kilometri) cu mingi care sunt gonite din groapă în groapă cu ajutorul unor măciuci speciale.

Un alt joc cu mingea, care se practică mai ales în Anglia—este acela numit «hockey» care se joacă pe câmpiile întinse sau pe ghiață și consistă în a goni o minge cu un ciomag.

Trebuie să notăm că «hockey» este vechiul joc al așa zisei «Crosse» adus

în Canada de ofițeri din Montcalm.

Toate aceste jocuri de alt-fel sunt de origină cu totul streină.

Cel vechi batea mingea cu un mîiș sau o rachetă. Mingea era făcută din piele și avea mărimea unui măr. Fiecare cavalier, ținînd în mînă o măciucă de mărime mijlocie, terminată printr-o mică plasă—alerga dupe minge căutînd să-i dea o nouă direcție.

Încă de pe timpul când Chardin călătorea în Persia, exercițiul acesta cu mingea era cît se poate de cunoscut acolo. Jocul se da pe o mare câmpie numită «almeizan», în marginea căreia se ridicau niște parți. Mănerul ciomagului fiind foarte mic, cei care jucau trebuiau să fie foarte dibaci, ca să poată face să treacă mingea printre parți. Cel care juca trebuia să fie foarte mlădios, așa ca să se poată învîrta cu ușurință și apleca—tot cu aceeași ușurință—și înainte și înapoi, și în dreapta și în stînga. Se zice că tinerii persani se joacă foarte bine cu mingea.

Arabii practică jocul persan «Tahan-

ghan» care la ei ia numirea de «mihgen». Ei mai joacă și «polo» — joc pe care englezii l'au împrumutat de la Manipuri.

La Manipuri aceste jocuri se fac cu mai puțină iuteală și întrebuințează niște cai mici—poney—de o calitate inferioară poneylor utilizați de arabi în jocurile lor cu mingea. Șealele lor sunt foarte grosolane și împodobite cu ciucuri. Sunt foarte originale diferitele tipuri septentrionale cu părul lor lung și cu costumele lor strălucitoare. Acest joc se aseamănă mai mult cu așa zisul «golf» de cît cu jocul «polo» al Englezilor.

În Scoția se joacă «shinty», joc unde se întrebuințează o singură minge și o măciucă încovoiată. Acesta este un mijloc vechi care se obișnuiește prin împrejurimile Parisului.

Englezii au combinat toate aceste jocuri și au scos așa zisul «croquet», care e foarte mult iubit și de tinerimea engleză și de cea franceză. La Hurlingham se angajează cele mai frumoase partide de jocuri cu mingea.

I.J. RESSEL
BUCURESCI
Str. Carol No. 14
cel mai mare depozit de

Mașini de cusut

înzestrate cu aparatură de brodat, având mers ușor și

iute prin noua invențiune patentată și fără șgomot.

«PFAFF» RESSEL «PFAFF»

Singurul reprezentant al renumitelor fabrici de automobile «de Dion Bouton» și biciclete «Peugeot» «Auto-Garage»

Atelier cu motor pentru reparat ori-ce sistem de MASINE DE CUSUT, BICICLETE și AUTOMOBILE, precum și pentru arămuit nichelat și emailat.

SĂBII se nichelează cu prețuri reduse. — Atelier special pentru colțuit, gravat, plisat, soleil și evantai.

CAȘTIG MARE

Reprezentanți capabili, funcționari, etc., își pot dobândi un frumos câștig accesoriu, scriind:

Agenției de Publicitate „Presa” București
pentru S. B. No. 20.

Către cititori

Anunțăm pe cititorii noștri că vom publica bucuros ori-ce articole interesante privitoare la călătorii sau vinători, în țară sau străinătate, ce ne vor fi trimise.

Articolele, scrise pe o singură parte a hârtiei, în scrisori francate, vor fi adresate redacțiunei «Ziarului Călătoriilor», str. Brezoianu 11, București.

Reclama este sufletul comerțului

Magazinul General de Muzică

LA HARPA

București, Strada Colței No. 5

Cel mai mare depozit de

Gramofone amer'cane

cu renumita marcă «The Har», și

INSTRUMENTE MUSICALE

Prețurile cele mai reduse

Cataloage gratis

MARELE MAGAZIN DE ARME

București Cal. Victoriei, 44 **B.D. ZISMAN** **Suc. Craiova** St. Unirei 48

Furnizor al Curții Regale

are onoare a aduce la cunoștința Onor. sale clientele din toată țara, că a înființat în magazinul său o secțiune specială de

PUȘTI pentru pădurari

lucrate special pentru acest magazin și fiind de o construcție solidă și

— PREȚURI FOARTE AVANTAGIOASE —

Model No. 230 — Pușcă cu capsă, cu o țevă, lei	15
Model No. 285. — Pușcă cu capsă, cu două țevi, solidă, recomandabilă, lei	30
Model No. 236. — Pușcă cu capsă, cu două țevi, oțelurile înainte foarte solidă, funcționare admirabilă, model f. recomand.	40
Model No. 133. — Pușcă foc central, cu o țevă, sistem «Mau-ser. cal. 12 sau 16, robustă, recomandabilă, lei	30
Model No. 101. — Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, cheia de deschidere între cocoase, cocoasele punându-se singure la piedica de siguranță, m. solid, lei	55
Model No. 1103. — Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, cheia de deschidere între cocoase, cocoasele punându-se singure la piedica de siguranță, oțelurile înainte (armă de reclamă a magazinului), pușcă recomand., lei	65

Prețurile sunt reduse, fixe și se înțeleg numai cu bani gata. — Expedițiuni în toată țara. — Comandele se efectuează în ziua primirii.

Dacă voiți să CÂȘTIGAȚI O AVERE COLOSALA?

Grăbiți-vă de a vă abona la ziarul

UNIVERSUL

Cel mai răspândit din întreaga țară

Cel mai bine informat și cel mai în corent cu întreaga mișcare politică, economică și financiară din țară și din străinătate.

Care are corespondenți speciali în: Paris, Berlin, Londra, Viena, Budapesta, Roma, Sofia, Constantinopol, etc.

◆◆◆◆◆ **Singurul ziar independent și impartial** ◆◆◆◆◆

Cu începere de la 15 Martie 1907, ziarul „UNIVERSUL” dă următoarele însemnate premii la abonații săi:

- 1) Un mare premiu de **1200 lei**.
- 2) 2 premii de câte **250 lei**.
- 3) Trei lozuri întregi ale Loteriei de Stat Român purtând No. 52.583, 52.594, 52.599.
- 4) 5 premii de câte **100 lei**.
- 5) Patru premii de câte **40 lei**.
- 6) 10 abonamente pe un an la „Universul” **180 lei**.
- 7) 10 abonamente pe 6 luni **91,50**.
- 8) 10 abonamente pe 6 luni **46,50**.

In cazul cel mai norocos se poate câștiga

900,000 LEI

ast-fel că se pot cumpăra Palate și Moșii.

Cu nimic se poate câștiga o avere enormă!

— UNIVERSUL pregătește frumoase surprize numeroșilor săi cititori —

Pe lângă acestea abonații vor mai primi gratis un frumos roman intitulat

Răzbunătorul sau Vendetele Corsicane

Tipărit înadins pentru abonații ziarului „Universul”.

De asemenea toți abonații primesc gratuit «Universal Literar» ziar săptămânal, care conține, pe lângă o bogată materie literară și o frumoasă ilustrație în culori.

Abonamentele la UNIVERSUL sunt excepțional de eftine:

Pentru un an lei 18, Pentru 6 luni lei 9,15. Pentru 3 luni 4,65

Abonații, spre a participa la tragerea premiilor de mai sus vor primi: Pentru un an 25 bonuri de premii. Pentru șase luni 10 bonuri de premii. Pentru trei luni 3 bonuri de premii.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

SI AL ÎNTÂMPLARILOR DE PE MARE SI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 5. — pe an în toată țara
« 2.60 « $\frac{1}{2}$ « « «

Redacția și Administrația :

No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare o dată pe săptămână

— MARTEA —

Inamicii grenadieri înconjurată pe calaler. — (Vezi pag. 1736).

ABONAMENT

— LA —

„Ziarul Călătoriilor”

Pentru 1 an 5 lei

Pentru 6 luni lei 2.60

CAVALERUL LUDOVIC D'ASSAS

Dulce est decorum pro patria mori.
Horatius, Od. III, lib. III.

După pacea de la Aix-la-Chapelle, în 1748, Franța, slăbită prin groaznicul război al succesiunii Austriei, simți nevoia unei repauzări.

La această epocă Europa se găsea împărțită în două părți, care trebuiau să se respecte una pe alta. Prima parte era formată din statele Mariei Thereza, regina Ungariei și împărăteasa Austriei, dintr-o parte a Germaniei, a Rusiei, a Angliei, a Olandei, a Sardiniei; iar a doua parte era formată din Franța, Spania, cele două Sicilii, Prusia — care pe acea vreme forma un mic regat — și Suedia.

Cu toată pacea care se semnase, toate aceste puteri rămăseră înarmate, din cauză că o jumătate a Europei se temea de cea-laltă jumătate.

Ludovic al XIV-lea, care încercase cel dintâi să țină piept Angliei, Germaniei, Italiei, Olandei, își uzase întreaga lui armată, făcând în chipul acesta și pe cel-lăți monarhi să-l imiteze. Aceste lupte au făcut ca populația, agricultura, industria și științele să rămâie cu mult înapoiate. Ludovic al XV-lea fu silit să-l imiteze și d'atunci, vai! războaiele n'au mai conținut în acest continent al Europei, care vrea să treacă drept cel mai creștin și cel mai civilizat.

La orizontul Americii se pregătea un război. Atunci Anglia — ca în tot-d'una gata la fie-ce pas să lovească în Franța — o atacă în Canada, cântând să-l slăbească comerțul. Ne aducem aminte cum fu ucis marchizul de Montcalmy, care căută să apere pînă la ultima picătură de sînge coloniile Franței. Fără să fi fost nici cel pu în războiul declarat, Englezii luă de la Francezii mai mult de trei sute de vapoare de comerț și chiar și mai multe vase străine, care aduceau fel de fel de mărfuri în coloniile franceze. Acest lucru le-a fost cu atât mai ușor, cu cât marina militară a Franței fusese aproape pe d'aintregul distrusă în 1741.

Franța își puse dintr-o dată batalioanele pe picior de luptă și atunci începu acel război nefast, numit războiul de

șapte ani, război în care căzu floarea nobleței franceze, multe vase de comerț, o bună bucată din Canada și multe din posesiunile franceze din Indii.

Pînă la această epocă nici odată nu se dăduse în Europa așa de multe războaie și nici odată nu se năpustise mai multe națiuni una contra alteia. În aceste învâlmășeli Rușii luă partea Austriei și înaintară trecând prin Polonia. Englezii, aliați cu cei din Hessa și din Hanovra, trecură prin ducatul Clèves ca să se opună Francezilor, care înaintau în Flandra. Regele Prusiei atacă pe prințul de Lorena lângă Praga și faimoasa Maria Theresia, alindu-se cu armata franceză, veni în ajutorul prințului de Lorena. Războiul devenise general și se întindea de la marea Baltică și pînă la Rhin.

Singele cel mai mult a curs însă în Germania și tot aci s'a dus și cei mai mulți bani ai Franței. Și toate astea fără nici o ispravă; lucru arare-ori auzit. De oare-ce fruntariile Franței rămăseseră neatînse, cu tot dezastrul lui Rosbach și al multor altora, abia dacă se auzea vre-un zgomot îndepărtat la Paris din tot ceea ce se întâmpla. Parisul își continua viața lui zgomotoasă și stricăta în cap cu regele, numit «cel mult iubit», care el cel dintâi dădea exemplul și semnalul tuturor destrăbălărilor.

S'ar putea oare zice că în timpul domniei nefaste a lui Ludovic al XV-lea armatele Franței au fost mai slabe ca celea de pe timpul lui Ludovic al XIV-lea? Ele au fost mult mai nenorocite, dar totuși nu mai puțin brave și atât Rosbach, ca și Fontenoi, au strălucit la fel. Se știu faimoși șefi pe cari i-a avut armatele lui Ludovic al XV-lea. Cu sabia în mână și cu zămbetul pe buze, ei muștră în chipul cel mai eroic. Mulți din ei au scăpat cu viață și dacă n'ar fi venit faimoasa revoluție de la 1789, acei șefi ar fi ajuns pînă în adânci bătrâneți.

Din această campanie a războiului de «șapte ani» avem câte-va fapte celebre de semnalat. În insula Minorca, marchizul Galissonniere zăpăci complet flota engleză. Mareșalul Richelieu și contele Maillebois dau asalt cetății Port-Mahon și o distrug complet. Amiralul englez Byng, care n'a putut să ție piept adversarilor și să apere cetatea, fu condamnat la moarte de curtea marțială și împușcat. În Hastenberg, mareșalul Estées învinge cu totul pe ducele de Cumberland și marșalul de Richelieu bate și el pe același duce. Ducele de Broglie învinge pe prințul de Brunswick în Bergen și același lucru s'a întâmplat la Warbourg. Aci fură uciși marchizul de Castries, prințul Rohan-Chabot, marchizul de Bétisi, contele de la Tour-du-Pin, marchizul de Valence și o mare mulțime de ofițeri francezi.

Trebue să ne mărginim aci cu citațiile.

Vitejiile ofițerilor și mai cu seamă ale bravilor soldați francezi, sunt fără număr, dar dintre ele una strălucește mai mult,

Prințul de Brunswick — în Hanovra — înconjurase Veselul, care era pe punctul să cadă, când de o dată marchizul de Castries veni în grabă și cuprinse Rhimbergul după un asalt strălucit. După aceasta își întinse lagărul său lângă Claster-Camp. Prințul fiind avizat de spionii săi, porni cu armata lui în spre Claster-Camp. Castries, bănuind acest lucru, își ascunse m. l. întâiu oamenii lui și trimise în urmă pe cavalerul d'Assas, căpitan de Auvergne, în recunoaștere. Acesta, n'apucase să facă câte-va sute de metri, când niște grenadieri inamici îl înconjură și își îndreptară cu toți baionetele în pieptul lui, zicându-i că dacă va scoate un cuvînt, e ucis. D'Assas stă câte-va clipe ca să-și prindă singele rece și cu o voce clară strigă apoi cât îl luă gura: «La mine, Auvergnia! Iată inamicii!».. Și imediat după asta căzu lovit de armele descărcate.

Cavalerul d'Assas se născuse la Vigan, în Cevennes, la 28 Aprilie, 1733. Când a căzut, n'avea decât 27 de ani.

Maria Antoinetta aco. dă fiului său mai mare o pensie și dreptul d'a vîna cu regele. Această pensie fu suprimată sub Ludovic al XVI-lea și continuată sub Napoleon I.

În Vigan s'a ridicat o statuie uneia din cei mai faimoși copii ai lui, iar Parisul dete unei străzi ale sale numele lui.

CĂLĂTORII DE ACTUALITATE

NEW-YORKUL

Iată cum descrie marele romancier francez, Paul Bourget, primele sale impresii din New-York:

..... După șapte zile de drum, într-o zi de vară, în același timp arzătoare și înourată, New-Yorkul începu să se zărească.

Vasul urca acum gura Hudsonului, care servește de port marelui oraș; urca cu o mișcare, pe atât de dulce, pe cât de repede fusese cu două-zeci și patru de ore mai înainte.

Chiar numai senzația aceea ta ar valora osteneala călătoriei, atât era de neașteptată și de adâncă.

Enormul estuar se înfioară, mișcat de ultima tresărire a Atlanticului; pe amândouă țărmurile sale, atât de departe cât poți cuprinde cu vederea și din spre New-York și despre Jersey-Citi, numai remorchere și vase, care se mișcă toate cu aceeași încetineală și cu aceeași siguranță.

Din timp în timp câte unul din aceste remorchere aruncă o șuerătură ascuțită, care se amestecă cu mugetul concentrat al vaselor ce și fac intrarea în port.

De ambele părți staționează poate vr'o cinci-zeci de vase, mai ca și ale noastre, venite din Europa, din America de sud și din cea de nord.

În ceața caldă care se lasă, formele se șterg, conturile se estompează, se fantomatizează. Alte vase apar, se lămuresc,

se ghicesc îndărătul celor d'întăiu; mai îndărăt, o monstruoasă încrucișare de catarguri.

Și mai în urmă, colosală, dominând această gigantică uzină mișcătoare, care îți face impresia că este antrepozițul lumii întregi, statua libertății se înalță ca un far.

Și cele două orașe din dreapta și din stânga, se întind mereu tot înainte, cât poți cuprinde cu vederea. Inclinat de partea New-Yorkului, deosibesc casele mici, — un ocean întreg de construcții, dintre care izbucnesc clădirile înalte, așa de colosale în cât chiar de la depărtarea aceasta îți oboresc privirea. Număr caturile de-asupra liniei medii a acoperișurilor; o casă are zece, alia două-spre-zece, alta nici nu e sfârșită încă. O armătură de fier se desemează în spre înălțimea cerului, se proiectează 6 etaje d'asupra altor opt care sunt deja construite.

Gigantică, colosală, nemăsurată, nebu-nească este priveleșteea aceasta, în care gura enormă a unui fluviu servește de cadru unei dezvoltări de energie omenească și mai enormă de cât dănu-l.

Istoria adaugă la această impresie — pentru a o face de două ori mai mare — brutalitatea indiscutabilă a cifrelor.

În 1624 — abia dacă sunt 280 ani de atunci — indienii vindeau unui vestfalian această parte a insulei.

Omul acela a fondat orașul pe care îl am acum înaintea ochilor mei uimiți.

Este poezia democrației și unul din acele avânturi de vitalitate populară, în care individul dispăre, în care sforțarea personală nu mai este de cât o notă pierdută într'un imens concert.

Fără îndoială, nu este aici nimic asemănător cu acel Parthenon așezat pe o colină, în care helenii și-au rezumat tot idealul lor; dar este poezia violentă și obscură a lumii moderne, care îți dă fără de voe o înfiorare teribilă.

Am petrecut o săptămână întreagă în New-York, fără ca să pot vedea vre-una din persoanele pentru care aveam scrisori de recomandare; căci, pe căldurile acelea arzătoare, toată lumea bună și cu oare-care dare de mână părăsește New-Yorkul. Se duc pe la țară, pe la stațiunile balneare prin Europa.

Eu însumi mă pregătesc să plec în spre New-port, pentru ca să pot vedea de aproape societatea mai înaltă.

Am avut prin urmare destul timp în aceste opt zile să vizitez în toate direcțiile New-Yorkul și să primesc o primă impresie.

Sunt foarte grele, dureroase chiar, aceste prime impresii, mai ales pentru un francez.

Indată ce vaporul a ancorat, te cobori în mijlocul unui hangar imens, care e plin de oameni ce aleargă în toate direcțiile, îmbrâncindu-se unii pe alții și lovind pe călători.

Poliști gigantic — aleși ast-fel anume,

probabil, pentru a impune — stați la distanțe desul de dese pentru a păzi buna ordine. În uniformă lor, deschisă la gât din pricina căldurii, oamenii aceștia au o aparență cu totul caraghioasă; nu mă pot împiedica la concepția curioasă pe care trebuie s'o aibă, ci despre ordine; un polișt european, adus în mijlocul unei asemenea neorânduiri grozave, s'ar crede obligat să aresteze toată lumea sau cel puțin să-l adreseze admonestațiunii grave.

În mijlocul acestui zgomot, geamantanele sunt deschise și cercetate cu o repeziciune uimitoare; apoi cu aceiași repeziciune sunt închise din nou și marcate.

După aceea sunt prăvălite d'alungul unei scânduri; funcționarii par a nu se îngriji nici câtuși de puțin de soarta obiectelor închise înăuntru.

În această învălmășeală generală, în care toată lumea — hamali și poliști — este înaltă, observ și niște oameni mai mici, cu ochii ageri, care te opresc în trecere. Sunt reporterii gazetelor, care umblă după interviuri.

Dentistul vaporului se luptă cu unul dintre ei, care cere informații asupra hoților din Italia.

Omnibusul în care mă urc, în sfârșit, îmi pare un adevărat paradis; începem a alerga pe un pavaj de lemn foarte prost întreținut — prime semne ale delapidării bugetului municipal. Cartierul dintre port și a cincea alee, unde se află hotelul, este cât se poate de urât.

Casele se continuă în linie dreaptă, cu o unită-mitate de speriat. Nici un arbore în fața acestor case, nici o bucăică de pământ; numai șine de tramvay și de omnibusuri.

Pe de-asupra circulă trenurile aeriene, care străbat întreg orașul. Într'un singur moment am observat trei trenuri trecând într-o direcție și trei în alta.

Mă gândesc la viața oamenilor actuali dedesubtul acestor căi ferate.

În New-York nu există trăsură — trăsuri — acelea care fac grația Parisului, a Londrei sau a Romei. Muncitorii și oamenii de afaceri au la îndemână trenurile, tramvayele, omnibusurile și cine e bogat își are trăsura sa particulară.

P. B.

Lupta contra zăpezii în Canada

De sigur, nu vom spune nimica nouă cetitorilor noștri, când le vom reaminti că pe țărnițele sfântului Laurențiu, temperatura ernală este în general cu mult mai riguroasă de cât pe țărnițele Dimboviței.

Trebuie să exceptăm bine înțeles, iarna aceasta, care a fost și ea o excepție.

Putem afirma însă, că frigul este suportat în Canada cu mai multă înlesnire.

Din ce pricină oare această diferență de impresiune?

Frigul nostru este mai întotdeauna umed, vaporii de apă care plutesc în atmosferă sunt de multe ori imperfect de solidificați, ei pătrund cu înlesnire în piele, și mai cu seamă în plămâni.

Din contra, iarna canadiană este aproape într'un mod constant, foarte seacă. De aceea cred că clima iarnă este mai preferabilă în Canada de cât pe la noi, sau chiar de cât la Paris, unde de și termometrul nu se coboară nici odată prea mult, domnește o umezeală eternă, care e foarte grea de suportat.

Zăpada canadiană este foarte frumoasă, câmpiile albe, nemărginite de întinse, constituie o priveliște în adevăr admirabilă.

Dar să nu pronunțăm prea multe cuvinte de laudă pentru zăpada Canadei.

Comaniile de drum de fier din valea sfântului Laurențiu ar avea oare-care dreptate să ne considere drept nebuni.

Aceasta din pricină că zăpada care se așterne neconținut pe liniile ferate, și care se reînnoiește neîntrerupt în timpul celor șase luni de iarnă, le face pe companii să cheltuiască milioane.

La Montreal, la Quebec și în toate orașele Canadei, companiile urbane au de luptat neîntrerupt împotriva zăpezii.

Curățitoarele mecanice de zăpadă funcționează mereu, și numai cu mare greutate reușesc să menție liniile curate, libere de zăpadă.

Credem că nu mai este nevoie să spunem că navigația este complet întreruptă în timpul epocii marilor figuri, atât pe sfântul Laurențiu, cât și pe toate lacurile și cursurile de apă.

Sfântul Laurențiu, cu toată lărgirea albiei sale, se transformă într-o câmpie de gheață, care, de altminteri, nu îngreiază de loc comunicația, ci din potrivă, o ușurează.

În adevăr, pătura de gheață care se depune este atât de solidă, în cât, cele mai grele care, transformate în săniș, pot circula în voe.

Stâlpi de brad înfiți în ghiață, arată timporar aceste drumuri etemere.

Pe aceste magnifice câmpii de ghiață, își petrec cei mai abili patinatori din lume, — canadienii, — timpul pe care li-l lasă liber ocupațiile lor.

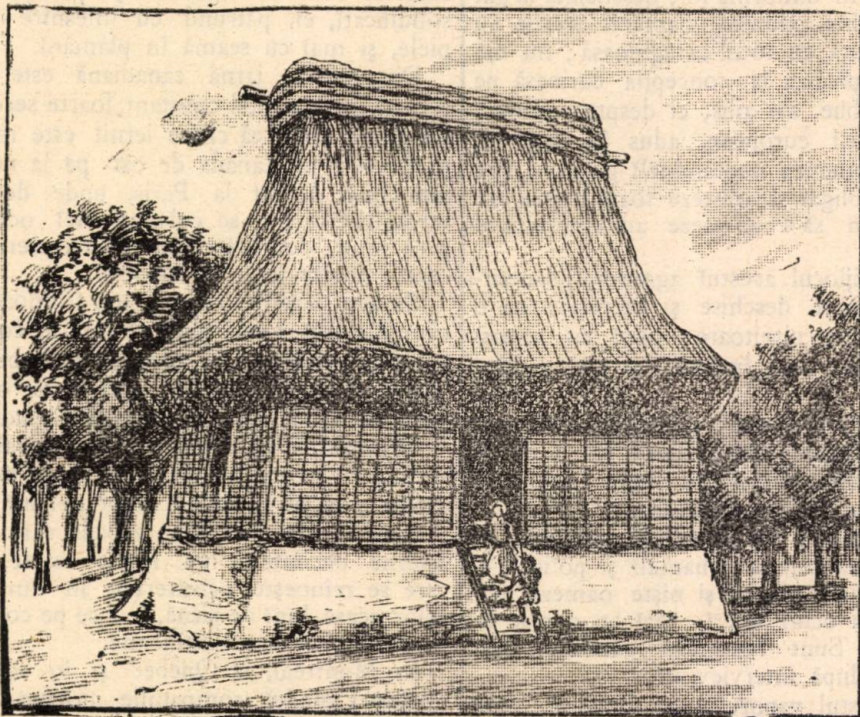
E un spectacol în adevăr pitoresc, când vezi patinatorii luncând cu repeziciune pe întinderea lucie, în grupe mici zgomotoase, sau solitari.

E multă lume, care privește cu oare-care regret topirea ghețelor.

Iarna este foarte plăcută în Canada pentru lumea care are o situație materială stabilă; e mai greu însă de cei săraci și de bietele companii ale căilor de comunicație.

O statistică recentă stabilește într'un mod cert că dacă n'ar fi cheltuielile necesitate de curățirea șinelor în timpul iernei, sumele încasate de societățile de tramvay ar fi în-doite de cât acelea încasate în timpul verii.

Vetor

O colibă fidiană.

Locuințele primitive în Noua-Zelandă

O colibă artistică

Dacă am căuta un criteriu pentru a compara între ele rasele africane și rasele oceanice, n'am avea de cât să comparăm colibele infame ale celor d'întăiu, cu elegantele locuințe ale celor-l'alți.

Termenul de elegant nu este de loc

exagerat; n'aveți de cât să priviți acoperișul artistic al locuinței pe care o aveți în fața d-voastră.

Pare lucrat de mâna unui lucrător experimentat, măsurat cu metru, și presat cu cele mai perfecționate mașini.

Casa întreagă este aranjată cu multă regularitate; fie-care lucru e cu rostul său.

V. F.

ARCHIPELAGUL MONȘTRILOR

ROMAN DE AVENTURI

DE

LOUIS BOUSSENARD

— Urmare —

Inconjurați din toate părțile, mușcați cu pantalonii rupți, trecură înainte și se văzură lângă luntre. Din instinct, și fără a se mai consulta, îi dădură drumul pe apă.

Se avîntară într'însa și-î făcură vînt, cu un elan desperat.

Erau salvați! Racii bestii pot înfrunta une ori furia flăcărilor; dar nici o dată nu se apropie de apă, pentru care au o groază neîchipuță.

Cei doi amici scoaseră un suspin ung de ușurare.

— Uf!.. Totor, murmură Merinos, tu știți bine că eu nu sunt fricos de felul

meu; dar pot să jur că mi se sbîrcise pielea de groază.

— Dar mie!.

Drace!.. Domniș accia iubesc prea mult friptura proaspătă.

«Aproape, aproape să rămînem în ghiarele lor... M'au mușcat cu o furie de nebuni.

— Dar pe mine!.. Tot corpul îmi singerează.

— Din fericire, apa de mare va cicatriza repede toate aceste răni.

«Ori cum, trebuie să recunoaștem că am scăpat destul de frumos!

— Vai!.. fără alimente!..

— Ba, dacă nu mă înșel, avem o nucă de cocos.

«Să ne învîrtim prin baia aceasta pînă când se va face ziuă... Atunci vom putea debarca din nou, și vom strînge mai multe alimente.

— Da, da... să sperăm că racii vor fi însufleșiți de niște sentimente mai puțin canibalice.

— A!.. iată un lucru la care nu ne am gândit.

«Se stîrnește un vînt violent.

— Da, se stîrnește vîntul.

— Și cerul se întunecă.

«Numai de n'am fi apucați de o furtună!..

— În adevăr, vîntul începuse să sufle; din ce în ce devenia tot mai violent. Valurile prinseră a se ridica furioase, și «Narvalul» începu să danseze pe ele cu o ușurință și o siguranță demnă de admirat.

Puțin câte puțin, vîntul îi îndepărtă de coaste; mai la larg, marea deveni cu totul puternică, și-î duse în depărtare, spre largul mării.

De o dată, un vârtej violent apucă luntrea, și o duse ca pe o frunză, cu mugete de tunet.

Barca eși din bae ca o săgeată.

Iată-î acum plutind pe niște valuri de spumă, în mijlocul mării.

Mergeau cu o viteză de necrezut, incapabili să se serviască de originalele lor lopeți pentru cărmă, jucăria valurilor.

Furtuna urla în jurul lor, spăimîntătoare, și în situația aceasta de nedescris, își petrecură toată noaptea.

Un ultim vârtej desfăcu în sfârșit norii, și zorii zilei începură să se ivească. «Narvalul» luneca pe valuri cu o iuțeală considerabilă. Mergeau în spre nord, căci cei doi tineri văzură în curînd soarele răsărind la dreapta lor.

Puțin câte puțin, marea se liniști. În depărtare apărură linia nesigură a țărnișelor albastre. Și această apropiere relativă a pămîntului, aduse din nou o rază de speranță în sufletele îndurerate ale celor doi tineri.

— Ei bine!.. întrebă Totor, ce spui tu, dragul meu Merinos, despre această aventură?... Ce părere ai despre dînsa?..

— O găsesc extraordinară!.. Cu totul extraordinară și originală!

— Nu-î așa?

«Și cu toate acestea, trebuie să recunoaștem că am fi putut pătimi alte lucruri și mai rele încă.

— Da... Mă înfior când m'aduc aminte și te asigur că priveliștea racilor care ne înconjurați, va rămînea pentru tot d'a-una săpată în memoria mea!..

— E! să nu mai vorbim acum despre lucrurile acestea! Când pornește cine-va pe calea unei vieți de aventuri, nici o întâmplare — ori cât ar fi ea de tragică sau de comică — nu trebuie să-î mai mire. Să trecem mereu înainte, cîntărind prezentul, cugetînd la viitor, me-

reŭ plin de curiozitate și de dor de cercetare, dar mereŭ fără prea multă uimire!...

— Ah!... dacă am avea alimente... Măcar puțină apă... Eu unul, mărturisesc că mor de sete.

— Și mie mi se pare că am un mor-man de sare pe limbă!...

— Dacă am încerca să ne apropiem din nou de țarm?...

— Lucrul acesta nu va fi de loc ușor!... Privește cât de repede ne duce curentul...

«Suntem acuma nu pe mare, ci pe un fel de fluviu fără țarmuri.

— Cu toate acestea, să încercăm.

— Să încercăm!...

Apucară amândouă lopețile și se încercară să întoarcă barca într-o direcție opusă. Imposibil!... O forță nevăzută îi împingea mereu în spre curent, în cuprinsul cărora păreau înghițiți pentru vecie.

— Drace! murmură Totor în ciudat, ne pierdem timpul și ne obosim în zadar. Curentul ne duce mereu tot înaintea, ca și cum nici n'ar voi să știe că două oameni vâslesc din toate puterile lor într-o direcție opusă.

De o dată, la o distanță mică, în stânga lor, apa țîșni cu putere.

— «What ist?» exclamă Merinos.

— Vre-o scoică de mare... un pachet de sardele... sau poate niște alje?

— Nu, este balena!...

— Drace!... E adevărat. Este doamna Iona și cu copilul ei!

«Ah!... dar știți că doamna aceasta ne urmărește cu prea multă patimă? Ia privește-o... N'are de loc aerul că se plictisește. Ah!... cât de mult n'aș vrea să pot fi și eu în locul ei!...

«Dar tu, Merinos?»

— Aș da o sută de mii de dolari pentru ca să mă pot îndeplini această dorință!

CAP. VIII

O balenă care deținează și se amuzează. — Supliciu lui Tantal. — Mana marină. — Plancton. — În mijlocul aljelor. — Un fucus. — Remorca. — Cursă nebună. — Coastele se zăresc.

După cum declarase Totor în graiul lui figurat, balena nu se plictisea de loc.

Era încântată și gusta cu deliciu bucuria de a trăi. Dusă încetișor de curent, ea se juca în mijlocul valurilor și nu se mișca de cât numai atunci când era necesar pentru a nu-și schimba direcția.

Balena cea mică făcea fel de fel de mișcări d. zordonate, potrivite cu vârsta sa.

— Nu m'am înșelat!... exclamă din nou Totor, doamnele balene se distrează, nu glumesc!

Din când în când mama deschidea o gură imensă, o gură de cavernă, un abis.

— Da, răspunse Merinos; se distrează și în același timp deținează.

«Ah, cum aș vrea să fiu în locul ei!

— Dar ce poftă nebună de mâncare! «E drept că stomacul doamnei este demn de această lăcomie.

Dar în sfârșit, ce mănâncă dânsa?

— Nu știu. Trebuie să vedem.

Totor se aplecă d'asupra luntrei și spre marea sa mirare văzu o mulțime nenumărată de corpuri care pluteau în toate părțile. Erau niște corpuri mici, galbul, bătând în liliachiu.

Animalele acestea aveau forma corpului rotundă, erau înzestrate cu tentacule și prezenta aspectul unor adevărate bule gelatinoase, transparente.

— Pe onoarea mea! exclamă Totor, dacă n'ar fi așa de ușoare, mai că m'ar veni să le asemăn cu niște cartofi.

— Ah, nu; sunt niște ființe insuflete, sunt niște animale.

— Ia privește câte prinde balena la fie-care înghițtură!...

«Drace!... Ce gură are și monstrul acesta: un adevărat tunel!...

— Eu aș voi să știu ce sunt animalele acestea mici. Aș fi curios mai cu seamă să știu dacă nu cum-va, la rigoare, ne-ar putea servi și nouă de alimente.

— Nu știu nici eu ce să fie animalele acestea; dar n'am încredere.

Totor studiase foarte bine mecanica, dar nu era totuși tare în materie de zoologie.

Nu trebuie să-ți ținem prin urmare în nume de rău faptul că n'avea idee despre corpurile acelea plutitoare, care nu erau alt-ceva de cât niște «pelagi» *), de un organism rudimentar.

Cât despre proprietățile de care se bucurau, Merinos avea să le cunoască în curând.

Americanul ținea la ideea sa pentru că murea de foame. Poate că acele animale bizare s'ar fi putut în cele din urmă mistui. Multe animale de mare, care în aparență prezintă aspectul cel mai respingător, au un gust cât se poate de delicios.

De ce atunci, corpurile acelea plutitoare n'ar fi constituit și ele un aliment comestibil?.. De ce, un aliment care era bun pentru balenă, n'ar fi fost bun și pentru om?

Și împins de puterea acestui raționament, Merinos își scutundă mâna în apă și apucă o pelagie.

Animalul își retrase îndată tentaculele și se prefăcu într-o adevărată bulă. Era un corp rece, viscos, moale, gelatinos, și cât se poate de respingător.

De o dată, Merinos scoase un strigăt. Simțise o senzație arzătoare la degete. În același timp, pielea se acoperi de pete roșii. Dădu drumul animalului și exclamă:

*) Pelagiile aparțin genului «meduzelor» și fac parte din clasa «acalephelor». Sunt niște animale radiate, intermediare între zoofite și echinoderme. Simplul contact al lor cu pielea produce înțepături caustice; de unde le vine și numele.

«God blers me!» Dar e o adevărată urzică!

«Mi-am rănit degetele ca și cum aș fi strâns în mână o tufă întreagă de urzică!.

— Haide! trebuie să dejunăm astăzi numai cu gândul!... Cum bănuiam eu că se va întâmpla.

«Să ne strângem stomacul, dragul meu, și să așteptăm un alt prilej mai favorabil!...

«Vă!... Văd bine că trebuie să ne resemnăm!

În timpul acesta, Totor începu să bage de seamă că viteza «Narvalului» devenea din ce în ce tot mai înceată. Tot odată, apele suferiră o modificare bizară. Deveniseră mai puțin fluide și mai puțin transparente. Deveniseră de o culoare închisă verzie, și se părea chiar că erau mai groase, și îi făcea impresia că năvălise un curent, un fluviu de noroi.

Pelagiile deveniseră acuma și mai numeroase încă. Balena înghițea mereu, cu o lăcomie fără margini. Falcile sale gigantice nu și mai opreau de loc mișcările lor ritmice de absorbire, și coloane întregi de pelagi dispăreau ca într'un abis.

Dar acum, balena nu mai era singură la ospățul acesta. Din toate părțile monștrii alergaseră. Lumea submarină eșise din adâncimi.

Erau animale de toate formele, de toate mărimile, inofensive și sălbatece carnivore și erbivore, solitare sau sociabile, cu mișcări repezi sau încete, inelate sau centiculare, înotătoare sau reptilo-forme, lungi, late, fusiforme, tur-tite, circulare, grațioase, formidabile, cu colorii deschise, ca azurul, și închise ca întunericul nopții, se amestecau între ele, se confundau, se loveau, fără teamă și fără mânie, uitându-și de urele lor sălbatece și seculare, în fața acelei mane nesperate, pe care le-o oferea părintele Oceanului, în bunătatea sa fără de margini.

Nu mai vedea de cât guri deschise, mișcări repezi de falci, și înghițituri convulsive.

Cu toată oroarea situației lor, tinerii priviau spectacolul cu multă curiozitate.

De alt-tel, nu erau de loc în primejdie. Monștrii mărei misterioase, hipnotizați de bogăția acestei mane, făceau acuma lux, săturându-și pentru multă vreme stomacurile.

Totor nu mai conținea cu exclamațiile de mirare, pe când amicul său, mai liniștit în aparență tăcea.

Strengarul se aplecă de-asupra valurilor, și exclamă:

— E hei! bătrînul meu prieten, sunt uimit din cale-afară.

«Pot să-ți declar pe cuvîntul meu de onoare că n'are nimeni idee despre asemenea lucruri, în strada Montmartre.

«Știi tu, dragul meu, că eu nu m'aș învoi de loc să-mi cedez situația...

«Dar chiar dacă ar fi numai pentru

atâta, și tot n'am putea spune că ne-am pierdut timpul în zadar!.. Fuga noastră în timpul nopții, racii, primejdia, plecarea, teama prin care am trecut.

«Chiar tatăl meu însuși, care a văzut atât de multe, nu s'a gândit la așa ceva!

«Ah!.. ce minune! Dar privește mai bine dragul meu... Sunt aici peste cinci sute de milioane de animale, care se ospătează!..

— Da, amicul meu, suntem în plin ospăț... Și noi... vai!..

— Răbdare, murmură Totor; luntrea noastră înaintează mereu, și în cele din urmă va trebui să ajungem într'un loc unde să putem bea și mânca.

Spectacolul acesta ținu ore întregi. Soarele arunca cu furie razele sale de foc.

Luminii orbitoare licăreau pe valuri în jurul Narvalului; căldura devenise de nesuferit.

Plin de sudoare, cu capul plecat, sărmanii copii erau ca într'un adevărat cup-tor, în pielea Narvalului, pe care geniul inventator al lui Totor o transformase în luntre. Nu e nevoie să mai spunem cât de mult îi chinuia foamea și setea.

Sfârșiți de obosială, nu mai aveau nici forța necesară pentru a se mișca, și se siliu amândoi să nu scoată nici o exclamație de durere.

În depărtare, apăreau din când în când țărnițele acele albastre, la care nu puteau ajunge, din pricina curentului opus. Se încercaseră de multe ori să scape de acest curent; dar în tot-d-a-una eforturile lor rămăseseră zadarnice. Dispuneau de niște forțe prea mici, pentru a se putea lupta cu puterea irezistibilă a curentului.

Acum, se lăsaseră în voia întâmplării; sperind în ceea ce avea să le aducă providența.

Spre seară, aspectul mării se schimbă puțin. Pe întinderea nemărginită a «planktonului», masa aceia verzuie închisă care da mării aspectul unei mlaștine noroioase, și care nu este alt-ceva de cât un compus animal rudimentar, apărură din loc în loc câte va alge marine.

Un vânt mai puternic se ridicase. Luntrea își schimbă puțin direcția, și înaintă cu mai multă repeziciune.

Algele plutitoare deveniau din ce în ce mai dese, și în curând Narvalul se văzu încurcat, ca într'o adevărată pădure mișcătoare.

Totor și Merinos, nemișcați, incapabili să se miște, nu dădeau nici o atenție acestui incident.

Și cu toate acestea, faptul merita oarecare osteneală. În unele părți ale oceanului, plutește o algă marină, care atinge de multe ori lungimi demăsurate.

Ast-fel am fost oprite altă dată, de către niște asemenea alge marine, vasele lui Cristofor Columb, în mijlocul glorioșului lor drum, în spre un pământ necunoscut.

Această algă marină se numește: «Fu-

cus nataus,» sau, cu o denumire mai populară: «struguri tropicelor.»

Planta aceasta este de o frumoasă culoare galbenă, și atinge trei, patru, cinci și chiar mai mulți metri de lungime. Cu toată această extraordinară dezvoltare, își păstrează mereu același diametru redus, și aceeași flexibilitate.

E o plantă rotundă, netedă, având din loc în loc mici mugurași, din care pleacă ramurile.

Genul acesta coprinde mai multe specii, care nu se aseamănă de cât în privința formei. Incolo, se bucură de proprietăți cu totul deosebite.

De-o dată, balena, care mergea mereu în urma luntrei, începu să se agite în mijlocul acelei pădurici mișcătoare.

Zgomotul produs, îl deșteptă puțin pe Totor din somnolență.

— Uite... buna d-nă Iona!.. murmură dânsul.

În aceeași clipă, câte-va alge trecură pe lângă luntre, cu destulă repeziciune.

Din instinct, fără să știe bine pentru ce, Totor apucă două dintre ele și le strânse bine în mână.

Îndată luntrea făcu o semi-voltă, și porni într'o cursă nebulă, ca și cum ar fi fost remorcată de un sub-marin.

Totor scoase un urlet de bucurie, și apucă cu mai multă putere olgele.

— Curaj!.. Merinos, strigă dânsul; apucă și tu de sforile acestea.

— Ce?... Cum ai spus?

— Este cine-va în cel-alt capăt, care trage... și trage bine.

«Făceam cinci-zeci de kilometri pe oră!.. Ura!

Uimit, fără să înțeleagă bine, americanul apucă la rândul său câte-va dintre ramurile de fucus.

Luntrea face iute sărituri enorme, și aleargă cu o viteză nebulă; cu toate acestea, cei doi tineri n'ar fi dat drumul fringhiilor, nici pentru un imperiu.

Une-ori, repeziciunea cursei se oprea pentru un moment; apoi mișcarea reincepea din nou, cu aceleași salturi, cu aceleași aruncături disperate.

Cu gâtul ars, cu fața coaptă, cu stomachul urlând de foame, Merinos căuta cauza acestui mister, și murmură cu jumătate de glas:

— Pe onoarea mea!.. Nu mai înțeleg nimica, și mi se pare că deviu nebun!

«Trebuie să fie vre-o farsă, a bătrânei noastre amice.

— Cine?... D-na Iona?...

— Așa cred!..

— Atunci, doamna balenă a fost prinsă în linia algelor?

— Nu știu!.. Este un mister aici!.. Chiar dacă ar fi fost prinsă de alge, cred că i-ar veni foarte ușor să se desfacă cu o simplă mișcare mai bruscă.

— Da, da... este un mister aici.

«Dar d-na balenă trage cu prea multă putere, și tare m'e teamă să nu se rupă fringhia, și să rămânem la mijlocul drumului.

— Drace!..Așa ceva nu trebuie să se întâmple! Nu trebuie cu nici un preț. Totor legă firele algelor de lopoți, și le puse cruci sub dânsul; în modul acesta își putea păstra mâinile libere, pentru ori-ce împrejurare.

— All right!..

Cursa continua din ce în ce mai repede; din timp în timp, balenă se oprea la o distanță de o sută de pași și respira zgomotos.

Apoi, furioasă și înspăimântată, se scufundă din nou și își continua cursa.

Ar fi voit să se scufunde mai mult, dar prezența miciei balene o neliniștea și o făcea să fie lipsită de curaj.

Era silită să se menție la suprafață.

Părăsise acum fluviul Planktonului, și înnota în afara curentului.

Mergea direct spre țărnițele albastre care se zăreau în depărtare:

Proporțiile fiind parțiale bine înțeles, gigantul mărilor semăna în orele acelea cu un câțeluș, căruia strengariți îi leagă un obiect oare-care de coadă.

Zadarnic pornește câțelușul la galop; ori cât ar fugi de repede, coada îi rămâne mereu încâtușată.

Așa pățise și d-na balenă; nu se putea scăpa de povara pe care o târa după dânsa.

Totor și Merinos începuseră să spere.

De-acum înainte, nu mai aveau mult de suferit. Țărnițele deveneau din ce în ce mai distincte. În curând apărură eternii cocotieri, și se lămură bine o baie liniștită.

Totor, care zărise o dungă roșie în urma balenei, exclamă, plin de milă:

— Oh! sârmanul animal!.. Cum mai sângerează!

Balenă fu apucată de un val mare, și târâtă aproape inertă în bac. Valul se retrase, și balenă rămase între două stânci.

— Ura!.. suntem salvați!.. exclamă americanul.

CAP. IX

Mister explicat.—Totor și Merinos beau lapte pe nerăsuflăte.—Totor chirurg.—Neliniște.—Prin pădure.—Un ospăț neașteptat.—Zile de mizerie.—Necunoscutul.—Salvarea.—Un monstru.—Ceasul de aur.—Inițialele în diamant.

Văzându-se salvați, cei doi amici își regăsiră toată energia.

Soarele cobora repede în spre apus, dar mai era încă o oră de zi.

O oră!.. Era mai mult de cât trebuia unor ștregari ca prietenii noștri, pentru a-și aranja afacerea.

Pământul era aproape, foarte aproape, la o distanță de câte-va sute de metri.

Apucară lopoțile și se pregătiră să se îndepărteze.

Parizianul mai aruncă o ultimă privire asupra balenei.

Ne aducem aminte că am lăsat-o lăgătită pe stângă; monstrul mării prezenta la vedere partea stână a pântecelui său.

Primul lucru pe care îl observă Totor, fu o substanță albă și tare care era împântătată în corpul balenei.

— Sărmanul animal !.. murmură dânsul; acum îmi explic...

«Privește... E colțul narvalului !.. Tot el ne explică și faptul romorcării noastre.

«Da, da... așa trebuie să fie.

— Ei bine ?

— Ei bine... Aljele plutitoare s'au înfășurat în jurul osului alb pe care 'l vezi. Balena, supărată de rezistența pe care o întâlnește, se încercă să scape, dar mai rău se încurcă. Ea porni înainte în fugă, târând după dânsa o grămadă de alje marine.

Două din aceste alje le-am prins noi, și s'a întâmplat să fie două alje solide. «Aceasta a fost remorca !..

«D-na Iona, din ce în ce mai întunecată, a alergat ca o nebună... Acum îți explic ?

«Ei unul nu mă mai mir de loc.

— Da, da, raționamentul tău este perfect.

— Dar, dragul meu, dacă am încerca să scăpăm pe bine-făcătoarea noastră de durerea nebună pe care trebuie să i-o provoace colțul lecedatului domn narval ?..

«Voiți face puțină chirurgie ; dar, ceva mai târziu...

— De ce ?

— Călaule !.. Mă mai întreb ?.. Tu nu vezi că mor de foame și de sete ?..

— Vreați să beați mai întâi puțin lapte ; vreați să înghiți torente de lapte...

— Măi de to nbe !.. Ai dreptate, dragul meu, și mă mir eu însumi cum am putut să-ți pun o întrebare atât de prostescă.

Dar vorba este, de unde să bem lapte ?

— Ești o:b, dragul meu ?... Nu vezi oare că laptele curge în valuri din pieptul d-nei Iona ?

— A !..

Totor apropie luntrea și se apucă cu amândouă mâinile de mamela balenei. Același lucru îl făcu și Merinos.

Cum erau acum ascunși amândouă de capitul stâncii madreporice, balena nu-i vedea și dânsii își puteau continua în liniște cina.

Era o cină formidabilă și comică !

Beau amândouă, cu gura plină, cu gâtul plin, fără să se mai sature, fără să răsuflă.

D-zeule !.. Ce beție !.. Ce sensualitate !.. Cât de bun, cât de dulce, cât de delicios li se părea laptele acela !..

În adevăr se părea că n'aveau să se mai sature.

Trebuie să ne gândim însă, că de când părăsiseră orașul Morgan nu mai băuseră nimica alt-ceva, de cât lichidul de cocos, care le incendia sângele.

Timp de un sfert de oră, absorbiră ast-fel laptele balenei, cu o lăcomie de nedescris.

În cele din urmă, Totor exclamă :

— Oh !.. nu mă pot !.. M'am umflat

ca un boloboc... Trebuie să fac impresia unui vițel, care a scăpat din coteț la sinul mamei...

— Și eu de asemenea.

— Da, da... suntem amândouă ca niște pul de balenă..

«Ah !.. d-nă Iona, scumpă bine-făcătoare, cât de mult îți datorăm !

«Și tu tată, tu care ai fost un adevărat eroi de legendă, dacă ai putea contempla acțiunile fiului tău !..

«Și tu, rege al lănei, de ce nu poți oare veni să-ți privești copilul, sugând lapte de la pieptul unei balene !..

Merinos, care-și recăpătase toată energia, exclamă :

— Ce păcat că nu putem fotografia spectacolul acesta !.. Ce carte poștală splendidă am făuri !..

«Ar fi o probă, căci de sigur că nu vor voi să ne creadă pe cuvânt.

(Va urma)

O frumusețe malgașă

Frumusețile negre din Madagascar

Frumusețea unui tip nu atârna în tot-d'una de culoarea feței. Așa în cât, chiar femeia malgașă, a căreia fotografie o reproducem, ar putea rivaliza în frumusețe cu europencele noastre, dacă ar avea buzele ceva mai subțiri.

După modul de peptănare al părului său, împărțit în două prii o cărare trasă în mijlocul capului, recunoști îndată o femeie sakalavă.

Tribul acesta locuiește între băile Morondava și Passandava, toată partea insulei mărginită la est de către înaltele platouri Imerina și la vest de canalul Mozambic.

Femeile sakalave sunt de obicei mici de statură ; dar cele mai multe, au mijlocul foarte bine făcut.

După cum se poate vedea în fotografia noastră, expresiunea feței este bună și interesantă.

Nu sunt de loc ca acele creaturi respingătoare, hidoase, care au fost aduse

une-orî și în Europa, și care-ți produc o atât de tristă impresie despre rasa neagră.

Femeile sakalave sunt foarte cochete. Ele se înnebunesc după șiragurile de mărgelale albe, pe care le poartă la gât cu multă mândrie, și după inelele de argint, care strălucesc foarte frumos pe pielea lor neagră. Unele dintre ele își lipesc pe nări câte o piesă de argint de 50 de bani.

Gustul lor pentru bijuteriile strălucitoare le face de multe orî să fie cu totul lipsite de estetică; așa, de exemplu, atunci când își atarnă de urechi niște cercei rotunzi, cu un diametru de 6 până la 10 centimetri.

Femeile sakalave au adoptat în parte costumul femeilor europene; va veni în curând vremea, când nu se vor deosebi de ele prin altă-ceva, de cât doar prin colorarea pielii.

Pentru moment, ele sunt servitoarele supuse ale indigenului care le-a luat în căsătorie.

Și pe când stăpânul ei stă tolănit la soare sau perorează în întrunirile publice, femeia recoltează orezul și poartă de grija casei.

Restul timpului și-l petrece pieptănându-se și dansând raduba.

Religiunea lor este foarte rudimentară. Cred în Zanabany (acela care a creat), dar n-au despre zeul acesta de cât o foarte vagă concepție și lasă grija regulamentării soartei lor, pe seama sikidilor (vrăjitori).

Femeile sakalave adoră muzica; nimic nu le este mai plăcut de cât să stea seara înaintea colibelor, ascultând sunetele dulci ale unei muzici îndepărtate, și așteptându-și soțul sau iubitul.

Silvan.

CETATEA TORTURILOR

ROMAN DE AVENTURI

— Urmare —

Lanternele multi-culore nu iluminau de cât strada.

Deasupra locuințelor, între acoperișuri și boltă, era o forță întunecată.

Dacă am fi putut ajunge pînă acolo, am fi putut avea norocul de a vedea, fără să fim văzuți. Casele se atingeau unele de altele, așa în cât am fi putut înainta neobservați făcând uz, bine înțeles, de cea mai mare prudență.

Cum, în ce mod am ajuns până la acoperișuri mă întreb și astăzi încă.

Asperitățile stîncilor ne-au ajutat mult; erau de asemenea, din loc în loc, niște tufe de flori, care ne ofereau un adăpost sigur.

De alt-fel, la ora aceea, străzile erau aproape deșerte. În toate bucătăriile se simțea miros de friptură.

De o dată, un strigăt spăimîntător se ridică, dominînd toate celelalte zgomote. Il voi auzi în tot-d'a-una strigătul acesta. Părea că conține în sine toată neliniștea sufletelor omenești, toată oroarea torturilor, suportate și nu știu ce încă, de o groază inexplicabilă și de o disperare rugătoare. Nimeni, în tot orașul, nu păru să dea atenție acestui strigăt.

Noi înaintam mereu. Un guzgan mare țâșni printre picioarele lui Herman. Profesorul mormăi printre dinți:

— Nu-ți fie teamă, prostule; acum n'am venit aici pentru mine.

Nu știu pentru ce, mi-a venit să rîd, când am ridicat privirea și am văzut spatele încovoiat al lui Herman. Grozav mai semăna în momentele acelea cu un crocodil.

De o dată, Herman se opri cu bruscetă; m'am apropiat binișor de dînsul, și am privit.

Ajunsesem de-asupra unei curți mari, în interiorul unei case.

Era mai de grabă o grădină, de cât o curte.

Flori minunate creșteau în toate părțile, flori, care din pricina eternei lipse de lumină, căpătaseră niște culori bizare.

Lanterne în ghirlande, proiectau lumină multicolore.

În mijlocul curții, un om stătea într'un fel de fotoliu. Purta o roche scumpă, foarte frumos brodată, și la pălărie avea până de păun, semn distinctiv al claselor mai înalte.

Spre marea mea mirare, am recunoscut — și nu putea să mai rămăie nici o îndoială — am recunoscut în nobilul acela pe cerșetorul care ne eșise de două orî în cale.

În fața lui, un fel de atlet, calău sau soldat, stătea nemișcat, ținînd legat cu o frînghie un obiect care palpita.

Oare era un om?

Da, era un om, un om de rasă albă. Puteai ghici chiar, după linia pronunțată a umerilor săi, că omul acela fusese puternic când-va.

Stătea întins la pămînt ca o cârpă. Genuchiile trebuiau să-i fie dezarticulate, pentru că ținea picioarele îndoite.

Nu puteai deosebi cum erau așezate brațele. Între omoplați foarte o rană, fără veche, căci plaga era pe jumătate cicatrizată. Nu era însă închisă peste tot, căci două vertebre apăreau descoperite.

Omul care stătea pe scaun, magnatul

chinez, îi vorbea cu cea mai mare dulceață.

— Fii logic, spunea dînsul, de ce nu vorești să ne răspunzi?

Sunt șapte ani de când durează situația aceasta; nu ți-e de ajuns? Ce te mai reține aici?

Tremurătura nervoasă a celui chinuit se accentuă. El răspunse. Și eu mă întrebam dacă vocea pe care o auzeam era în adevăr o voce omenească.

— Speranța că voi muri în curând.

— Oh!.. medicii noștri sunt foarte savanți, și d-ta ești tîner; nu trebuie să fii atât de disperat. Mai poți trăi încă trei-zeci, patru-zeci de ani, și mai mult încă, poate.

O tremurătură, un horcăit, îi răspunseră; nimic alt-ceva.

— Haide, gîndește-te. E pentru ultima oară. Veți răspunde și veți fi liber. Gîndește-te bine: liber!.. Ținera d-tale soție te așteaptă mereu. Ultimul d-tale copil a devenit acum băiat mare. A-mîndouă copiii așteaptă mereu sosirea d-tale. Adese-orî plîng... Mama lor de asemenea.

Obiectul, ființa care stătea lungită la pămînt, ridică capul. Dar nici un răspuns nu se auzi.

— Ce ordonă Tsing-Ling-Tuan? întrebă călăul.

— Cu cea mai mare părere de rău, mă ved nevoit să-ți dau ordinul de a lucra.

— Pana de corb?

— Îmi pare foarte rău că trebuie să ajungem până acolo.

Călăul scoase din buzunar o pană lungă, neagră. Se aplecă, își puse mâinile pe vertebrele descoperite ale supliciului, și făcu un gest pe care nu l'înțelesi.

Omul întins la pămînt, se ridică deodată; apoi recăzu, scoțînd un hohot strident de răs.

— Ei bine? întrebă Tsing-Ling.

— Voi... voi... Eu... Ce vrei să știți? S'a sfîrșit de-acuma!.. nu mai pot!.. nu mai pot!..

— Vezi, așa!.. Devii cuminte. Îmi pare și mie foarte bine și mă căesc că te-am făcut să suferi așa de mult. Dar de acum s'a sfîrșit. În curând vei fi liber, vei părăsi pentru tot-d'a-una locurile acestea, care ți-au fost atât de nefaste. Vorbește repede.

Călăul întinse supliciului o băutură întăritoare.

— Ce vrei să știți? zise el.

— Știi bine. Trei întrebări lămurite asupra mobilizării coloniale. Mi se pare că ți le-am mai spus și altă-dată. D-ta singur puteai cunoaște asemenea amănunte, și de aceea te-am ales.

— Acuma năvăli dintr-o dată lumina în spiritul meu.

Chinezii formează un popor, pe care noi nu-l putem cunoaște, nu-l putem înțelege.

Chinezii sunt tot așa de străini de noi

cum ar fi de exemplu locuitorii unei alte planete.

În realitate, Herman și cu mine ne aflam în momentele acelea într-o altă lume, și aveam soluția unei probleme, pe care nici un european n'ar fi putut să încerce a o aprofunda.

În Australia, în America, în o mulțime de colonii orientale, în Africa de asemenea, Chinezii s'au răspândit foarte mult, de o bucată de vreme.

Muncitorii inteligenți, dibaci, răbdători și sobri, au putut lesne înlocui muncitorii indigeni, foarte leneși de felul lor. I-a fost lesne de asemenea să lupte și cu europenii, pentru că aceștia aveau pe acolo un dușman mare: climatul.

Pretutindenti chinezul se conformează regulilor stabilite; cere plată mică pentru munca sa și ascultă cu cea mai mare atenție toate legile.

Dar toate acestea nu sunt de cât în aparență, în viața exterioară, nu sunt de cât un șiretlic pentru a putea ascunde mai bine adevărul.

În realitate toți chinezii fac parte din societăți secrete, cum sunt de exemplu «Ghee hok», «Thien te hoe» și multe altele; sunt niște asociațiuni misterioase, niște adunări secrete, cari au rămas întotdeauna nedescoperite, cu toate că s'au făcut de multe ori cele mai amănunțite cercetări de către oamenii cei mai pricepuți în ast-fel de lucruri.

Aceasta din cauză că organizația criminală a acestor asociații este cu mult superioară organizației noastre polițienești.

Și apoi numărul acestor asociații este infinit.

De aceea în toate coloniile în cari sunt întrebuințați chinezii, poliția trebuie să renunțe pentru totdeauna a mai descoperi multe crime, multe asasinat, multe dispariții misterioase.

Toți aceia cari au trăit prin Indo-China, prin Oceania sau prin America, știu ce să creadă din acest punct de vedere.

Întâmplarea ne condusesese acum în fața uneia din acele asociații misterioase, în care fiindte diabolice lucrau cu fanatism pe socoteala unei zeități atotputernice, care trebuia să-și aibă de sigur rezidența unde-va în mijlocul Cerescului imperiū.

N'aș fi putut să spun cărei secte aparțineau chinezii pe cari îi observam în momentele acelea; nu erau boxerii, nici altă sectă asemănătoare.

Dar considerând caracterul persoanelor care dispăreau de o bucată de vreme, având în vedere întrebările care erau puse supliciatului, era evident că ne aflam în fața unei asociații de spionaj politic, care nu se dă îndărăt de la nici un mijloc, spre a cunoaște secretele de guvernământ ale oamenilor de rasă albă.

În ce scop?

Vre un război viitor poate, sau vre-o

operațiune financiară. V'aș putea să spun. Atâta știu, că întrebările pe care le auziam erau foarte lămurite, și coprindeau chestiuni de un interes vital pentru ținuturile acelea.

Se va înțelege deci lesne, pentru care motive nu pot reproduce aici întrebările și răspunsurile pe care le-am auzit.

Nenorocitul vorbi fără să se opriască, cu vocea exaltată, cu un fel de grabă ne bună.

După ce stârși, Tsing-Ling îi zise:

— Foarte bine. Văd că n'ai mințit. Ai spus întreg adevărul.

Acuma îmi voi lua rămas bun de la d-ta, și te voi ruga să mă erți, pentru faptul că nu m'am putut purta în totdeauna cu d-ta, cu toată atenția pe care o meriți. «Acuma vei putea în sfârșit să găsești liniștea»...

«Să-l conduceți pe domnul, cu tot respectul pe care i-l datorăm, adăugă dînsul cu o intonație bizară, în care mi s'a părut că disting nu știu ce ironie crudă.

— Fii atent!.. îmi șopti Herman. Lucrul acesta ne privește de aproape. Trebuie să aflăm acum în ce mod și pe unde vom eși de aici. Să mergem după ei.

Două servitori culcaseră cu mult respect, într-o letieră, corpul europeanului, care acumă părea mort. Văzurăm capul nenorocitului răsturnat peste spate; nu mai era nici o licărire de viață în fundul acelor ochi, cari vărsaseră atâtea lacrimi. I se dădu de băut și putu acum să-și mai revie puțin în fire. Il ridicară și porniră cu dînsul.

Servitorii străbătură o stradă, și nici nu-î mai putură urma; dar, înaintând în diagonală, ne era cu puțină să-i observăm de la postul nostru, pînă foarte departe.

Înaintărăm pe acoperișuri, cu cea mai mare prudență, pînă la un soț special de clădire, care era mai joasă de cât celelalte. Înaintea noastră se întindea zidul unei grădini mari, la intrarea căreia se înălța un dragon de piatră.

Era o grădină minunată ca o feerie, plină peste tot de flori. Predominau crisantemele licăritoare. Mii de lămpi suspendate în toate părțile, păreau și ele niște flori de o specialitate necunoscută. În mijlocul grădinei era un lac vast, pe malul căruia se înălțau poetici nenufări.

Iriși solitari reflectau pe imaculata albeață a petalelor lor toate culorile de prin prejur.

Puteam urmări foarte bine cu vederea pe purtătorii litierelor. Ei mergeau de-a lungul lacului, și păreau că se îndreaptă spre un cedru mare, ale căruia ramuri gigantice se curbau d'asupra părelor stâncei, formând un tel de d'mă.

Mi se păru că observ în trunchiul acestui arbore, ceva mai întunecat, care semăna foarte bine cu o poartă ascunsă.

Omul din litieră se ridicase aproape,

zguduit de nu știu ce formidabilă bucurie interioară, speranța vieții.

Vă!.. Făgăduiala lui Tsing-Ling nu era de cât o amăgire.

Servitorii se opriră.

Încrățitură largă se formară pe suprafața lacului; nenufarii și irișii tremurau. Din apă văzurăm ridicându-se capetele hidoase ale negrilor caimani australieni.

Litiera se clătină și omul căzu în mijlocul bestiilor.

Se produse o agitare mare, și se auziră falcă scrâșnind. Apoi, undele liniștite reflectară din nou lumina lămpilor, în mijlocul grădinei deșerte.

— Frumos! murmură Herman.

CAP. IV

Nu mai aveam atunci timpul să cugetăm asupra ororilor pe cari le credeam. Și apoi, nervii noștri nu puteau rămânea mereu încordați; trebuia să facem ceva, să lucrăm într'un mod oarecare.

De-o dată, așa de aproape de noi, în cât eu însumi era să scot un strigăt, se înălță urlatul pe care l'auzisem mai înainte.

Mi-am aplecat ochii. Sub acoperișul pe care pășiam, înainta galeria de lemn a unui balcon, care închidea ușa unei camere ce dedea în stradă.

Lângă zid era așezat un divan; aplecându-te mai mult, puteai vedea un bătrân întins aleme; alături de dînsul erau instrumentele întrebuințate de către fumătorii de opium.

Mirosul puternic al opiumului se ridică chiar până la noi. Bătrânul părea mulțumit, fericit.

— Peste puțin îl văzurăm sculându-se; cu un gong, lovi în zid.

Un servitor apără.

— Aduceți-mi femeia! ordonă bătrânul, cu vocea scurtă.

Auzirăm o ușă deschizându-se, apoi, niște pași cari coborau niște trepte.

Zgomotele cari se urcară în urmă până la noi, ne făcură să ghicim că servitorul avea de a face cu o mulțime de șoareci, a căror liniște o turbură.

Apoi îl auzirăm urcându-se, cu un pas mai greoi.

Un foșnet de perne și de ștofe, ne făcu să înțelegem că un corp fusese depus pe divan.

Bătrânul își înălțase capul, și o expresie de bucurie sălbatecă iluminase fața sa galbenă.

O muzică sfâșietoare se înălță; flautele prinseră a plânge, întovărășite de ritmul greoi al gongurilor.

Dar bătrânul se lăsă să cadă din nou pe perne, își aprinsese pipa, și părea că nu mai cugetă la nimica.

Zgomotul instrumentelor muzicale îi acoperi vocea, și Herman îmi șopti la ureche:

— Ai meritu harta la d-ta?

— Da.

— Dă-mi-o. Știi în ce punct suntem acum?

Desfăcuți harta în grabă.

— Iată, zise el, punctul în care cred că ne aflăm acum.

— Foarte bine. Tot așa cred și eu. Atunci, nu suntem de loc departe de punctul în care aplecându-ne cu urechea la pământ, am auzit strigăte.

— Iată și punctul acela, murmură el.

— Sunt sigur că trebuie să existe unde-va, pe aici, o țărmă; nu se poate să mă înșel.

«Nu te mișca de aici, și supraveghează tot ce se va petrece.

«Eu mă duc să văd pe unde vom putea eși, căci, fără îndoială, multă vreme nu vom putea rămâne prin părțile acestea.

Se vor petrece de sigur lucruri extraordinare; dar te rog să nu faci nici o mișcare până când nu mă voi reîntoarce.

Și cu cuvintele acestea se strecură dealungul stâncii și se pierdu în umbră.

Muzica încetă. Un gemăt înăbușit se ridică deodată în camera tăcută.

Bătrânul tresări și se ridică. O moleșală de beție îi inunda ochii.

— Doamnă, zise dinsul, sunt fericit că te văd deșteaptă. Cum te mai simți cu rana?

Nimeni nu-i răspunse; dinsul continuă:

— Nici nu ți-ai putea face idee cât sunt de întristat. Dar ce voiți?

Suntem nevoiți să avem guzganți, și să-i facem să trăiască. Gândește-te și d-ta, guzganții sunt aliișii noștri cei mai puternici. Mulțămia lor, putem învinge mereu toate sforțările europenilor. Cine poate răspândi mai bine de cât ei, ciurma și tifosul?

«Dar fii fără teamă, doamnă; acela care te-a atacat într'un mod așa de crud, nu-ți va comunica nici o boală. Ținem prea mult la d-ta, pentru a risca să te pierdem.

O plângere încetă și dulce se ridică din umbră.

Bătrânul reluă:

— Fără îndoială, doamnă, suferi, înțeleg bine lucrul acesta. Și crede-mă, eu însumi sunt tot așa de întristat ca și d-ta... Ai văzut bine ce măsuri am luat pentru ca un asemenea accident să nu se mai repete. De ce n'ai chemat în ajutor când guzganul acela s'a repezit asupra degetului d-tale?

E un accident, un simplu accident, și noi nu suntem nici de cum răspunzători.

Cu toate acestea, te rog să nu fii desপরাতা. Dacă toată știința noastră nu va putea determina creșterea la loc a acestui deget, cel puțin artiștii noștri se vor pricepe să-ți făurească o biju erie tot așa de minunată ca cea pierdută. Dar parl cam obosită, doamnă. Cred că a sosit acum momentul să vorbim despre alt-ceva.

Am auzit un murmur de oroare, un

gemăt smuls de o neliniște fără nume.

Muzicele enervate începură să cânte din nou. Bătrânul se învâlu într'un nor de fum, și se sculă împleticindu-se.

De-odată, în cea-laltă extremitate a casei, îl văzu pe Herman, care înainta, târându-se.

Fără îndoială, trebuie să fi găsit ceva, căci înși făcu semn cu mâna.

Apoi se apropie de marginea acoperișului, și privi în casă. După tresărirea care-i zgudui corpul, am înțeles că dinsul vedea până în fundul încăperii, și că ceea ce vedea, era în adevăr emoționant.

Se auzi din nou vocea bătrânului:

— Ce vorești, doamnă?

«Timp de trei ani ai fost favorita lui Tsing-Ling, și cu tot dezgustul adânc pe care-l arăta în tot d-a-una pentru rasa noastră, cred că în intervalul acesta n'ai avut a te plânge de multe lucruri.

Dar prințul s'a obosit de d-ta, și mi te-a dăruit mie.

Era dreptul său să te dăruiască, și datoria mea să te primesc. Numai că, eu nu mai sunt acumă tânăr.

Imi trebuiesc plăceri de vârsta mea; și n'am altă bucurie, sărman bătrân ce

sunt, decât aceia de a inventa în beția opiumului, torturi noi, pe cari să le încerc apoi, asupra victimelor mele.

«Trebuie să-ți fie milă de mine, și să mă lași să-mi fac micile mele plăceri. Sunt un sărman bătrân, cu totul neofensiv.

Apoi, vocea i se irită și deveni sălbatică.

— Haide, servitoare, sclavă, trebuie să-ți ascuți stăpânul, mă înțelegi?

De ce te-ai retras în umbră? Crezi că vei putea să fugi? Ah!.. ah!.. vei suferi, vei suferi mereu, și suferința ta va mai reda puțină căldură sângelui meu îmbătrânit! În picioare, sclavă! A! ah! ce părere ai despre noul meu supliciu!

Strigătul, strigătul acela teribil țâșni din nou din umbră.

Neputând vedea nimica, îl privi pe Herman. Dar, mai înainte de a fi avut vreme să mă înspăimânt de paloarea feței sale și de expresiunea sălbatică a ochilor săi, îl văzu apucându-și revolverul.

(Va urma)

Danșatori Duk-Duk

JUCĂTORII DUK-DUK

Musica și danșul sunt elementele principale în viața locuitorilor din insulele mării Pacific. Polinezii, Melanezii și Micronezii sunt fervenți adoratori ai jocurilor. Muzica și jocul au la dânsii un caracter cu totul religios, și demonii pre-

zintă pentru aceste popoare un rol destul de însemnat.

Jucătorii Duk-duk — așa sunt numiți — înfațșează după cum se vede în ilustrația noastră, pe demoni. Ei sunt preoți, cari sub această mască atât de stranie execută danșurile cele mai curioase.

OBICEIURI, CREDINȚE, LEGENDE

LEGENDA SĂLCIEI

Lacul se întindea cât puteai cuprinde cu vederea, cu apele lui limpezi, liniștite, străvezi.

Și calmul care plutea pe suprafața lui, era atât de mare, în cât se pare că ne transportaserăm într-o altă lume; doar sălciile de pe margini se mișcau într-o legănare încetă și ritmată.

Și în liniștea aceea, care avea ceva tainic într'nsa, ți se părea că șuerul trestiiilor îngână par'că, un cânt de părere de rău. Ba dacă ascultați mai mult și mai bine, ți se lămuria în auz un plâns încet și nespus de îndușător.

Din când în când pe întinderea străvezie a apelor albastre răsărea câte un ochiul mai mare, care se profila distinct un moment, pentru a dispărea apoi, confundându-se cu imensitatea apei; era vre-o pasăre de baltă care în sbor pripit de lăsară spre fund, pentru a se ivi după câte-va clipe din nou, la o distanță mare.

«Luntrea înainta încet, stirnind în jurul ei mișcări de apă ondulate; vislașul abia mișca din lopeți, și liniștea din jurul nostru era așa de mare, în cât nici unul dintre noi nu îndrăznea s'o turbure.

De ce ar fi plângând sălciile oare? întrebai eu de-o dată, chinuit mereu de a celaș gând.

— Sălciile? repetă vislașul visător. Apoi, așa le este dat lor să plângă mereu...

Când e furtună, se îndoaie repede și se apleacă pină la pământ, și vijie într'un plâns amar și jaloic; când e vreme liniștită, susură mai încetșor acelaș plâns plin de jale...

«Ce d-ta nu știi povestea sălciei?..

— N'o știu.

— Apoi, domnule, pe la noi o știu și copiii.

— Vrei să mi-o spui și mie?..

— Să ți-o spun.

«În vremuri îndepărtate — pe când să fi fost n'aș putea să ți-o spun — trăia în satul nostru un moș bătrân. Avea o barbă albă, mare, frumoasă, și era bun și blajin, de-l iubia toată lumea.

Și moșul acesta avea o fată mândră și frumoasă și vrednică, pe care o iubea cum își iubia lumina ochilor.

Trăiau amândoi în casa lor, liniștiți, muncitori, mulțumiți de soarta pe care le-o rezervase Domnul.

Câte-odată moșul vorbea fetei de măritis; dar copila nici nu voia să-l audă. Ea îi răspundea în tot-d'auna că va trăi de-apururi tot lângă tatăl ei.

Intr-o zi însă, veni în satul nostru un flăcău străin, și trase drept la casa moșneagului, care avea renumele de a fi cea mai primitoare și mai darnică.

Bietul om îl primi cu dragă inimă,

nebănuind de loc că primea un dușman.

Se vede că flăcăul o fi fost frumos și-o fi avut ochii săgetători, că fata se simți turburată cum îl văzu.

Străinul fu ospătat după datinele noastre strămoșești, și apoi fu condus să se culce, în încăperea cea mai curată pe care o aveau.

Dar străinul acesta, era om blestemat, și venise acolo cu gânduri rele.

Bătrânul avea bani strânși din tinerețe, și multă lume începuse să șoptească în jurul numelui său.

Peste noapte străinul se sculă binișor și tiptil, tiptil, intră în odaia moșneagului.

Fata dormia singură într-o altă cameră.

Ce să-ți mai spun? Moșneagul a fost găsit a doua zi dimineața mort, iar străinul dispăruse.

Fata își jelea ca o nebună părintele, și toată lumea îl acuză de omor pe străinul care dormise la dânsul.

Cei mai mari cercetară lucrurile de aproape, și dădură de urmele ucigașului.

Fu legat cot la cot și dus în fața cadavrului.

Dânsul tăgăduia mereu.

— Eu nici n'am fost prin satul acesta!.. striga în gura mare.

Atunci fu adus în fața copilei.

— N'a dormit omul acesta în casa voastră, în noaptea crimei?.. o întrebară.

Copila își ridică ochii umflați de plâns spre criminal. Știa bine că dânsul este. Dar în clipa aceea, nu știu ce privire vrăjitoare porni din ochii străinului, că ea se înfioră toată, și răspunse tremurând:

— Nu, n'a fost acesta; a fost un altul.

Străinul n'avea nici un ban la dânsul, și stăpânirea, văzând că nu poate să-l dovedească, i-a dat drumul.

«A mai fost zarvă mare, o zi, două, dar apoi, uitarea s'a așternut și aici, cum se așterne pretutindeni.

Spun bătrânii, că în noaptea de veghe pe care și-a petrecut-o copila singurică, la căpătâiul tatălui ei, buzele moșneagului s'ar fi mișcat, și o șoptă ar fi pornit dintre ele:

«— Ce-ai făcut copila mea?

«A doua zi dimineață, vecinii au găsit-o cu părul pe jumătate albit.

Și din ziua aceea, biata copilă n'a mai avut ceas de odihnă. Plângea neînterupt la Cel Atot puternic s'o izbăvească de o viață atât de ticăloasă.

«Dumnezeu, care vede din înălțimea cerului durerile tuturor, se înduioșă de rugămintele fierbinți ale fetei, și în bunăta sa cerească o prefăcu într-o sălcie...

«De-atunci au răsărit sălciile pe marginele lacului acesta, și s'au răspândit în urmă în lumea întreagă.

«De aceea, și plânsul lor este mai tainic pînă părțile acestea...»

Vislașul tăcu, și apăsă lopețile cu mai multă putere.

Aceiași tăcere tainică domnea în jurul nostru; apa se întindea liniștită, senină, străvezie; doar sălciile de pe mal își susurau fără întrerupere, plânsul lor jalnic, induioșător.

«Și-acum, mi se părea adevă că aud în depărtare un plâns omenesc... Toată ziua am fost trist, și m'am gândit la povestea sălciei.

C. Lora.

«GYM KHANA»

Ilustrația reprezintă o scenă a unui foarte mult cultivat sport de iarnă în Elveția.

Concurenții construiesc niște talpice pe care se așează doi oameni. Din virtul

O învingătoare în sportul «Gym khana»

talpicelor pornește un fel de hățuri, pe care le ține concurentul său concurenta și de abilitatea cărora depinde ca sânița să nu se răstoarne, de îndată ce pornește din vârful dealului. Acest sport se numește «Gymkhana».

Execuțiile pirajilor în Anam

Ziua a început într-o tristeță imposibilă de descris. Apoi de o dată soarele răsări de după pădure și căldura deveni de-odată sufocantă.

O atmosferă de foc învăluise satul și citadela, pe când lucrurile se iluminau de o lumină orbitoare.

Anamiții mergeau grăbiți pe străzi și se aruncau la întâmplare în bărci, uni peste alții, cu riscul de a le face să se scufunde.

Vaslași stăteau aplecați d.-asupra lopeților și pe apa albastră și adâncă începu o cursă înfrigurată, o mișcare extravagantă și repede.

Totul se agita acum, totul se mișca și gesticula. Erau acolo bărbați, femei, copii și bătrâni. Colibele de bambus erau părăsite, străzile rămăseseră moarte. Păvăliile erau închise.

Ce spectacol, ce curiozitate pasionantă atrăgea cu grămada mulțimea aceea care de obicei era așa de leneșă și de inertă?

De ce se îngrămădesc cu toții în spre țărmul de nisip galben, care urcă de la fluviu încolo într-o pantă dulce și care de obicei rămâne așa de deșertă?

Se duc pentru că se va întâmpla moarte acolo și misterul morții are asupra oamenilor o atracție atotputernică.

O execuție capitală fusese anunțată și execuțiile acestea deveniseră foarte rare de o bucată de vreme.

Perioada de ocupație succedase perioadelor de cucerire; pirateria devenise mai rară, se îndepărtase, se intimidase.

Banalele dăduse înapoi, fricoase, pentru că europenii nu cunosc pentru asemenea oameni de cât o singură pedeapsă: pedeapsa cu moartea.

Acelea dintre ele care mai posedă încă arme, nu se aventurează de cât cu multă teamă dincolo de deșerturile împădurite de la Laos.

Cu toate acestea, din când în când, uni din acești piraiți sunt surprinși.

A doua zi chiar sunt judecați de către o curte marțială și a treia zi în zorii sunt decapitați.

Nici o dată nu se acordă grația. Guvernul mai vrea să dea încă exemple palpabile, pentru că numai ast-fel va asigura într-un mod definitiv liniștea țării.

Aceia care au mai rămas încă nesupuși, trebuie să se supue fără întârziere.

Și dacă e să spunem tot adevărul, chiar înșiși indigenii văd funcționând această justiție expeditivă fără multă părere de rău.

La început piraiții erau apărători soluți; atunci aveau în partea lor întreaga populație. Erau ascunși și la nevoie apărați.

Dar când au început ca să fie urmăriți ca niște fiare sălbatice, când capetele lor au fost puse la pret, văzându-se amenințați să moară de foame, piraiții s'au abătut asupra fraților lor și au început atunci niște masacre și niște devastări îngrozitoare.

Aceia care fuseseră condamnați acum la moarte săvârșiseră cele mai mari barbarii și-și câștigaseră o reputație de temut.

Ei trăiseră numai în singe și în incendii; aceia dintre inimiți care avuseseră nenorocul să fie prinși de vii, fuseseră mutilați într-un mod îngrozitor. De prin multe sate răpiseră fete tinere

și numeroși bătrâni fuseseră masacrați.

Pe ori unde trecuseră, scăpând mereu de urmărirea trupelor, nu lăseseră în urma lor de cât numai pământ și apă.

De aceea și judecata lor fusese numai de formă; de alt-fel, oamenii aceia erau siguri că vor fi condamnați la moarte și nu așteptau nici un pic de milă de la nimeni.

Iată-i acum eșind din închisoarea în care stăteau abia de o zi, obiectul curiozității și al groazei generale.

Mergeau legați două câte două, fumându-și cu cea mai mare nepăsare ultima țigaretă.

Înainte de plecare fuseseră întrebați, după obicei, care le era ultima dorință.

Șapte dintre ei ceruseră șum-șum — un fel de rachiu de orez de o calitate inferioară. Cel de al optulea ceru asistența unui preot budist, religioasă în care se născuse.

De alt-fel, religioșii lor le rezervă neantul; ei nu cunosc nici pedeapsă, nici recompensă pentru sufletele lor, așa în cât cererea piratului era oarecum neexplicabilă.

Cu toate acestea guvernatorul anamit al citadelei veni; dânsul reprezintă zeitatea, în împrejurările solemne.

Cortegeul mergea încet; era o căldură infernală.

Piraiții luă loc într-o barcă largă și fură înconjurați de trupe.

Alți soldați luă loc în alte bărci și flota se puse în mișcare; o tăcere completă domnea acum.

De o dată un cântec bizar se ridică din barca principală, un cântec lugubru și încet, ritmat de scufundarea lopeților în apa liniștită.

Nici nu s'ar putea face cine-va idee de armonia aceea sălbatică și măreață în același timp.

Fraza începea cu o notă gravă, înăbușită și totuși puternică; se continua ast-

fel câte-va secunde, apoi se sfârșia cu un soi de urlat prelungit, pe aceeași notă, dar cu două octave mai sus.

Erau piraiți salutând moartea!

Și cu toate că europenii care stău de mai multă vreme în Anam s'au cam săturat de priveliștea decapitărilor, se înfioară fără de voce auzind o astfel de melopee eșind din niște guri care în curând vor fi închise pentru tot-d'a-una.

* * *

Apoi urmă debarcarea pe cel-lalt țărm, pe terenul de nisip mișcător.

Trupa era postată la locul ei; îndărătul zuavilor în ținută de serviciu, o populație numeroasă era îngrămădită, agitându-se și gesticulând.

Femeile și tinerile fete mai ales, se agitău, amestecându-și risetele lor argintii în zgomotul lor general.

Nimic nu putea fi mai pitoresc de cât acea continuă alergare a unor corpuri tinere și îmbrăcate cu cele mai colorate stofe, care se îngrămădeau peste soldați, cătând să vadă priveliștea cât le va fi mai de aproape.

Nu se dau nici un fel de onoruri; trîmbițele și tobele rămân tăcute.

Condamnații fură aduși două câte două, tot în ordinea de la început, pînă la locul decapitării.

Ei fură siliți să-și sape singuri mormintele; operația aceasta fu cât se poate de lungă și publicul începea să devie cu totul nerăbdător.

Căpitanul care comanda parada făcu un semn, interpretul comunică o comandă și condamnații veniră ei înșiși să se așeze la locul decapitării.

Operația în sine nu prezintă mare interes; descrierea ei ar constitui mai curând un obiect de groază pentru cititorii, de care voim să-l scutim.

Blaz.

MAȘTILE GALBENE

MARE ROMAN DE AVENTURI

— Urmare —

Tânărul englezică rise cu poftă de mura furioasă a compatriotului ei.

În momentul acela intra servitoarea. Aducea o scrisoare.

— A fost adusă chiar acuma, domnule.

— O scrisoare pentru mine!

Romancierul deschise repede scrisoarea și avu o exclamare de ciudă.

Scrisoarea nu conținea de cât aceste câte-va linii, foarte lămurite:

«Zăvoarele d-tale automate pot servi foarte bine într'un hotel. În drumul de fier însă, efectul lor este nul. În drumul de la Marsilia la Livorno, frumoasa

d-șoară Violeta a adormit. Și după cum lesne poți bănuși, în timpul drumului, am silit-o să vorbească. Iată pentru ce n'ai mai găsit pe nimeni la Stittsheim. Ne pare rău că nu te-am putut preveni mai de mult. Te-am fi putut scuti de călătoria pe care ai făcut-o până la Aix. Te-ai ostenit în zadar pentru a scăpa de supravegherea noastră, căci nimeni nu te urmărea. Cunoscând scopul, puțin ne păsa care va fi itinerariul d-tale.

«Numai un singur lucru; bagă de seamă că nu cum-va răbdarea noastră să ajungă la sfîrșitul ei.

Semnat: M. G.

CAP. II

Jocurile de colori

— Ah! asta-î! dar noi nu mai suntem acum la hotel. Suntem într-o simplă colibă.

Tânărul care pronunțase cuvintele acestea, privia în jurul lui cu un aer plin de uimire.

Era așezat pe un pat de manevră, un pat foarte simplu, ca acelea care sunt întrebuițate în timp de campanie.

Zidurile apăreau, formate din trunchiuri de arbori, unite între ele prin pereți de argilă; nu se vedea de cât o singură fereastră, mică, patrată, umbră în afară de prelungirea prea exagerată a acoperișului.

— Ce înseamnă asta? reluă adolescentul. Colo, pe un pat asemănător cu al meu, doarme și scumpa mea mititică, înamorată de lumină.

În adevăr, lângă zid, o tină fată dormea, întinsă, îmbrăcată pe al doilea pat de campanie.

Era o blondă cu părul de aur; pielea ei transparentă, trăsăturile ei regulate, ofereau cel mai curat tip slav.

Era frumoasă și liniștită, ca madonele din icoane, ca virginele din sfintele imagini ruse.

Corpul ei părăsit în atitudinea instinctivă a somnului, apărea cu niște linii svelte și viguroase.

Un moment tinărul ei tovarăș o privi în tăcere; apoi avu un gest plin de hotărâre și se sculă.

Figura adolescentului oferea cel mai izbitor contrast cu figura tinerei fete care dormea.

Cu părul negru, cu fața neregulată, dar plină de farmec, cu ochii negri și mici, vioi și licăritori, așa de licăritori în cât păreau uneori că voesc să iasă din orbite, personagiul își atrăgea dintr-o dată atenția într-un mod plăcut, cu toate că nu era înalt de statură.

Corpul său se mișca cu ușurință într-o bluză albă de vânătoare, strânsă într-o centură largă; purta de asemenea o pereche de pantaloni largi, după moda orientului.

Dar două lucruri își atrăgeau mai cu seamă atenția.

Picioarele ei erau prea mici, prea aristocratice, prea fin modelate, pentru a putea fi picioare de bărbat, piepănătura avea de asemenea ceva care îi da de bănuț.

Personajul se apropie de fereastră, o șterse cu mâna de praf, și privi afară.

— Ce înseamnă asta? murmură dinșul din noș.

Și cu voce tare continuă:

— Aceasta este curată fantasmagorie. Și cu toate acestea știu bine că eu nu mi-am pierdut mintea. Îmi aduc foarte bine aminte că am adormit în hotelul Independența din Lemberg; e un hotel din mijlocul orașului, peste drum de catedrala principală. Și acum mă deștept

în mijlocul unei câmpii, într-o colibă. Era adevărat.

Afară, cât puteai cuprinde cu vederea, se întindea o câmpie uniformă tîcută, plină de trisești.

Din distanță în distanță numai câte o grupă de arbori mai rupea monotonia tabloului.

Tinărul rămase un moment nemișcat, cu fruntea încrîntă, făcând o efortare pentru a-și concentra toată puterea-i de discernare a lucrurilor.

— E de neînțeles! murmură dînsul în cele din urmă.

Apoi, ridicînd din umeri, adăogă:

— La urma urmei, e zadarnic să-mi mai trudes ceeî. Vîd aici o casă, prin urmare, trebuie să fie și locuitori. Vom afla de la dînsii în ce mod am ajuns aici.

Și cu pasul hotărât, se îndreptă spre use.

Dar în graba sa, nu observă o frîghie care era întinsă de-a curmezișul încăperii, și care servea, fără îndoială, pentru întinsul rufelor.

Bereta se lovi de această frîghie, și fu aruncată la pămînt, fapt care provocă o dezordine generală.

Un val de păr negru se desfășură, căzînd pe umerii adolescentului. Era un păr bogat, superb, care stătuse ascuns până atunci, și care acum se folosea de prilej, pentru a se desfășura în voe.

— Drace!.. excl. mă misteriosul personagi... Asta îmi mai trebuia acum!

Ah!... părul acesta... ar fi trebuit să-l tai de la început... dar n'am avut curajul... Lucian, Lucian al meu îmi iubea foarte mult părul. Și apoi, e lucru foarte greu să te desparți de o asemenea comoară.

Pe cînd vorbea își aranja din nou părul, fixîndu-l sub bonet, pe care îl prinse de astă dată cu mai multă soliditate.

— Nu trebuie să se trădeze cineva singur, murmură dînsul. Pentru moment, până la nouî ordine, nimeni nu trebuie să bănuiască existența mea. Ducea de la Roche-Sonnaille este moartă pentru toată lumea... Studentul Laroche însă, voește să afle ce se petrece aici.

— Cuvintele acestea sunt îndestulătoare, credem, pentru cititorii noștri, cari de sigur, au ghicit de mai înainte adevîrul.

Ducea, pe care am întrezărit-o o noapte în vila Loursinade, Sasa, pensionara bunului doctor Elleviousse, plecată din casa de sănătate împreună cu Mona Labianov, sârmana copilă înebunită, se arăta și acum, după cum ghicise Max Soleil, hotărâtă, energică, păstrîndu-și chiar în cele mai grave împrejurări, cea veselie caracteristică numai parizienilor.

După cum fusese informat romancierul Max Soleil de către bravul vizitî Pavel, ducea plecase din Stittsheim, îndreptîndu-se spre Lemberg.

Din acest oraș al Galiciei plecau două

linii de drum de fer; una se îndreaptă spre sud și se sfîrșește la marea port al Mării Negre, Odesa; cea-laltă merge drept spre est, trece frontiera rusă între stațiile Bridy și Rodzivillev, pentru a se sfîrși la o distanță de 1.100 de kilometri, la Kiev și Kharkov.

Ajungînd la Lemberg, tinăra femeie află că va trebui să aștepte până a doua zi pentru a lua trenul care se îndrepta spre Odesa.

Ea ordonase îndată să i se transporte bagajul la hotelul «Independența», a căruia fațadă bizară se înălța în fața bisericii catedrale.

După ce o instalase pe Mona, — a căreia dulce nebunie era plină de ascultare, — într-o cameră vecină cu a sa, se retrăsese în camera de alături, și se apucase de citit. Cele două camere comunicau printr-o ușă care rămăsese deschisă. În timp ce ducea citea, tinăra fată se perduse într-o interminabilă și incoherentă melopee, pe care o cânta cu jumătate de glas.

Până în momentul acela, își amintea foarte bine de tot ce se petrecuse; dar de atunci înainte constata ea însăși un fel de ruptură.

Știa că deschisese cartea... că începuse să citească. Își amintea chiar că auzise un zgomot care îi atrăsese atenția.

Ce făcuse însă după aceea? Se culcase oare?

Probabil; așa credea, dar nu era de loc sigură.

Și dacă se desbrăcase și se pusese în pat, cum se face că acum se vedea îmbrăcată?... Cum se face că turnul catedralei dispăruse din fața ei?

Deschise ușa și eși afară.

Niște câini mari, cu părul galben, stăteau tolanîți lângă prag... Cum o vîzură, lungiră capetele, lătrară scurt, și apoi se culcară din nou, fără a se mai preocupa de dînsa.

Atunci, se auziră niște pași greoi.

Lora se întoarse în partea din care venia lătratul.

Alături era o altă casă, mai vastă, mai înaltă, dar construită tot din lemn.

Un om venia în spre dînsa, cu pași repezi.

Ce înseamnă asta?

Omul acela îi era cu totul necunoscut și purta uniforma unui moic rus.

Și casa, casa în care era ca și cea de alături, avea aparența unei «izba», după cum câmpia aceia semăna de minune cu una dintre acele legendare stepe ale Rusiei, care par fără început și fără sfîrșit.

Tinăra lată își apăsă fruntea cu mâna.

În adevăr, dacă ar fi înebunit acum, n'ar fi fost de loc mișcată. Avea de ce să-și piardă rațiunea. Adormise la Lemberg, în Austria, și acum avea senzația că se deșteptase în mijlocul unei stepe rusești.

Dar, omul, mujicul, ajunsese aproape de dînsa.

La o distanță de trei pași se opri, își

în crucișă mânele pe piept într-o atitudine de adînc respect, și după ce rămase un moment tăcut, pronunță câte-va cuvinte într-o franțuzească penibilă, cu un accent cântător.

— Ingerii ai bă-te în paza lor, înaltă Excelență !..

Ducesa privi cu atenție omul care-i vorbise.

Avea ochii albaștri, barba blondă foarte lungă, părul scurt, toată ființa sa exprima blîndețea, blîndețea aceea care caracterizează țărănul rus.

— Cine ești d-ta ? întrebă dînsa.

— Sunt Niculae Petrovici, și sunt gata să te servesc, excelență. Trăsura d-tale așteaptă.

— Trăsura mea ?.. murmură tînăra femeie uimită. Trăsura mea ?

— Oh !.. Excelența voastră voește să ridă...

— Dar nu vreați nici de cum să ridă. De unde vine trăsura despre care îmi vorbești ?

— De la stația Ostrov, mi se pare; sau de la o stație și mai îndepărtată chiar, d-tră trebuie s-o știți mai bine de cât mine, Excelență, căci de vreme ce aveți o trăsură, trebuie s-o fi cumpărat sau închiriat de unde-va.

Lara asculta; uimirea ei era din ce în ce mai mare.

Fără nici o îndoială, Neculae Petrovici nu spunea de cât ceea ce credea dînsul că este purul adevăr.

— Numai dacă nu cum-va ți-au dat o dinșit, sfîrși țărănul, cu un accent vădit de emoție și de respect.

— Cine sunt aceia despre cari îmi vorbești ? întrebă tînăra femeie, încruntînd din sprincene.

Omul răspunse cu voce înceată :

— Eu nu sunt de cât un sârman supraveghetor și nu-mi place să vorbesc despre dinșii. Îi ascult, pentru că pedeapsa ar urma îndată, după prima încercare de a nu le asculta cuvîntul... Dar guvernul rus nu îngăduie ca funcționarilor săi să aibă legături cu ast-fel de oameni.

Lara, nerăbdătoare, bătu cu piciorul în pămînt :

— Eu vreau să înțeleg totul... Cine sunt oamenii aceia ?

O exploziune de groază se răspîndi pe figura supraveghetorului, privi cu atenție în jurul său, și apoi, într-o șoaptă, murmură :

— Roșiți.

— Cine sunt aceștia ?

— Revoluționarii ; și coborîndu-și și mai mult vocea, adăugă :

— Dinșii mi-au recomandat să te ascult și să nu primesc nici un ban... Mi-au mai spus să-ți dau cai buni, și să-ți recomand un vizitiu abil, pentru a te conduce mai departe, spre Est.

Spre Est ? Dar unde sunt aici ?

— Oh ! Excelența voastră voește să ridă de mine ?

— Nu voesc nici de cum să ridă... Spune mi ur.de sunt ?

Pariziana încruntă poruncitor din sprincene, și țărănul se hotărî să vorbească :

— Sunteți în stația Boslav, la o distanță de vre-o 20 de verste de Berdichev. (O verstă are 1067 metri).

— În Rusia ?

Omul izbucni într'un hohot de ris ; cu toate acestea, răspunse :

— Da ; în Rusia.

— Și când am sosit aici ?

— Astă noapte. Excelența voastră dormia ; de asemenea și tînăra doamnă blondă... Dînșii mi-au recomandat că nu trebuie să fiți deșteptate... Atunci ați fost conduse în «izba» rezervată funcționarilor în turneu. Bagajul vostru a fost strâns cu îngrijire, și închis într'o ladă specială.

Ducesa nu-l mai asculta.

Dînsa se întreba plină de neliniște, ce însemna aventura aceea bizară.

Revoluționarii ruși o luaseră în primire.

Fusese transportată adormită la Boslaw, pe când dînsa era foarte sigură că se opriese la Lemberg.

Ce înseamnă asta ?

Dar, cu o sforțare puternică, reuși să se stăpânească și ca și cum nimica nu s'ar fi întîmplat, zise :

— Foarte bine... Indată ce tovarășa mea se va deștepta din somn, veți da ordin să se inhame.

— Bine, Excelență.

— Numai că eu n'am afaceri în spre Est, ci în spre Sud... Deci, să-mi cauți un vizitiu care să cunoască bine această direcție.

Dar Neculae făcu un semn negativ cu capul.

— Nu voești ?

— E cu neputință... Roșiți au ordonat să fiți conduse în spre Est... și d-tră trebuie să ascultați, înclinîndu-vă...

Apoi, adăugă :

— Poate că d-tră nu știți... Tot sudul este revoltat... Se ucide, se incendiază, se pradă... Revoluționarii vă voesc binele, și de aceea au ordonat să fiți conduse în spre Est... Gîndiți-vă și d-tră. Niște călători, fără nici un mijloc de apărare, sosesc într'un sat revoltat... Sunt uciși...

Pe cine să acuzi ?... Cum voiți... dar eu vă sfătuesc să vă continuați drumul în spre Est.

Lara rămase tăcută.

Ca o serie repede de imagini cinematografice, ea revăzu toate scenele revoluției rusești.

Războiul în contra Japoniei, înfrîngerile suferite, poporul reclamînd pacea... Apoi, marea mișcare pentru alegerea unei adunări care să fie însărcinată cu elaborarea unei constituții.

Aristocrația hărțuită de partidele democrate, îngrozită de masacrele sângeroase din Polonia, Finlanda, Moscova și Odesa, acordă în sfîrșit crearea unei adunări, «Duma».

D.r fatalitatea revoluțiilor violente

este că ele nu pot fi înăbușite dintr'odată. Numai evoluția singură, conformă legilor naturale, conduce cu pași siguri în spre progres.

Duma a fost constituită.

Dar aproape îndată, a izbucnit un conflict între membrii ei și partidul curței.

Și masacrele s'au continuat cu o violență îndoită.

În momentele acestea de turburare, ducesa, întovărășită de sârmana lipsită de rațiune, se vedea angajată pe teritoriul rus, fără a ști cum... și se vedea apărută chiar de către revoluționari.

Pentru ce o apărau oamenii aceia ?

Lucrul acesta nu l putea ști.

În zadar își cerceta amintirile trecutului. Nici prin familia sa, bogații negustori din Lille, nici prin noua legătură pe care o contractase în urma căsătoriei cu ducele Lucian de Roche Sonaille, n'avea nimic comun cu revoluționarii.

Dar dacă punctele acestea rămăneau întunecate, era un altul foarte luminos.

Supraveghetorul Niculae spusese adevărul.

Orî ce împotrivire ar fi fost zadarnică și chiar primejdioasă.

— Ai dreptate, Neculae Petrovici, zise tînăra femeie. Trăsura și vizitiul să fie gata de drum... Mă duc să-mi deștept tovarășa.

O rază de veselie se răspîndi pe fața țărănului. S'ar fi zis că hotărîrea tinerei femei, era cu totul pe placul său. El se îndreptă îndată spre clădirea principală a stației de poștă.

Cu un gest energic, ducesa se îndreptă în spre camera ei...

Mona dormia mereu.

Pariziana se apropie de patul ei, și aplecându-se de asupra-i, îi acoperi fruntea de sărutări ușoare.

Acest contact dragăstos produsese efectul dorit.

Pleoapele Moniei se ridicară, lăsînd să se vadă două ochi albaștri, senini, adînci și vagi ca apa unui lac... Ea își privi tovarășa și îi surise.

— Drăguța mea, murmură cu dulceață ducesa, vom pleca îndată în spre acel Est, pe care tu îl iubești așa de mult.

O expresie adîncă de bucurie ilumină trăsăturile nebunei.

— Estul, repetă dînsa... Orientul... lumina... Da, da... să mergem într'acolo, în spre lumină... Umbra va fi gonită.

— Va fi gonită, repetă Lara cu dragoste, și strîngându-și prietena în brațe o rugă să se scoale.

— Dar, adîngă dînsa, pe drum, va trebui să învingem un dușman.

— Un dușman ?.. murmură nebuna cu un aer indiferent.

— Da. Dușmanul acesta voește să pue o piedică în fața luminei.

(Va urma)

I.J. RESSEL
BUCUREȘCI
Str. Carol No. 14
cel mai mare depozit de

Mașini de cusut

înzestrate cu apa-
ratul de brodat, a-
vând mers ușor și

iute prin noua invențiune patentată și fără
sgomot.

«PFAFF» RESSEL «PFAFF»

Singurul reprezentant al renumitelor fabrici de automobile
«de Dion Bouton» și biciclete «Peugeot» «Auto-Garage»

Atelier cu motor pentru reparat orice
sistem de MASINE DE CUSUT, BICICLETE
și AUTOMOBILE, precum și pentru arămuit
nichelat și emailat.

SĂBII se nichelează cu prețuri reduse. — Atelier
special pentru colțuit, gravat, plisat, soilei și evantai.

CAȘTIG MARE

Reprezentanți capabili, func-
ționari, etc., își pot dobândi
un frumos câștig accesoriu,
scriind:

Agentiei de Publicitate „Presa” București
pentru S. B. No. 20.

Către cititori

Anunțăm pe cititorii noștri că
vom publica bucuros orice ar-
ticole interesante privitoare la
călătorii sau vinători, în țară
sau străinătate, ce ne vor fi tri-
mise.

Articolele, scrise pe o singură
parte a hârtiei, în scrisori fran-
cate, vor fi adresate redacți-
unii «Ziarului Călătorilor», str.
Brezoianu 11, București.

București, Strada Colței No. 5

Cel mai mare depozit de

Gramofone americane

cu renumita marcă «The Har», și

◆ INSTRUMENTE MUSICALE ◆

Prețurile cele mai reduse

Cataloage gratis

MARELE MAGAZIN DE ARME

București Suc. Craiova
Cal. Victoriei, 44 **B. D. ZISMAN** St. Unirei 48

Furnizor al Curții Regale

are onoare a aduce la cunoștința Onor. sale clientele din toată
țara, că a înființat în magazinul său o secțiune specia de

PUȘTI pentru pădurari

lucrate special pentru acest magazin și fiind de o construcție
solidă și

— PREȚURI FOARTE AVANTAGIOASE —

Model No. 230 — Pușcă cu capsă, cu o țevă, lei	15
Model No. 285. — Pușcă cu capsă, cu două țevi, solidă, reco- mandabilă, lei	30
Model No. 236. — Pușcă cu capsă, cu două țevi, oțelurile înainte foarte solidă, funcționare admirabilă, model f. recomand.	40
Model No. 433. — Pușcă foc central, cu o țevă, sistem «Mau- ser, cal. 12 sau 16, robustă, recomandabilă, lei	30
Model No. 101. — Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, cheia de deschidere între cocoșe, cocoșele punen- du-se singure la piedica de siguranță, m. solid, lei	55
Model No. 1103. — Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, cheia de deschidere între cocoșe, cocoșele pu- nându-se singure la piedica de siguranță, oțelurile înainte (armă de reclamă a magazinului), pușcă recomand., lei	65

Prețurile sunt reduse, fixe și se înțeleg numai cu bani gata. — Ex-
pedițiuni în toată țara. — Comandele se efectuează în ziua primirei.

Reclama este sufletul comerțului

Dacă voiți să CÂȘTIGAȚI O AVERE COLOSALA?

Grăbiți-vă de a vă abona la ziarul

UNIVERSUL

Cel mai răspândit din întreaga țară

Cel mai bine informat și cel mai în corent cu întreaga mișcare politică, economică și financiară din țară și din străinătate.

Care are corespondenți speciali în: Paris, Berlin, Londra, Viena, Budapesta, Roma, Sofia, Constantinopol, etc.

◇◇◇◇◇ **Singurul ziar independent și impartial** ◇◇◇◇◇

Cu incepere de la 15 Martie 1907, ziarul „UNIVERSUL” dă următoarele însemnate premii la abonații săi:

1) Un mare premiu de **1200 lei**. 2) 2 premii de câte **250 lei**. 3) Trei lozuri întregi ale Loteriei de Stat Român purtând No. 52.583, 52.594, 52.599. 4) 5 premii de câte **100 lei**. 5) Patru premii de câte **40 lei**. 6) 10 abonamente pe un an la „Universul” **180 lei**. 7) 10 abonamente pe 6 luni **91,50**. 8) 10 abonamente pe 6 luni **46,50**.

In cazul cel mai norocos se poate câștiga

900,000 LEI

ast-fel că se pot cumpăra Palate și Moșii.

Cu nimic se poate câștiga o avere enormă!

— UNIVERSUL pregătește frumoase surprize numeroșilor săi cititori —

Pe lângă acestea abonații vor mai primi gratis un frumos roman intitulat

Răzbunătorul sau Vendetele Corsicane

Tipărit inadins pentru abonații ziarului „Universul”.

De asemenea toți abonații primesc gratuit «Universal Literar» ziar săptămânal, care conține, pe lângă o bogată materie literară și o frumoasă ilustrație în culori.

Abonamentele la UNIVERSUL sunt excepțional de eftine:

Pentru un an lei 18, Pentru 6 luni lei 9,15. Pentru 3 luni 4,65

Abonații, spre a participa la tragerea premiilor de mai sus vor primi: Pentru un an 25 bonuri de premii. Pentru șase luni 10 bonuri de premii. Pentru trei luni 3 bonuri de premii.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

SI AL ÎNTÂMPLARILOR DE PE MARE SI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 5. — pe an în toată țara
« 2.60 « $\frac{1}{2}$ « « «

Redacția și Administrația :

No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare o dată pe săptămână
— MARȚEA —

Un sport practicat în Bavaria. — (Vezi pag. 1752).

ABONAMENT

— LA —

„Ziarul Călătoriilor”

— Pentru 1 an 5 lei —

Pentru 6 luni lei 2.60

JOCUL „PLECAREA CAPULUI”

Ceea-ce se vede în ilustrația noastră se petrece în partea muntoasă a Bavariei septentrionale, cunoscută în genere sub numele de Franconia, din cauza francilor care sunt foarte mulți în acest ținut.

Acești Francinieni se deosebesc de toți ceilalți locuitori de prin împrejurimi prin grația și eleganța lor. Se știe că în istoria lor, ei și-au păstrat întotdeauna cea mai mare independență.

Ei au unele jocuri foarte variate și foarte vechi care se păstrează din timpuri legendare chiar. Cu toate acestea ori-ce s'ar zice, jocul de care vorbim aici e mai mult de origine japoneză. Dacă consultăm vechile gravuri japoneze și chiar vechile cărți japoneze, vedem că acest joc există la acei galbeni din timpuri imemorabile. La Bavariei nu s'a introdus de cât în spre secolul al XVI-lea. La japonezi se practică și acuma la petrecerile populare. Ca și pentru celelalte exerciții fizice practicate de bavariezii munteni, prima condițiune pentru a putea reuși bine în acest joc este să ai mușchii gâtului cât se poate de bine dezvoltati și tot așa de bine dezvoltati și acei ai brațelor și ai picioarelor. Jocul constă în a atrage pe adversar la sine și a-l face să-și piardă pozițiunea neutilizând de cât o funie în jurul gâtului și mușchii gâtului.

Capul trebuie ținut mereu într-o poziție verticală așa că funia să nu poată aluneca peste cap și dacă lucrul acesta se întâmplă la vre-unul din luptători, asta înseamnă că e prost luptător.

Se permite să se facă uz de brațe numai atunci când lupta se dă pe un un teren erbos, dar nici aci nu e voie să apuci pe adversar, ci numai să te proptești cu brațele de pământ. Pe adversarii îl importă puțin dacă funia îi roade de gât; principalul lucru e ca să nu se dea nici unul din ei învins.

Se întâmplă de multe ori ca adversarii să aibă forțe mari, însă egale și atunci funia se rupe. Este declarat învins—în acest ciudat joc, acela care este atras de partea adversarului din față. Atunci spectatori bat din palme, fac zgomot și declară pe unul din luptători

învingător și pe cel-lalt învins. Spectatorii fac diferite pariuri la acest joc și la sfârșit cei care au câștigat transformă în bere suma câștigată și-și răcoresc atât gâturile lor ale luptătorilor cât și al întregului juriu, format de multe ori din oameni foarte pricepuți în ale sportului și care vin și cu femeile lor câte odată.

Alexandru.

La ce poate servi dinamita

Înregistrăm știrea de mai la vale după un ziar american. Nu garantăm autenticitatea ei, dar cetitorii noștri se vor convinge îndată că merită să fie relatată chiar cu titlul de produs al imaginației iankee.

Autoritățile din Wisconsin fuseseră informate că în târgurile de prin părțile acelea, se vindeau de o bucată de vreme cantități enorme de rațe sălbatice.

O anchetă discretă fu începută de către poliție, și se putu constata că acela care aducea păsările la vânzare, nu era altul de cât un modest vânzător, un oarecare Hiram Sparks. Un agent primi misiunea de a-l supraveghea de aproape.

D. Sparks își avea locuința pe țărmul lui Thunder Lake, vastă întindere de apă, care este populată de mii de rațe sălbatice.

În ce mod reușea vânzătorul acesta să împuște numai el singur, o cantitate așa de mare de păsări?

Era un mister, pe care detectivul își făgădui să-l lumineze.

Într-o zi, după ce și petrecuse toată noaptea la pândă, agentul îl văzu pe d. Sparks plecând cu luntrea spre largul lacului.

Vânzătorul împrăștiă pe suprafața apei niște bule albicioase, fabricate fără îndoială dintr-o substanță care trebuia să fie foarte plăcută rațelor.

În adevăr, păsările se aruncară îndată asupra acestei mane, care le era distribuită într-un mod atât de generos.

Timp de o oră, Hiram Sparks străbătu ast-fel lacul continuându-și distribuția. După aceea se îndreptă spre centrul lacului, făcând cât mai puțin zgomot posibil cu lăpețile.

De-odată o detunătură resună, și mii de rațe se ridicară deasupra apei. Nu trecură nici trei secunde și o salvă de detunături răsună; rațele căzură moarte.

Sparks își umplu barca și se îndreptă spre coliba sa.

Acum ești detectivul din ascunzătoare sa, și-l arești.

Ancheta stabili faptul extraordinar

că ingeniosul vânzător amesteca dinamita în hrana pe care o oferea rațelor. Când judeca că păsările mânca-seră destul, își descărca pușca.

Vibrațiile aerului erau suficiente pentru a determina explozia dinamitei, înghițită de păsări, care cădeau cu intestinele sfîșiate.

Iată fără îndoială o aplicație a dinamitei; la care nimeni nu s'ar fi gândit.

Rămâne de știut, după cum am spus și mai sus, dacă nu cum-va întâmplarea aceasta este o simplă născocire a unei imaginații bogate... Se prea poate iarăși, să fie fapt adevărat; în ori-ce caz însă, trebuie să recunoaștem că e cât se poate de original!

Palate de iarnă și de vară

O armată dușmană, care ar voi să pue mâna pe reședința fiului cerului ar trebui să efectueze trei asedii succesive.

În adevăr, capitala chinezilor este clădită într-un mod cu totul bizar. Ea se compune din două orașe: orașul chinez, în care mișună negustorii și artiștii, tot ceea ce se mișcă și produce; și orașul mongol, despărțit de cel-alt printr-un spațiu, în mijlocul căruia este și „câmpia calăului”. Acolo așteaptă în permanență executorul sentințelor împărătești, cu securea în mână. Nu trece zi fără a i se aduce mai mulți condamnați, ale căror capete trebuie să le tae.

Împrejurul lui domnește un adevărat lac de sânge.

Orașul mongol este militar și diplomatic. În mijlocul orașului mongol este „orașul roșu”, și în centrul orașului roș, care constituie totalitatea palatelor imperiale, este locuința Marelui Dragon.

Orașul imperial, care acopere o întindere de 80 de hectare, este numit orașul roșu, pentru că este înconjurat de un zid de ardezi, care are culoarea aceea. Zidul acesta are o înălțime de cinci-spre-zece metri, și în partea lui superioară se termină cu un fel de virfură dantelate, de culoare galbenă strălucitoare, nuanță rezervată fiului cerului.

În orașul imperial, care este o minune de lux, de grație și de bogăție, în-tâlnești mai întâi nouă curți.

Prima dintre ele servește drept intrare. Sosești în dreptul unor trepte de marmoră în formă de potcoavă, și dai într-un fel de grădină, prin care șerpu-este un pîrîu.

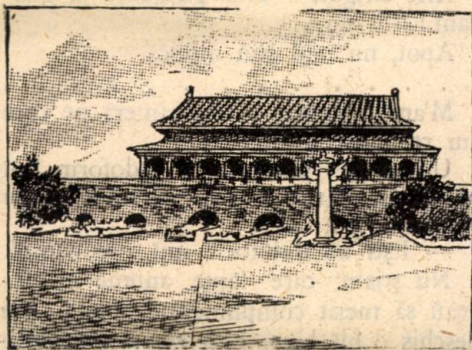
În diferite părți sunt aruncate poduri de marmoră, unele albe, altele colorate.

În jurul acestei curți de onoare, sunt stabilite magazinele împăratului. Unul dintre aceste magazine este plin cu vase foarte vechi, de aur, de argint și de bronz.

Altă dată, printre alte multe minuni, se găsea în comoara aceasta și nouă vase mari de bronz, care aveau o vechime de 4000 de ani, și pe care unul, dintre primii împărați, gravase harta celor nouă provincii ale sale.

Dar mai târziu, unul dintre succesorii săi, văzând necontenitele dezbinări din imperiu, aruncă într'un flaviu aceste vase simbolice. Celelalte magazine, sunt pline cu blănuri rare, cu piei, cu diamante minunate, cu mătăsuri vechi, cu arme din toate epocile.

Ar trebui volume întregi pentru a descrie mai cu de-amănuntul celelalte curți, în care se ridică pagodele, bibliotecile și diferite alte palate pe care trebuie să le străbați, mai înainte de a ajunge la locuințele particulare ale împăratului, care sunt palatul de vară și palatul de iarnă.

Palatul de iarnă

Palatul de vară este foarte curios; el este construit pe o temelie de marmură care are forma unei bărci.

El se înalță de altminteri, deasupra apelor unui imens lac interior numit «marea de mijloc».

Păreții acestui palat supranumit «casa cerească», sunt acoperiți numai cu lucruri scumpe.

Foarte aproape de aici, într'o peninsulă numită «Peitarea», se găsește un copac care trebuie să aibă o vechime de mai bine de o mie de ani, de o ramură a căruia s'a spânzurat, în 1644, ultimul descendent al adevăratei dinastii chineze, dinastia Ming.

Palatul de iarnă este mult mai somptuos de cât palatul de vară. În ochii unui european, ceea ce conține palatul acesta, mai prețios, este biblioteca imperială, care ocupă unul dintre corpurile clădirii.

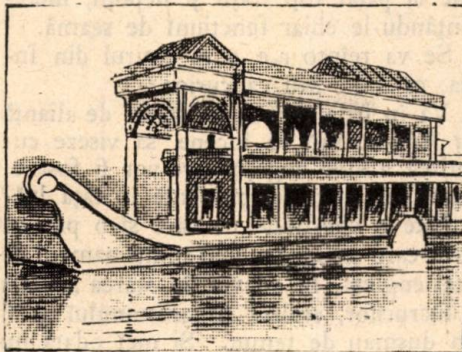
Biblioteca aceasta conținea unele lucruri fără valoare, cum ar fi de exemplu jurnalul oficial chinez, care datează de 1.300 de ani; dar din nenorocire, lucrurile acestea s'au pierdut.

Una dintre curiozitățile palatului este de asemenea și sala tronului.

Când vre-un mandarin voeste să fie primit în audiență de împărat, trebuie să se prezinte în zorii zilei, la ușa acestei

săli. Acolo se găsește un clopot foarte vechiu, amintire de la primele dinastii.

Mandarinul clatină clopotul acesta solemn; marele maestru al ceremoniilor se prezintă și primește cererea vizitatorului.

Palatul de vară

Reședința imperială a fost stabilită la Peking, cu două-spre-zece secole înainte de era noastră.

După aceea, a fost strămutată la Nankin, capitala de sud. Gengiskhan, cucerind China în 1217 după Isus Cristos, a strămutat din nou curtea la Peking, și Kubiloș-Khan a construit palatele.

În 1308, mongolii au fost alungați; o dinastie chineză s'a urcat pe tron, și Nan Kinul a devenit din nou capitală.

În 1403, împăratul Yung-lo a revenit la Peking, și de atunci toți împărații care s'au succedat, îngrămădesc în orașul roșu palate peste palate, cum se cuvine unor oameni atât de superiori ca dânsii.

Andrei.

Fineta unui diplomat

Emirul din Cabul

Călătoria emirului Afganistanului în Indiile engleze, este evenimentul cel mai important care s'a întâmplat în Asia, de la războiul ruso-japonez încoace.

Vizita aceasta ne arată progresele pe care le-a făcut influența britanică, de atunci până astăzi. Înainte de atacul Port-Arturului de către torpiloarele japoneze, vice-regele Indiilor, ar fi îndrăznit oare să-l poștească pe emir?

Și chiar dacă l'ar fi poștit, acesta ar fi îndrăznit să primească invitarea?

Se poate răspunde fără îndoială că nu; și unul și cel-lalt s'ar fi temut să nu cum-va să atingă susceptibilitatea puterii vecin de la nord.

Dar să lăsăm la o parte aceste considerații de înaltă politică, pentru a nu ne ocupa de cât de personalitatea emirului, singurul patentat asiatic, care împreună cu șahul Persiei, cu împăratul

Chinei și cu Mikado, au știut să-și păstreze independența.

Habib-Ullah Khan, emir de Cabul, Zia-ul, —Mitahiwadin— să ne mulțămim cu aceste două titluri—este în vîrstă de trei-zece și cinci de ani.

Aceia care îl cunosc, spun despre dînsul că are o înfățișare foarte simpatice. O bălbăială ușoară, care este atribuită unei încercări de otrăvire, de pe timpul când nu era de cât moștenitor prezumtiv, nu cășunează tocmai mult talentelor sale oratorice.

Vinător pasionat, a fost victima unui accident, acum trei ani; explozia propriei sale puști, i-a răpit un deget de la mîna stîngă.

Un moment, doctorul englez care-l îngrijea, se temu ca nu cum-va să fie nevoe să-i amputeze brațul.

Chiar dușmanii săi îl recunosc inteligența; a dat de alt-fel probe frumoase cu toate că venirea sa la putere nu datează de cât abia de la sfîrșitul lui 1901.

El a știut să tragă foloase mari din rivalitatea anglo-rusă, smulgându-le rînd pe rînd avantaje, fără a-și mărturisi vre-o dată scopurile-l adevărate, fără a-și compromite vre-o dată libertatea sa de acțiune.

Când Anglia a făcut pace cu tatăl său, emirul Abdhur-Rahusan, a făgăduit Suveranului o subvenție anuală de trei milioane de lei, cu condiție că-și va limita armamentul.

Fapt ce nu a împiedecat de loc pe tînărul emir ca îndată ce s'a suit pe tron, să se ocupe de reconstituirea armatei sale.

El a adus chiar niște ingineri europeni, pentru a stabili la Cabul o fabrică de tunuri și de puști.

Anglia i-a tăiat subvenția.

Cu ce avea să plătească inginerii și ofițerii străini?

Habib-Ullah știu să iasă din încurcătură. El răspândi zgomotul apropiatei sale vizite la Petersburg.

Anglia se lăsă prinsă în cursă, ea îi trimise o misiune, pentru a-l ruga să se ducă până la frontiera Indiilor, unde îl aștepta vice-regele.

În cursul conferinței care a avut loc la Cabul, emirul însuși cam ce ar trebui pentru încheierea unei prietenii.

Călătoria avea să-l coste scump, căci un Suveran afgan nu putea porni la drum de cât cu întreaga sa escortă, și dînsul n'avea de unde să suporte acum niște cheltuieli așa de mari.

În scurt, dînsul obținu de la delegatul Angliei plata ratelor întîrziate, în sumă de vre-o zece milioane, și nu dădu în schimb de cât o vagă făgăduială, pe care n'avea s'o ție de cât anul acesta, adică două ani mai târziu.

Trebuie să recunoaștem că emirul a știut să întrebuițeze bine suma de 10 milioane, sumă considerabilă pentru o țară săracă ca a sa.

Armata lui numără astăzi 80.000 de

bamenii, foarte bine instruiți, înarmați cu puști Mauser și cu tunuri Krup.

Arsenalele sale sunt atât de bine organizate în cât pot produce de acum înainte o sută de puști și două tunuri, în fie-care săptămână, împreună cu munițiunile lor.

În timp de război, ar putea pune în linie de bătaie 400.000 de soldați, soldați din aceia, despre care s'a zis că sunt cei mai buni alergători și cei mai buni cavaleri.

Ceia ce este comic în relațiunile anglo-afghane, este faptul că emirul a știut să încredințeze fără multă osteneală pe supușii săi, că cele trei milioane pe care Anglia i le plătește în fie-care an, pentru a-și asigura neutralitatea sa, constituie un tribut de vasal la Suveran!

Ast-fel, Afganii cred serios că Anglia împreună cu cele 300 de milioane de supuși asiatici ai săi, este sub dominația lor!

Cum naiba să ru se umfle în pene

acest popor mic, care numără abia cinci milioane.

Habib Ullah-Khan s'a condus în tot-d'a-una până acuma ca un prinț generos și uman.

Desgustat de obiceiul predecesorilor săi, de a-și omori toate rudele de sânge, îndată ce se urcău pe tron, dînsul își ține la palat toți frații și nepoții, încercîndu-le chiar funcțiunile de seamă.

Se va reîntoarce oare emirul din India, ca amic sau ca curios?

Va încheia dînsul un tratat de alianță cu Anglia, sau va începe să viseze cucerirea acelor bogății care vor fi fost egalate cu atîta imprudență în fața lui?

Este o chestiune pe care și-o pun cu oare-care neliniște, mai mulți oameni de Stat englezi. În zădevăr, în starea actuală a lucrurilor, emirul Afganistanului ar fi un dușman de temut. Și nici odată nu se poate ști lămurit ce va aduce ziua de mâine!

Victor

CETATEA TORTURILOR

ROMAN DE AVENTURI

— Uimare —

Un fulger țîșni; o detunătură prelungă umplu imensa cavernă. Chinezul se rostogoli la pămînt. Herman își descărcase revolverul.

Din două sărituri fu lângă dînsul.

— Trei-zeci de secunde pentru a ajunge la esire, îmi zise dînsul; o jumătate de secundă pentru a o deschide. Nici o clipă mai mult, sau suntem perduți.

Am avut o secundă de îndoială. Dacă am fi încercat s'o salvăm pe nenorocita aceia?

Dacă am fi încercat s'o scăpăm de torturile acelea noui, de moartea sigură care o aștepta?

Nici nu trebuia să ne gândim la așa ceva. Ar fi fost o curată nebunie.

Trebuia s'o lăsăm în voia soartei ei spăimîntătoare, și să căutăm mai întîiu de toate, a ne salva propria noastră piele.

Herman pornise înainte pentru a-mi arăta drumul; mi-am scos amîndouă revolverele, și am pornit după dînsul, în fugă.

Ca dintr'un furnicar, Chinezii eșiră de pretutindeni, și începură să alerge în toate direcțiile.

Apoi, se grupară, și oscilară cu toții în direcția noastră.

Apoi mișcarea se accentuă, și deveni curent. Unul dintre ei se puse în fruntea coloanei; ceilalți îl urmau, alergînd.

Un lătrat, un strigăt, apoi mi se strigăte sălbatic care păreau a eși din gătelițele unor fiare sălbatic.

Mîni descărnate se înălțară, cu niște degete ascuțite; dinți se arătară. Era zgomotul unei haite infometate, înăbușită de o prea mare turie.

Pe ici, pe colo, se vedea câte o lamă strălucind; dar erau mai cu seamă mîini, mîini multe, nenumărat, nesfârșit de multe!..

Apoi, la nivelul acoperișului apărură capete. Erau multe, înainte, îndărăt, în toate părțile. Se apropiau trăindu-se, gata să se arunce. Acuma erau aproape, neînconjurau. Cerul se strîngea.

Și vocea lui Tsing-Ling, metalică întocmai ca sunetul unui gong, se auzi tunînd exasperată:

La guzgan!.. la guzgan!

În curînd, revolverele lăsară urme roșii în mijlocul mulțimei care ne înconjurase. Apoi, când nu mai avurăm cartușe, ne servirăm de paturile armelor.

Se auzea zgomot de cranii zdrobite, și creierii țîșneau.

Herman nu se servi multă vreme de armele sale. Cu pumnii, putea face afaceri mai frumoase.

Pumnii aceștia se mișcău automatic, ca bițelele unei locomotive, și Herman striga mereu:

— Han!.. han!

În jurul lui se făceau goluri largi, și oamenii pe care îi atingeau, nu mai trebuiau să se gîndească la viață.

De-o dată, în mijlocul vârtejului în care mă zbăteam; îl văzui îngălbenindu-se de durere.

O creatură hidoasă care scotea niște

strigăte ca acelea ale vulpei, i se agățase de umeri, și îi mușca urechile. Era o femeie bătrână.

Herman îi puse piciorul pe craniu; se auzi o pocnitură și bătrîna deveni tăcută.

Din momentul acela înainte, am avut alt-ceva de făcut, de cât să mă ocup de Herman. Eu însumi nu știu bine ce mi s'a întîmplat. Erau prea mulți chinezi, prea mulți. Și apoi, de ce-i vedeam oare dansînd în jurul meu și de ce între ei și mine se puseseră un nor roșu, din ce în ce tot mai sîngeros, tot mai des?

Ceva cald îmi curse pe dinaintea ochilor. Ce însemnau toate figurile acelea care dansau.

De-o dată, un aer mai rece mă lovi în față. Mi se păru că văd o lumină palidă ca aceia a lunii.

Auzeam vocea lui Tsing-Ling... strigăte... vocea lui Herman: «Haide, bătrînule, nu este acum momentul!

Alte strigăte: «La guzgan! la guzgan!

Apoi, nu mai știu nimica.

M'am deșteptat într-o cameră pe care am recunoscut-o îndată.

Un miros puternic de iodoform îmi năvăli în nări. Alături de mine stătea Herman.

— Ești un dobitoc! îmi zise dînsul.

Nu știam care fapte anume mă făceau să merit complimentul acesta. Am deschis ochii bine. Mai era și alt-cineva în cameră; o persoană care se preumbla în lung. Era prea multă lume pentru mine; am adormit din nou. Dar auzeam foarte bine tot ce se vorbea.

— Iată-l scăpat. Dar va putea spune cu drept cuvînt că vine de departe. Fără îndoială, arma era otrăvită. Din nenorocire, nu știu ce otrăvă era. Dacă aș putea să am otrava aceasta pentru guzganii mei, aș fi foarte fericit.

— Când crezi că va putea să se scoale din pat?

— În curînd, vindecarea va merge foarte repede.

— Și vom putea să ne ducem acolo?

— Îndată ce va putea merge.

— Adică?

N'am mai auzit nimic. Adormisem de-a binelea.

Intr'o noapte, mai târziu, nu știu bine când, Herman îmi afirmă că avusesem delir.

Cu toate acestea, eram foarte liniștit; nu mă simțeam nici cătuși de puțin înfrigurat. Vedeam, distingeam bine tot ce se petrecea în jurul meu.

Cu toate acestea, văzui de-o dată o figură apărînd în balcon.

Era o față galbenă, hidoasă care rîdea.

Două ochi se îndreptară scrutători, până în fundul încăperii.

M'am ridicat, nebun și dacă era nu-mai o halucinație, de ce se scula Herman dintr'o săritură, de ce puse mîna pe un revolver, și alergă la fereastră?

Maî târziu, când eram cu totul vindecat, Herman imî afirmă, că nu mē înșelasesm.

De trei ori, cerșetorul acela oribil, revenise ca un spectru, pentru ca să privească, să rādă, și să dispară.

Herman imî mai povesti că fusese atacat odată în cartierul chinezesc; dar nu'mî mai amintesc bine întâmplarea.

În Aprilie, mē puteam ridica din pat și chiar puteam merge.

Herman, care nu mē părăsise nicî o singură zi, nu'mî vorbise nicî o dată despre teribila aventură.

Dar într'o dimineață, un om intră la dānsul, și ne ascultă prietenește. Era șeful poliției.

— Sunt încântat, domnule, că te vād în sfârșit pe picioare. Te rog să mē crezi că am fost foarte neliniștit în tot timpul convalescenței d-tale. Acuma, cred că vom putea vorbi despre afacere. Nu știu dacă d. profesor 'ți-a vorbit despre asta, dar lucrurile trebuiesc ținute în cel mai mare secret, nu-l așa?

E un lucru prea înspăimântător, pentru ca să-l putem desvălui la lumina zilei. Trebuie să luăm de mai înainte toate măsurile, pentru ca să putem și bine ce se petrece.

— Suntem gata de plecare, zise Herman; te poți încrede pe deplin în oamenii pe cari îi eî?

— Pe deplin. Sunt engleji adevărați; soldați bătrāni, cari au făcut campaniile din Birmania, Sudan și Transvaal, și cari se pricep de minune în ast-fel de afaceri.

Dānsul ne așteaptă. Mergem?

— Să mergem, zise Herman.

A doua zi, eram în satul Copzer. Spring, întovărășit de o bună escortă. Primul lucru care ne atrase atenția fu fortul, căci nu mai găsirām casa negustorului de grāne.

Alături, prāvālia ferarului, pārea de asemenea închisă.

— Drace!.. murmură Herman.

Șeful poliției intră la unul dintre locuitorii, pe care îl cunoștea. Se reîntoarse după câte-va momente împreună cu omul.

— Da, spunea acesta, este mai bine de o lună, de când 'și-a închis australianul prāvālia. Apoi, închipuiți-vē, câte-va zile după aceea, fierarul Dick, fu găsit într'o stare de beție atât de înaintată în cât căzuse cu fața în foc, și se desfigurase complet.

Era mort. Autoritățile au fost prevenite. Dar ceea ce este mai curios, este că, a doua zi, deschizând ferestrele, n'am mai văzut casa negustorului de grāne.

Era o casă construită peste tot din lemn, care putea arde prin urmare, foarte repede. Nu mai vedeam în locul casei, de cât o simplă grāmadă de tăciuni; m'am mirat foarte mult cum de n'am auzit nicî un zgomot.

— Drace!.. murmură din nou Herman.

Făcurām câți-va pași înainte, și puturām constata că în adevăr, totul era acoperit de un praț fin, negru.

— Cu toate acestea, știu bine că aici era ușa, zise el; imî amintesc lāmurit.

— Ai dreptate, aici era. Trebuie să căutām zise Herman.

O echipă de lucrători înaintă, rāscoli pāmēntul, și în curānd dādurām peste un curs de apă.

— Trebuie să abatem cursul, indică Herman.

Era vară, și apele erau scăzute. Ne fu ușor să îndreptăm în altă parte cursul apei; în curānd albia rămase seacă. Tirnācoapele înc pură să lovească cu furie.

A doua zi, bucăți mari de stāncă fură aruncate în aer, cu ajutorul dinamitei.

Cāt-va timp după aceea, se obținu expropiarea tuturor caselor de prin prejur. Tereñul fu rāscolit cu de-amānuntul, dar nu se găsi nimica.

Șea e lunî trecură. Se făcură cercetări în câmpie, cercetări cari schimbară aspectul întregului ținut.

Herman obținu autorizația de a săpa un nou puț ertezian, aproape de Stanley Range, cu toate că după observațiile făcute de administrație, nu se simțea de loc necesitatea în punctul acela. Era locul în care ascultaserām strigătul. Sunt unele lucruri pe cari nu le putem uita nicî o dată. Am și acum în urechi intonația aceluî strigăt, ca și cum ar urla cine-va lāngă mine.

Pāmēntul săpat forma o colină, în care creșcūră în sezonul urmā-or arborii de acacias.

Se săpă un puț mai adānc de cât Hengott Spring. Apoi, se săpă un al doilea puț, la oare-care distanță.

Pe dedesubt, pāmēntul era plin de guzganî. Inginerii de la Wentworth, de

la Kooringa și de la Morgan veniră să ne vadă lucrările și rāsēră cu poftă de noi...

Oamenii nu mai voiau să lucreze. Am fost siliți să întrebuiām chineji. Dānsul săpară cu mai multă înverșunare de cât cel-l'alt. De alt-fel, îi supraveghiam de aproape, cu revolverele în mână.

Anul următor, Herman fu rechemat în Germania, pentru a lua parte la o expediție maritimă, care se prepara.

Am mai condus lucrările cât-va timp încă.

Într'o seară, întorcāndu-mē la Wentworth, m'am întâlnit cu un cerșetor, care 'mî ceru de pomană, rāzānd.

Am voit să mē arunc asupra lui; dar un val de lume se puse între noi, și ne despărți. Mi a fost cu neputință să descoper ce s'a făcut.

Cu toate cercetările noastre, n'am găsit nimica; și nicî nu cred să fie cine-va care să poată găsi ceva.

Nu trebuie să încercām a înțelege sād a și lucrurile acestea.

Șeful poliției știe multe povești de a ceea, despre care nu vorbește de cât cu voce înceată, socotind că tăcerea este mai sănătoasă.

De alt-fel de când m'am întors în Franța, am aflat că și dānsul fusese asasinat într'o noapte în cartierul chinezesc, dacă nu mă înșel.

Mē țiiu mereu în curent cu ceea-ce se petrece acolo.

Citesc mereu ziarul «Argus» din Melbourne.

N'am mai auzit nicî o dată vorbindu-se despre cetate, despre acea teribilă și invizibilă cetate a torturilor.

— Sfârșit —

Un sistem nou de pescuire

PESCUITUL CU SĂGETI

Dām în ilustrația de mai sus o scenă de modul cum pescuiesc sălbatecii de pe lāngă coastele de miază-zi ale Americi

de Sud. Ei prind pești ținindu-l cu săgeți.

Modul acesta de pescuire este foarte greu, dar indigenii îl practică cu mare dibăcie.

AMINTIRI DE VÎNĂTOARE

MISTREȚII

Martî, 7 Septembrie, anul 1902,—ajunul Sf. Mariei-Marî,—era o zi destul de frumoasă. Abia mă sculaseam de la masă, când unchiul meu E. M., mă invită să plecăm.

Dacă suişul era făcut pe un drum-potecă, în realitate făgaşul unui torrent, format din topirea zăpezilor primăvara, atunci dealul din marginea satului nostru nu era așa greu de urcat, iar la poalele sale, porumburile aurite, legănându-se la adierea vîntului de toamnă, îți dădeau impresia talazurilor unei mări. Jos, în dreapta noastră, riulețul ce trece prin sat, curgând, șerpuia pe prundișul său numai de petricele. La stînga o potecă conducea în fundul unei vălcele, în care trunchiuri de arbori se odihneau nesupărați de nimeni. Numai un pirăiaș, prin murmurul său, înfrunta liniștea văii. O jumătate de oră numai și eram pe podișul dealului apropiat, unde o iarbă verde și arsă ici coala de soarele verei, desmierda vederea noastră. Încă o oră și ajungeam la locul, unde din patul meu așezat pe ramurile unui stejar secular — în nopțile cu lună — așteptam porcii mistreți, cari căduri căduri plecau după hrană.

Porumburile,—căci locurile din apropierea stejarului meu erau acoperite cu porumburi,—erau stricate cu desăvârșire. Porcii mistreți, nesupărați de nimeni, își făcuseră de cap...

Soarele sfîntise de mult și luna venea să-i ia locul pe orizontul cerului. Ne așezarăm la pîndă. Dar nici un sfert de oră nu trecuse, și un fișit puternic urmat de pasuri greoaie, se auzi în apropiere. Era o întreagă familie, scroafa și cu vre-o 7—8 pурcei.

Unchiul meu, luând pușca la ochi, o îndreptă spre scroafă; eu însă, îl oprii a trage. Un vier, de mărimea unui vițeluș, înaintă spre turma din care făcea parte.

Cei două capi de familie porniră unul spre altul, grohăind încet și apropiindu-și riturile, par'că vroiau să-și spună ceva.

Două focuri răsunară. Scroafa se rostogoli la pămînt ca trăsniță; vierul lovit, abia mai putu fugi din înspăimîntătorul loc; iar pурceii speriați de zgomotul celor două împușcături, cât ai clipi din ochi, o luară la sănătoasa.

Fiarele fugiră, noi ne coborîrăm. Un foc mare fu aprins, nu departe de drăguța noastră scroafă. Stăturăm până a doua zi, fiind-că nu era chip de a muta dihania aia din loc,

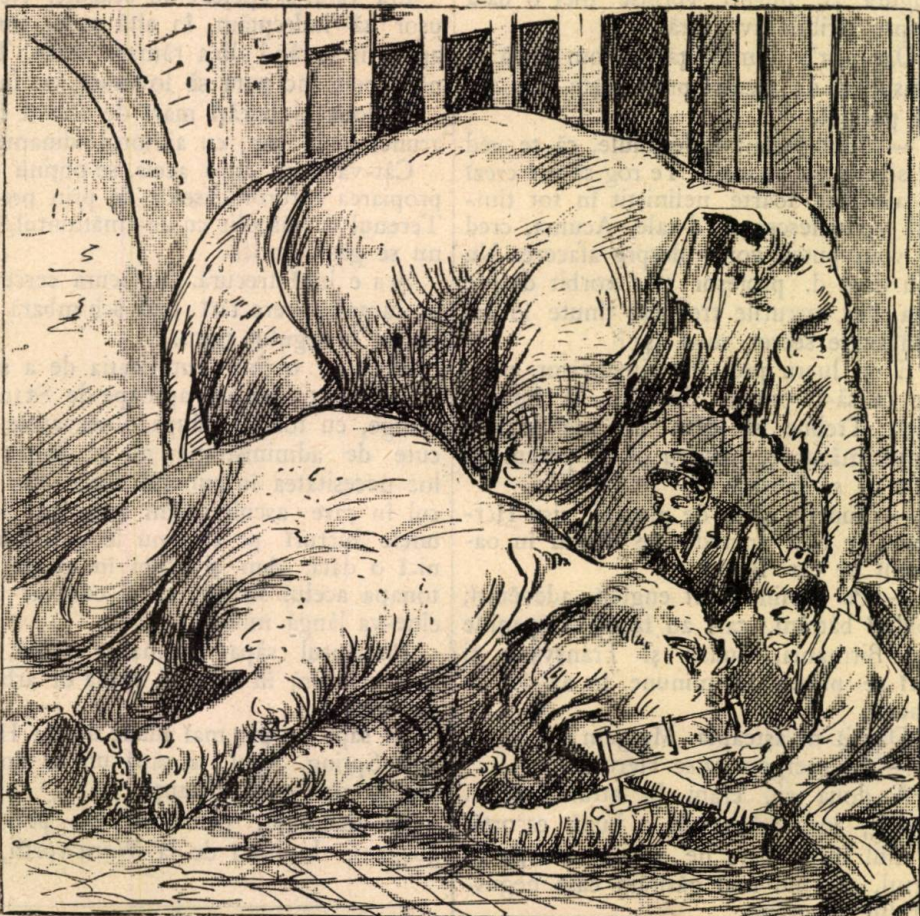
numai noi amîndouă; dar osteneala noastră fu destul de bine răsplătită.

Ajunși acasă, îndată începurăm a vedea de ea: pielea jupuită ne servi ca încălțăminte, mai mult timp; carnea fu vîndută cu chilogramul în mai puțin de două ore. Și mare ne fu bucuria, când în locul unei gră-

mezii de carne informă, în pungă aveam mai mult una sută lei!

Ah! Și cu cîtă bucurie, cu cîtă încredere în noi înși-ne priveam la acei o sută de lei, mai cu seamă când ne gîndeam că sunt câștigați numai într-o singură seară.

Trajan

Elefantul este operat

Operația unui elefant în grădina zoologică din Berlin

Elefantul indian, zis Harry, în grădina zoologică din Berlin, e cel mai popular animal, cunoscut în capitala imperiului, și ultima lui operație dentară a stîrnit nu numai admirația dentiștilor, ci și a acelora cari știu că o urâtă dentură, negrijită și stricată, compromite și înfă-

țișarea cea mai imposantă a unui bărbat, respectiv a unui elefant.

Operația a reușit de minune și a fost făcută din ordinul doctorului Heck, directorul grădinei zoologice.

De altminterlea Harry e sănătos. Are o poftă de mîncare colosală. Mîncă pe zi 37 și jum. kgr. fân, 10 kgr. ovăz, amestecat cu tărîțe, 5 kgr. pâine și 25 kgr. morcovi.

Scene și tipuri din Parisul-vechiu

Concertele de orbi

Orbi, care astă-zi au devenit la noi obiectul unei atât de mari atențiuni, e-

rau altă dată subiectul disprețului și al risului general.

Concertele de orbi erau spectacole foarte mult căutate de către toți obișnuiți iarmaroacelor și ai distracțiilor publice.

Nenorociții, a cărora mizerie nu se

gândise nimeni s'o îndulcească prin educație, nu cunoșteau de loc muzica, pentru care se știe astăzi lămurit, că au niște aptitudini așa de mari.

Concertele lor erau prin urmare absolut discordante, și tocmai de aceea erau iubite de public.

Hainele grosolane și caraghioase în care erau îmbrăcați orbi, provocați râsul de la prima vedere.

Așa de exemplu, șeful orchestrei, stătea călare pe un păun, a căruia coidă era desfăcută și purta aninată de dînsa, ca o ironie pentru aceia care nu puteau s'o vadă, o partitură muzicală.

Muzicanții, îmbrăcați cu toți într'un mod tot așa de ridicol, purtând ochelari pe nas și bucați muzicale dinaintea lor, cântau aceeași melodie, în unison; toată scena era foarte fin orînduită, și publicul petrecea de minune.

Și totuși din aceste concerte a pornit germenul educației orbilor.

Valentin Hany, un muzicant de talent, luând odată parte la un ast-fel de concert, s'a apropiat de orbi și i-a întrebat dacă nu cum-va ar dori să cânte niște bucați adevărate.

Muzicantul n'a obținut nici un răspuns satisfăcător; dar germenul educației era aruncat și în anul 1822, când a murit Hany, elevii săi orbi au executat în biserica Saint-Medaid, un «Requiem compus de unul dintre ei».

De atunci, mulțămîta devotamentului unor persoane, situația orbilor a fost tot din ce în ce mai îmbunătățită.

Concertele de orbi, au mai existat însă multă vreme în Paris; unele din ele funcționează chiar în timpul celui de al doilea imperiu. Cele mai celebre dintre toate, sunt acelea care se dădeau în «Cafeneaua orbilor».

Era un spectacol trist când îi vedeai pe bieții muzicanți conduși de către o femeie bătrână și urâtă, defilând pe străzile Parisului.

Din fericire, persoane influente au intervenit, și concertele au fost desființate.

Se știe ce progres a luat astăzi la noi instituția «Vatra Luminoasă», fondată și patronată de Majestatea Sa Regina Elisabeta; se poate spune cu drept cuvânt că cei intrați acolo, nu mai au nici o grijă de viitor.

Alexandru

Trăsura peică în fugă, pe când mușicii strigau în cor:

— Ingerii cerului să vă aibă în paza lor !..

CAP. III.

Lumina Galbenă

— Mai avem încă douăzeci și șapte de verste, Excelență, și vom intra în Kiev.

Vizitiul se întorsese pe scaunul său, pentru a da răspunsul acesta falșului student Laroche, și apoi își reluase poziția sa normală.

— Hii!.. porumbeii tatei!..

Și dragostii de acest îndemn blând, ei păreau că-și măresc viteza.

Cesuri întregi alergară ast-fel de-a curmezișul stepei.

— Șapte-spre-zece verste, adică între 18 și 19 kilometri; am destul timp pentru a lucra, murmură Lara.

Ea se aplecă la urechea nebunei, care se lăsa legănata pe pernele trăsorei și al căreia ochi albaștri priviau drept înaintea fără să vadă.

— Mona, ți-am vorbit despre un dușman, care voeste să ne opriască lumina.

Tinăra rusoaică tresări.

— Da, da... unde este dînsul ?..

Lara arătă vizitiul, cu degetul.

— Trebuie să-l pedepsim.

— Da, reluă ducesa, dar fără să-l facem prea mult rău, căci el nu este de cît un sârman servitor, care ascultă de ordinele stăpînului său.

Bizar lucru, în adevăr. Fisionomia nebunei se transfigurase. Precum observase mai înainte și doctorul Ellevioussse, îndată ce se vorbea despre lumină, nebuna devenia lucidă, cu o neînțeleasă putere de discernere a lucrurilor.

— Să nu-l facem prea mult rău, repetă dînsa, cu tonul unei persoane perfect sănătoase... Să nu-l facem prea mult rău... Tubul 11 bis atunci... Galben, fermentații... lumină bine-făcătoare sub cristal simplu, exasperind fermentațiile sub o lentilă care concentrează vasele.

Și aplecându-se deasupra lădiței, o deschise.

Lădița aceasta era despărțită în mai multe compartimente, căptușite cu atlas alb.

Fie-care căruța purta un număr de ordine, și fie-care conținea un tub lung de vre-o 12 centimetri, jumătate de lemn, jumătate de sticlă.

Partea de sticlă, era rotunjită la extremitatea ei în formă de lentilă.

Tinăra fată scoase din căsuța 11 bis, tubul care o ocupa.

— Știi, sora mea, explică dînsa, luându-și mutra unei savante, fenomenele digestive nu sunt de cît niște fermentații... Ei bine, te vei distra și tu!.. Voi turbura digestia dușmanului nostru: privește!..

MAȘTILE GALBENE

MARE ROMAN DE AVENTURI

— Urmare —

Fața Moniei se înispri; ochii ei de a-zur avură o scânteere ca aceia produsă de o lamă de oțel.

— Eu nu voesc lucrul acesta!.. exclamă dînsa.

— Il vom împiedica, mulțămîta tuburilor, în care geniile cele bune au închis colorile curcubeului.

Indată fisionomia nebunei se ilumină:

— Da, da, il vom sili să ne asculte, il vom împiedica... Dar nu trebuie să ne pierdem vremea... Ia-mă mai curând, amica mea, sora mea, singura care mă urmează în spre lumină.

Cu dulceață, cu grijă unei mame, ducesa o pieptănă și îi repară dezordinea toaletei.

Nebuna n'avea nici o singură mișcare de împotrivire.

Se lăsa condusă ca un copil; un suris misterios îi flutura pe buze. Părea una din acele divinități bizare pe care Hindușii de altă dată le tăiau în marmură sau în porfir.

Suridea mereu, buzele i se agitău, șoptind niște cuvinte neînțelese.

— Ziua... bunătaea... spiritele noștri... lilieci întunecați... Aripele voastre sinuoase n'au putut ascunde steaua de cît un singur moment...

Peste puțin, Mona fu gata.

— La drum!.. zise ducesa, cu energie.

Și inocenta copilă repetă ascultătoare:

— La drum!..

Dar, de-o dată, se opri, și neliniștea i se ceti în privire. Ducesa de la Roche Sonnaillie, sau mai bine zis, Jean Laroche, nume pe care îl purta sub deghizarea ei masculină, ghici ce turbura privirea blândei virgine slave.

Ea îi spuse cu voce încetă:

— Curcubeul este în trăsura.

La auzul acestei bizare afirmații, Mona se liniști și se lăsa a fi condusă afară.

O trăsura înhamată cu trei cai superbi de Hkrama aștepta; vizitiul era la locul său, pe capră.

Neculae Petrovič, supraveghetorul, cu mai mulți dintre servitorii săi, stăteau în prag.

— Ei se descoperiră în fața celor două femei, plini de respect.

Fără indoială, niște persoane care erau apărute de către revoluționari, li se păreau demne de cea mai înaltă considerație.

Pe când ele se așezară în trăsura, punindu-și la picioare lădița despre care vorbise Pavel lui Max Soleil, curioșii rămaseră cu capetele descoperite.

Lora, voi să răsplătească puțin osteneala lor, însă nici unul nu voi să primească.

— Revoluția ne va răsplăti, răspunseră dinșii.

Și Mona întinse tubul în direcția vizitiului.

Lara privia, interesată de experiență. Era pentru întâia oară când vedea un fapt. Și cu toate acestea, după aprecierile nebunei, combinase altă dată evadarea din casa doctorului Elleviousse.

Da... Femeia aceia cu mintea sănătoasă, se gândia neîntrerupt să se reîntoarcă în Asia, să caute mormântul lui Lucian, pe care dînsa îl iubise așa de mult și să ingenuche pe pămîntul acela sfînt.

Și pe când trăgea cu urechea la cuvintele fără șir ale tovarășei sale, era în prada unei idei fixe, de a merge mereu tot în spre Orient.

O asculta explicînd, cu luciditatea aceea de spirit bizară, fenomenele luminoase, acțiunea luminii colorate asupra ființelor.

Se știe că s'au făcut numeroase aplicații a acestei teorii, numeroase experiențe, care au dovedit cu siguranță viitorul strălucit al fototerapiei.

Nebuna, în entuziasmul ei inconștient, descria niște rezultate așa de strălucite, în cât în ochii tovarășei sale, lumina devenia o putere, o armă teribilă.

Oare vechii adoratori ai Soarelui, presimțiseră lucrurile acestea, atunci când ofereau sacrificii astrului, care pentru omeneire personifică lumina?..

Efectul produs de tubul de sticlă numărul 11 bis, avea în adevăr ceva magic în el; razele se concentrau pe lentilă într'un mod bizar, producînd o palpitate de lumină, care te făcea să te gîndești la niște forțe nevăzute.

Vizitiul stătea mereu în aceeași poziție îndemnându-și caii:

— Hi!.. porumbeii tatei!..

Și caii păreau că își iușesc mersul.

De ore întregi alergau ast-fel de-a curmezișul stepelor.

— Mai avem numai vre o opt-spre-zece kilometri, murmură Sara; a sosit timpul să lucrăm.

Și aplecându-se la urechea nebunei, care privea înainte, fără să vadă, îi șopti:

— Mona, ți-am vorbit despre un răutacios care voește să ne oprească lumina. Tînăra rusoaică tresări:

— Da, da... unde este dînsul?

Sara își întinse degetul spre vizitiu.

— Trebuie să-l redescim.

— Da, răspunse ducesa; să-l pedepsim, dar fără să-l facem prea mult rău, căci el nu este de cât un simplu servitor, care ascultă de ordinele stăpînului său.

Fizionomia nebunei se transfigurase. După cum observase odinioară doctorul Elleviousse, sărmana fată devenea de o claritate uimitoare îndată ce se vorbea despre lumină.

— Să nu-l facem prea mult rău, repetă dînsa, cu tonul unei persoane perfect sănătoasă. Să lum atunci tubul 11 bis...

Și aplecându-se spre casetă, o deschise. Casetă era împărțită în mai multe cu-

tuțe mici, căptușite pe dinăuntru cu atlas alb.

Fie-care din aceste cutițe purta un număr de ordine și avea într'însa un tub lung de vre-o zece centimetri.

Mona scoase tubul din despărțitura 11 bis.

— Știi, sora mea, explică dînsa cu un ton doctoral, știu că fenomenele digestiei nu sunt de cât niște fermentanții... Ei bine, vei ride acum... Voiu turbura digestia omului care voește să ne oprească lumina.

Și apăsînd un mic buton al tubului, își îndreptă mîna în direcția vizitiului.

Sara privea, interesată de experiență.

Acum pentru prima oară avea să asiste la un fapt. Și cu toate acestea, odinioară după arătările nebunei evadase din casa doctorului Elleviousse.

Da... Ducea se gîndea neconștient să se reîntoarcă în Asia, să caute mormîntul aceluia Lucian, pe care îl iubise atât de mult și să ingenuche acolo. Și asultînd vorbele fără șir ale tovarășei sale, era în prada unei idei fixe de a merge mereu tot în spre Orient.

O asculta pe nebună, explicînd cu luciditatea ei inexplicabilă fenomenele luminoase și acțiunea luminii colorate asupra ființelor.

Se știe că de numeroase aplicații ale acestei teorii s'au făcut în timpurile noastre, dovedind adevărul sigur al fototerapiei.

Nebuna, în entuziasmul ei inconștient, descria niște ast-fel de rezultate, în cât lumina devenea puțin câte puțin în ochii ducesei o adevărată putere, o armă teribilă.

Oare ochii adoratori ai soarelui presimțiseră lucrul acesta atunci când aduceau sacrificii astrului luminii?

Sara ajunsese să creadă, să spere.

Credința aceasta o făcuse să întreprindă călătoria la Stitsheim și să facă comanda la uzina Herbelar.

Și acum, biata ducesa era în prada unei adînci emoții.

Experiența nebunei avea să reușească, sau... avea să-i arăte că tuburile proiectoare, lădița aceia pe care o purta mereu cu dînsa, era o povară zadarnică?

Privea, cu fața plină de neliniște.

Un moment se trecu.

Vizitiul își îndemna mereu caii.

Momentele de așteptare păreau nemaifîrșite.

Tînăra femeie simțea că inima îi bătea să-i spargă peptul; respirația îi devenise șuerătoare.

Mujiul repeta mereu:

— Hi!, porumbeii tatei, hi!

De o dată, făcu o mișcare bruscă, și ducându-și mîna la abdomen, exclamă:

— Sfînte Vladimire! Sara își întoarse ochii în spre Mona.

Nebuna îi surăse făcînd un gest răutacios în direcția vizitiului.

Răul pe care îl simțea bietul, devenise din ce în ce tot mai mare.

Făcea mișcări neregulate pe scaunul său, fața îi fusese coprinsă de sudori, și exclama mereu:

— Sfînte Christoase, aiți milă, de robul tău și fă să-mi înceteze chinurile.

Dar Chritos, și toate imaginile sfînte pe care le învoca bietul om, rămaseră surde; durerile îi creșteau mereu.

În apropierea marilor orașe, stepele Rusiei își perd puțin din uniformitatea lor.

Copaci, stufiguri, parcuri de vînețoare, răsar în toate părțile; drumul devine mai șerpuit, mai pitoresc.

De o dată, vizitiul își opri caii, sări din trăsura, și cu o voce plîngătoare, exclamă:

— Rog pe excelențele voastre să mă erte. Dar mi se pare că un diavol îmi roade stomachul.

Și alergînd, dispăru după niște stufiguri.

Cu mișcări încete, Mona închise butonul tubului, pe care îl puse apoi la locul său, în cutia No. 11 bis.

— Iată, sora mea; răutaciosul a fugit, murmură dînsa, satisfăcută.

Sara, radioasă de succesul întreprinderii, n'o mai ascultă; ea sări în picioare și apucă cu putere haturile.

— Tot e bine când a învățat cineva să conducă caii, murmură pariziana.

«Sudul trebuie să fie la dreapta mea, murmură dînsa, după ce dăduse câte-va bice cailor; la primul drum lateral pe care îl vom întîlni, vom porni o într'acolo.

În teorie, hotărîrile de felul acestora se pot lua cu multă ușurință, dar ne-numărate greșeli răsar, îndată ce e vorba să fie puse în aplicare.

Ducea își dădu îndată seamă despre lucrul acesta; când ajunse la primul drum lateral, se opri.

— Pentru ce?

Pentru cuvîntul foarte simplu că drumul acesta nu mergea drept în spre sud. Biata femeie rămase foarte încurcată în fața acestei constatări.

Și pe când se gîndea ce trebuia să facă, o trăsura trecu pe lângă dînsă, într'un galop nebun.

Din fugă, tînăra femeie zări trei călători: două bărbați, dintre care unul avea un păr de un roș puțin obișnuit, și o fată blondă.

Dar ceea-ce o uimi mai cu seamă pe tînăra femeie, fu un proiectil aruncat din trăsura necunoscuților, care veni să cadă la picioarele sale.

Voi să-i strige, să le pue o întrebare. Dar nu mai era cu putință—trăsura dispăruse într'un nor de praf.

Ce putea să fie proiectilul acela? Era, după toate aparențele, o bucată de hîrtie mototolită, de mărimea unei bile de biliard.

Dar ce conținea oare hîrtia aceasta? O idee luminoasă îi străbătu spiritul.

— Poate să fie vre-o comunicare a revoluționarilor.

La urma urmei lucrul era cu putință.